

موسسه کنکوری IDNovin

بابت بیش از ۵۰ رتبه برتر

در سال‌های ۹۸ و ۹۹

با طرح رتبه شو آیدی نوین، رتبه شو

۰۲۱ - ۲۸۴ ۲۵۴

@IDNovin_com

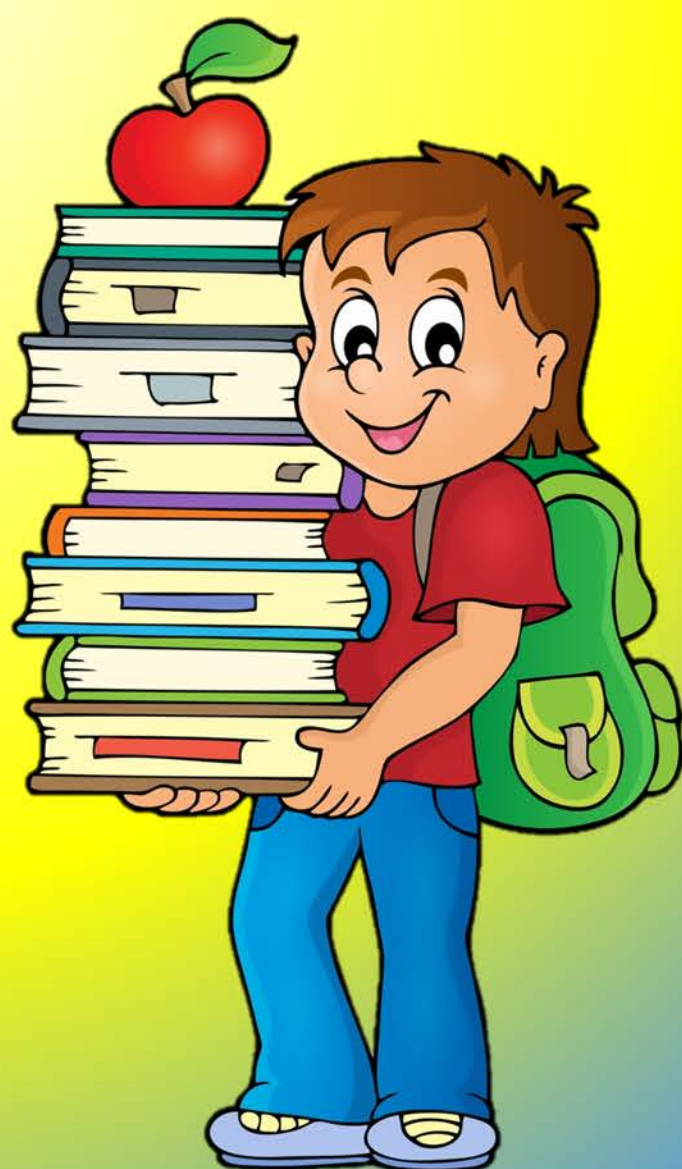
دانلود گام به گام

تمامی پایه ها

ویژه همه رشته ها

IDNovin.COM

بسم الله الرحمن الرحيم

سوالات درس به درس همراه با جواب اندیشه و تحقیق - تفکر در متن و حدیث - و تدبر در آیات و سوالات: کامل کردنی- کشف ارتباط- صحیح و غلط - و سوالات کوتاه و تشریحی دوازدهم مشترک

منطبق با فرم سوالات امتحان نهایی

سال تحصیلی ۹۹-۴۰۰

هستی بخش

درس اول

الف) سوالات کامل کردنی :

- ۱- هر فردی بر اساس خدا را می‌یابد و حضورش را درک می‌کند. (فطرت خود)
- ۲- هر چیزی که وجودش از خودش نباشد است (پدیده)
- ۳- یک موجود فقط در صورتی در وجود خود به دیگری نیازمند نیست که خودش موجود باشد. (ذاتاً)
- ۴- تسلسل علل از نظر عقلی است. (محال)
- ۵- پدیده‌ها، برای موجود شدن نیازمند به هستند که وجودش از باشد. (پدیدآورنده‌ای - خودش)
- ۶- نتیجه درک نیازمندی به خدای بی‌نیاز است (افزایش عبودیت و بندگی)
- ۷- هر چه معرفت انسان به و رابطه‌اش با بیشتر شود نیاز به خدا را بیشتر احساس می‌کند. (خود-خدا)
- ۸- ذهن انسان توان و گنجایش فهم موضوعات محدود را دارد. (چیستی)
- ۹- لازمه شناخت هر چیزی به آن است. (احاطه و دسترسی)
- ۱۰- خداوند حقیقتی است و ذهن ما به حقیقت او احاطه یابد. (نامحدود - نمی‌تواند)
- ۱۱- خداوند نور هستی است یعنی تمام موجودات خود را از او می‌گیرند و به سبب او شده‌اند. (وجود - پیدا)
- ۱۲- خداوند نور هستی است درواقع بیانگر این است هر موجودی در حد خودش خداوند و نشانگر حکمت، قدرت و سایر صفات الهی است. (تجلی‌بخش)
- ۱۳- جهان همواره و در هر آن به خداوند نیازمند است و این نیاز هیچ‌گاه و یا نمی‌شود. (قطع‌کم)
- ۱۴- موجودات در مرحله پیدایش و به خدا نیازمندند (بقا).

۱۵- قرآن کریم، خداوند را با صفت و مخلوقات را با صفت و نیازمند نام برده است. (غنی - فقیر).

۱۶- خدا حقیقتی دارد؛ از این رو در ظرف ذهن ما نمی‌گنجد. (نامحدود)

۱۷- رابطه‌ی خداوند با جهان تا حدی تشبیه رابطه‌ی با است. (مولد برق - جریان برق)

۱۸- خداوند نور هستی است، یعنی تمام موجودات خود را از او می‌گیرند و به سبب او پیدا و آشکار می‌شوند. (وجود)

۱۹- افزایش منجر به درک فقر و نیاز به خدا و در نتیجه عبودیت بیشتر می‌شود. (خودشناسی)

۲- هرچه معرفت انسان به خود و رابطه‌اش با خدا بیشتر شود خود را نسبت به او بیشتر احساس می‌کند و در نتیجه خود را بیشتر ابراز می‌کند. (نیازمندی - بندگی)

ب) سوالات کشف ارتباط:

۱- کدامیک از گزینه‌های ستون «ب» به گزینه‌های ستون «الف» مربوط است؟

الف: سوالات	ب: پاسخ‌ها
۱- هر چیزی که وجودش از خودش نباشد.	الف) نامحدود = ۴
۲- هر فردی بر اساس آن خدا را می‌یابد.	ب) محدود = ۵
۳- افزایش آن منجر به درک فقر و نیاز به بیشتر خدا می‌شود.	ج) ملاقات خداوند = ۶
۴- حقیقت خدا این گونه است.	د) غنی = ۷
۵- ذهن انسان توان و گنجایش فهم آن را دارد.	ک) پدیده = ۱
۶- برترین هدف زندگی انسان	ل) فقیر = ۸
۷- قرآن کریم، خداوند را با این صفت یاد کرده است.	م) محال = ۱۰
۸- قرآن کریم، انسان را با این صفت یاد کرده است.	ه) خودشناسی = ۳
۹- لازمه شناخت هر چیزی است	و) فطرت = ۲
۱۰- تسلسل علل از نظر عقلی	ی) احاطه = ۹

ج) سوالات صحیح و غلط:

۱- شناخت اولیه ما از خداوند بر اساس فطرت خویش می‌باشد. (ص)

۲- قرآن کریم راه‌های گوناگونی برای درک وجود خدا و شناخت ذات خدا به ما نشان می‌دهد. (غ)

۳- «ذات نایافته از هستی بخش چون تواند که بود هستی بخش» بیانگر نیازمندی جهان به خدا در پیدایش است. (ص)

- ۴- هر چیز که پدیده نباشد همواره بوده و خواهد بود. (ص)
- ۵- آیه «انتم الفقراء الى الله والله هو الغني الحميد» خطاب به مسلمانان است (غ)
- ۶- هر موجودی نیاز به آفریننده دارد. (غ)
- ۷- چون تسلسل علل از نظر عقلی ممکن است، پس خداوند نیاز به علت ندارد (غ)
- ۸- رابطه جهان با خداوند مانند رابطه مسجد با معمار آن است. (غ)
- ۹- درک نیازمندی به خداوند معرفتی عمیق است که در نگاه نخست آسان به نظر می رسد اما هدفی است بسیار مشکل. (غ)
- ۱۰- ذهن ما محدود است لذا نمی توانیم امور نا محدود را تصور کنیم (ص)
- ۱۱- چون ذهن ما محدود است لذا نمی توان به وجود خداوند به عنوان آفریدگار جهان پی برد. (غ)
- ۱۲- شناخت وجود خداوند ممکن و شناخت اسماء و صفات الهی نیز تا حدی ممکن است. (ص)
- ۱۳- شناخت وجود خداوند غیر ممکن و شناخت اسماء و صفات الهی ممکن است. (غ)
- ۱۴- خدا را با چشم مادی در دنیا نمی توان دید اما در آخرت می توان دید. (غ)
- ۱۵- هر چیزی که وجودش از خودش نباشد، برای موجود بودن نیازمند به دیگری نیست. (غ)
- ۱۶- یک تفاوت بنیادین میان رابطه خدا با جهان و بنا با مسجد این است که کار بنا فقط جابه جا کردن مواد و چینش آن هاست و بنا اجزای ساختمان را پدید آورده است. (ص)
- ۱۷- تسلسل علت ها و ادامه تا بی نهایت از نظر عقلی امکان پذیر است. (غ)
- ۱۸- دیدن به وسیله قلب و ملاقات با خدا امکان پذیر است. (ص)
- ۱۹- شعر «ذات نیافته از هستی بخش / چون تواند که بود هستی بخش» بیانگر نیازمندی جهان به خدا در بقا است. (غ)

سوالات: آیات و روایات و تدبر.....

تفکر در متن

۱-

توضیحات صفحه قبل را به صورت یک استدلال، به طور خلاصه بنویسید.

مقدمه اول: ما و این جهان وجودمان از خودمان نیست ، برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده ای هستیم

مقدمه دوم: موجوداتی که در وجود خود نیازمند به دیگری نیستند خودشان ذاتاً موجود می باشند .

نتیجه: ما و همه پدیده های جهان، در پدیدآمدن و هست شدن خود به آفریننده ای نیازمندیم که خودش پدیده نباشد. این موجود برتر همان «خداوند» است.

تدبر در قرآن (۱)

@IDNovin

برای دانلود جزوات بیشتر وارد کانال تلگرام IDNovin شوید

۲- در آیه شریفه زیر تدبیر کنید و به سؤال طرح شده پاسخ دهید.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ

ای مردم شما به خداوند نیازمند هستید و خدا است که [تنها] بی نیاز ستوده است.

۱- نیاز انسان به خدا شامل چه چیزهایی می شود؟

قرآن کریم نیاز انسان به خدا را کلی گفته یعنی ما در همه امور و چیزها فقیر و نیازمند هستیم و به خدایی که غنی به ذات هست نیازمندیم.

۲- چرا خداوند می تواند نیاز انسان و هر موجود دیگری را برطرف کند؟

چون خداوند غنی و بی نیاز از همه چیزها است، (غنی بالذات است).

تدبیر در قرآن (۲)

۳- در آیه زیر تدبیر کنید و به سؤالات پاسخ دهید.

يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ - هر آنچه در آسمان ها و زمین است، پیوسته از او درخواست می کند.

كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ - او همواره دست اندرکار امری است

۱- چرا موجودات پیوسته از خداوند درخواست دارند؟

چون همه موجودات همه در پیدایش و هم در بقا به خداوند نیازمند هستند.

۲- چرا خداوند هر لحظه دست اندرکار امری است؟

چون خداوند قدرت بر هر کاری دارد و هیچ محدودیتی برای خداوند در هر کاری مطرح نیست و خداوند هر آن چه را که اراده کند انجام میشود.

۴- موضوع و مفهوم حدیث را را بنویسید.

(اَللّٰهُمَّ لَا تَكُنْ لِىْ نَفْسٍ طَرَفَةٌ عَيْنٍ اَبَدًا)

ترجمه : خدایا مرا چشم به هم زدنی به خودم وامگذار .

مفهوم : ثمره و نتیجه درک نیازمندی به خدای بی نیاز - پیامبر گرامی ما، با آن مقام و منزلت خود در پیشگاه

الهی، عاجزانه از خداوند می خواهد که برای یک لحظه هم، لطف و رحمت خاصش را از او نگیرد و او را به حال خود واگذار نکند.

تفکر در حدیث

۵- امیرالمؤمنین علی می فرماید:

مَا رَأَيْتُ شَيْئًا إِلَّا رَأَيْتُ اللَّهَ قَبْلَهُ وَ وَ بَعْدَهُ وَ وَ مَعَهُ

هیچ چیزی را ندیدم مگر اینکه خداوند را و قبل و بعد و با آن دیدم

به نظر شما پیام این حدیث چیست؟ مقصود امیرالمؤمنین از اینکه می فرماید قبل و بعد و همراه هر چیزی خدا را دیدم چه می باشد؟

پیام: اینکه انسان می تواند با هر چیزی خدا را ببیند، و معرفتی عمیق و والاست اما اگر قدم پیش گذاریم و با عزم و تصمیم قوی حرکت کنیم، به یقین خداوند نیز کمک خواهد کرد و لذت چنین معرفتی را به ما خواهد چشاند.

مقصود امام علی: این است که خداوند نور هستی است و نورش تمامی وجود اشیاء را در برگرفته است.

۶- موضوع و مفهوم حدیث را را بنویسید.

تَفَكَّرُوا فِي كُلِّ شَيْءٍ وَلَا تَفَكَّرُوا فِي ذَاتِ اللَّهِ - در همه چیز تفکر کنید ولی در ذات خداوند تفکر نکنید.

موضوع و مفهوم: **ناتوانی انسان در شناخت ذات و چیستی خداوند و عدم تفکر در چیستی خداوند**

د) سوالات جواب کوتاه:

۱- یکی از راه های معرفت عمیق تر درباره خداوند چیست؟

یکی از این راه ها، تفکر درباره نیازمند بودن جهان، در پیدایش خود، به آفریننده است.

۲- پدیده چیست؟

پدیده ها، که وجودشان از خودشان نیست، برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده ای هستند که خودش پدیده نباشد، بلکه وجودش از خودش باشد.

۳- چه زمانی انسان نیاز به خدا را بیشتر احساس و ناتوانی و بندگی خود را بیشتر ابراز می کند؟

هرچه معرفت انسان به خود و رابطه اش با خدا بیشتر شود، نیاز به او را بیشتر احساس و ناتوانی و بندگی خود را بیشتر ابراز می کند.

۴- خداوند نور هستی است. یعنی چه؟

خداوند نور هستی است یعنی تمام موجودات «وجود» خود را از او می گیرند، به سبب او پیدا و آشکار شده و پا به عرصه هستی می گذارند و وجودشان به وجود او وابسته است.

۵- چرا رؤیت خداوند با چشم غیرممکن است؟

زیرا چشم ساختار مادی و جسمانی دارد و فقط از اشیا می تواند عکس برداری کند؛ چشم حتی توانایی دیدن همه اشیای مادی را هم ندارد، چه برسد به موجودات غیرمادی (مانند فرشتگان) و از این بالاتر به وجود مقدس خداوند که هیچ شکل و تصویری و هیچ طول و عرض و ارتفاعی ندارد. بنابراین، خداوند را نه تنها در این دنیا نمی توان با چشم مادی دید، بلکه در آخرت نیز نمی توان او را با این چشم مشاهده کرد.

۶- برترین هدف های زندگی انسان چیست؟

دیدن خداوند به وسیله قلب و ملاقات با خداست.

۷- قرآن کریم، رابطه میان خداوند و جهان هستی را با چه کلمه ای بیان می کند؟

خداوند نور آسمان ها و زمین است.

۸- ما انسان ها به وسیله چه چیزی خدا را می یابیم و حضورش را درک می کنیم؟

هر کدام از ما، بر اساس فطرت خویش، خدا را می یابیم و حضورش را درک می کنیم.

ی) سوالات تشریحی:

۱- نیازمندی جهان به خدا در پیدایش را توضیح داده و ثابت کنید.

الف- پدیده ها، که وجودشان از خودشان نیست، برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده ای هستند که خودش پدیده نباشد، بلکه وجودش از خودش باشد.

ب- یک موجود فقط در صورتی در وجود خود نیازمند به دیگری نیست که خودش ذاتاً موجود باشد. در این صورت، چنین چیزی دیگر پدیده نیست و نیاز به پدیدآورنده نخواهد داشت.

نتیجه: ما و همه پدیده های جهان، در پدیدآمدن و هست شدن خود به آفریننده ای نیازمندیم که خودش پدیده نباشد. این موجود برتر همون «خداوند» است.

۲- مفهوم شعر زیر را بنویسید:

ذاتِ نایافته از هستی، بخش چون تواند که بود هستی بخش

خشک ابری که بود ز آب تهی ناید از وی صفت آب دهی

پدیده ها، که وجودشان از خودشان نیست، برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده ای هستند که خودش پدیده نباشد، بلکه وجودش از خودش باشد.

۳- آیا رابطه جهان با خدا نیز مانند رابطه بنا با مسجد است؟ چرا؟

خیر، زیرا اگر اندکی دقت کنیم، در می یابیم که یک تفاوت بنیادین میان این دو رابطه وجود دارد. مسجد گوهرشاد از مصالح ساختمانی مانند خاک و سنگ و گچ و چوب و کاشی و ... تشکیل شده که هیچ کدام از آنها را بنا به وجود نیآورده است. هریک از این مصالح نیز خواصی دارند که بنا آن را ایجاد نمی کند. بنا نه چسبندگی گچ را ایجاد می کند و نه سختی و استحکام سنگ را؛ به عبارت دیگر بنا نه اجزای ساختمان را پدید آورده و نه خواص آن اجزا را. کار بنا فقط جابه جا کردن مواد و چینش آنها است.

۴- نیازمندی جهان به خدا در بقا را توضیح دهید.

به عنوان مثال بنا نه اجزای ساختمان را پدید آورده و نه خواص آن اجزا را. کار بنا فقط جابه جا کردن مواد و چینش آنها است. اما خداوند، خالق سنگ و گچ و چوب، و خواص آنها و حتی خالق خود بنا است. بر این اساس وجود و هستی بنا و نیز وجود مصالح و خواص آنها، همه وابسته به خداست و خداوند هر لحظه اراده به کند، آنها از بین می روند و ساختمان متلاشی می گردد. به همین جهت، جهان همواره و در هر آن به خداوند نیازمند است و این نیاز هیچ گاه قطع و یا کم نمی شود. بنابراین، مسجد با ساخته شدن، از بنا بی نیاز می شود اما موجودات چنین نیستند و پس از پیدایش نیز همچنان، مانند لحظه نخست خلق شدن، به خداوند نیازمند هستند.

۵- در مقام مثال می توان گفت که رابطه خداوند با جهان، همانند رابطه چه چیزی با چیز دیگر است؟

در مقام مثال می توان گفت که رابطه خداوند با جهان، تا حدی شبیه رابطه مولد برق با جریان برق است؛ همین که مولد متوقف شود جریان برق هم قطع می گردد و لامپ های متصل به آن نیز خاموش می شوند.

۶- مفهوم بیت زیر را بنویسید.

ما چو ناییم و نوا در ما ز توست ما چو کوهیم و صدا در ما ز توست
ما که باشیم ای تو ما را جانِ جان تا که ما باشیم با تو در میان

موجودات پس از پیدایش نیز همچنان، مانند لحظهٔ نخستِ خلق شدن، به خداوند نیازمند هستند. از این رو دائماً با زبان حال، به پیشگاه الهی عرض نیاز می کنند.

۷- ثمرهٔ درک نیازمندی به خدای بی نیاز چیست؟

اما انسان های آگاه دائماً سایهٔ لطف و رحمت خدا را احساس می کنند و خود را نیازمند عنایات پیوستهٔ او می دانند. هرچه معرفت انسان به خود و رابطه اش با خدا بیشتر شود، نیاز به او را بیشتر احساس و عجز و بندگی خود را بیشتر ابراز می کند.

افزایش خودشناسی ← درک بیشتر فقر و نیاز ← افزایش عبودیت و بندگی

۸- منظور از اینکه خداوند نور هستی و نور آسمانه ها و زمین است چیست؟

قرآن کریم، رابطهٔ میان خداوند و جهان هستی را با خداوند نور آسمان ها و زمین است بیان می کند، خداوند نور هستی است. یعنی تمام موجودات «وجود» خود را از او می گیرند و به سبب او پیدا و آشکار شده و پا به عرصهٔ هستی می گذارند. درواقع، هر موجودی در حدِّ خودش تجلی بخش خداوند و نشانگر حکمت، قدرت، رحمت و سایر صفات الهی است. از همین رو آنان که به دقت و تأمل در جهان هستی می نگرند، در هر چیزی خدا را مشاهده می کنند و علم و قدرت او را می بینند.

۹- مفهوم و موضوع اشعار زیر چیست؟

دلی کز معرفت نور و صفا دید به هر چیزی که دید، اول خدا دید.

به صحرا بنگرم صحرا تو بینم به دریا بنگرم دریا تو بینم

به هر جا بنگرم کوه و در و دشت نشان از قامت رعنا تو بینم

آنان که به دقت و تأمل در جهان هستی می نگرند، در هر چیزی خدا را مشاهده می کنند و علم و قدرت او را می بینند.

۱۰- موضوعاتی که می خواهیم دربارهٔ آنها شناخت پیدا کنیم چند دسته هستند آنها را مختصراً شرح دهید.

دستهٔ اول موضوعاتی هستند که در محدودهٔ شناخت ما قرار می گیرند، مانند گیاهان، حیوان ها، ستارگان و کهکشان ها؛ در حقیقت، ذهن ما توان و گنجایش فهم چیهستی و ذات چنین موضوعاتی را دارد، زیرا همهٔ آنها اموری محدود هستند.

دسته دوم موضوعاتی هستند که نامحدودند و ذهن ما گنجایش درک آنها را ندارد؛ زیرا لازمهٔ شناخت هر چیزی احاطه و دسترسی به آن است. در واقع، ما به دلیل محدود بودن ذهن خود نمی توانیم ذات امور نامحدود را تصور کنیم و چگونگی وجودشان را دریابیم.

۱۱- آیا می توان به ذات خداوند پی برد و چیهستی او را مشخص کرد؟

خیر زیرا خداوند نامحدود است و ذهن ما گنجایش درک او را ندارد و ما انسان ها ما به دلیل محدود بودن ذهن خود نمی توانیم ذات امور نامحدود را تصور کنیم. بنابراین، با اینکه ما به وجود خداوند به عنوان آفریدگار جهان پی می بریم و صفات و اسماء او را می توانیم بشناسیم، اما نمی توانیم ذات و چیستی او را دریابیم.

اندیشه و تحقیق

با وجود شباهت های ظاهری رابطه خدا و جهان با رابطه ساعت ساز و ساعت، تفاوت های این دو رابطه را

بنویسید.

اگر اندکی دقت کنیم، در می یابیم که یک تفاوت بنیادین میان این دو رابطه وجود دارد ساعت از «عقربه - شیشه - جنس - و.....» تشکیل شده که هیچ کدام از آنها راساعت ساز به وجود نیلورده است. هریک از این اجزاء نیز خواصی دارند که ساعت ساز آن را ایجاد نمی کند. کارساعت ساز فقط جابه جا کردن اجزاء و چینش آنها است. اما خداوند، خالق جنس ساعت و فلز و یا پلاستیک ساعت و عقربه ها و خواص آنها و حتی خالق خودساعت ساز است.

یگانه بی همتا

درس دوم

الف) سوالات کامل کردنی:

- ۱- مهم ترین اعتقاد دینی..... است (توحید و یکتاپرستی)
- ۲- سرلوحه دعوت انبیاء..... است. (توحید)
- ۳- تصور این که چند خدا با همکاری هم جهان را آفریده اند به معنای آن است که هر کدام از آنها..... هستند. (محدود و ناقص)
- ۴- عبارت لا اله الا الله بیانگر..... خداوند است. (یگانگی)
- ۵- به حق تصرف در هر چیز..... و..... می گویند. (ولایت و سرپرستی)
- ۶- کلمه..... بعد از واژه الله بیشترین فراوانی را در میان اسماء الهی در قرآن کریم دارد. (رب)
- ۷- نتیجه شرک در خالقیت شرک در..... است. (مالکیت)
- ۸- اگر کسی گمان کند که می تواند مستقل از خداوند امور را تدبیر کند گرفتار در..... شده است. (شرک در ربوبیت)
- ۹- خداوند بین پدیده های عالم رابطه..... حاکم کرده است. (علیت)
- ۱۰- پزشک به واسطه اسباب..... و اولیای الهی به واسطه اسباب..... خواسته ها را اجابت می کنند. (مادی - غیر مادی)

- ۱۱- جریان تکفیری یک جریان فکری خشک و غیرعقلانی و تفکر غلطی در مورد و دارند. (توحید و شرک)
- ۱۲- مهم‌ترین شرط اجابت دعا به درگاه خداوند است. (اخلاص)
- ۱۳- کسی که معتقد است تنها خداوند جهان را اداره می‌کند به اعتقاد دارد. (توحید ربوبی)
- ۱۴- هرکسی چیزی باشد، حق تصرف و اعمال تغییر در آن چیز را دارد که به ترتیب به آن می‌گویند. (مالک - ولایت - ربوبیت)
- ۱۵- درخواست از اولیای الهی برای اجابت خواسته‌ها منافاتی با ندارد. (توحید)
- ۱۶- محور و روح زندگی دینی و محور و روح زندگی غیردینی است. (توحید و شرک)
- ۱۷- کسی که فکر کند، انسان مستقل از خداوند می‌تواند امورش را تدبیر کند، گرفتار شرک در شده است. (ربوبیت)
- ۱۸- امروزه جریان توسل به پیامبر و معصومین را شرک می‌دانند. (تکفیری)
- ۱۹- سرلوحه دعوت همه پیامبران بوده است. (توحید)
- ۲۰- اعتقاد به چند مبدأ برای جهان شرک در است. (خالقیت)

ب) سوالات کشف ارتباط:

الف: سوالات	ب: پاسخ‌ها
۱- مهم‌ترین اعتقاد دینی که بدون آن اعتقاد اعتباری ندارد.	الف) توحید ربوبی = ۳
۲- محور و روح زندگی غیردینی	ب) شرک خالقیت = ۵
۳- اعتقاد به اینکه تنها خدا جهان را اداره می‌کند.	ج) اخلاص = ۶
۴- رابطه بین پدیده‌های عالم	د) تکفیری‌ها = ۷
۵- اعتقاد به چند مبدأ برای جهان این شرک است.	ک) توحید = ۱
۶- مهم‌ترین شرط اجابت دعا به درگاه خداوند	ل) ربّ = ۹
۷- توسل به پیامبر و معصومین را شرک می‌دانند.	م) ولایت = ۱۰
۸- بیشترین اسم خداوند در قرآن	ه) علّیت = ۴
۹- به معنای مالک و صاحب اختیاری	و) شرک = ۲
۱۰- به حق تصرف در هر چیزی گویند	ی) الله = ۸

ج) سوالات صحیح و غلط:

- ۱- مهم‌ترین اعتقاد دینی که بدون آن اعتقاد اعتباری ندارد معاد است. غ
- ۲- هر کس هر چیزی را پدید آورد مالک آن است بیانگر توحید در مالکیت است. غ

- ۳- از آنجاکه خداوند تنها ولی و سرپرست جهان است پس تنها مالک جهان نیز هست. غ
- ۴- واژه الله بیشترین فراوانی را در میان اسماء الهی در قرآن کریم دارد. ص
- ۵- صاحب‌اختیاری که تدبیر مخلوقات به دست اوست بیانگر توحید در ولایت است. غ
- ۶- خداوند جهان را به‌سوی مقصدی که برایش معین فرموده هدایت می‌کند بیانگر توحید در ربوبیت است. ص
- ۷- اعتقاد به این‌که علاوه بر خداوند و در مسیر و مجرای مالکیت او کسی هم مالک است شرک در مالکیت است. غ
- ۸- در امور معنوی صدقه موجب مغفرت و آمرزش و دعا سبب دفع بلا است. غ
- ۹- پزشک به‌واسطه اسباب مادی و اولیای الهی به‌واسطه اسباب غیرمادی و به اذن خداوند خواسته‌ها را اجابت می‌کند. ص
- ۱۰- تفکر تکفیری همان تفکر غلط در مورد توحید و شرک می‌باشد که جریانی خشک و غیرعقلانی است. ص
- ۱۱- قرآن بیان می‌دارد که استغفار پیامبر در حق منافقان مؤثر است. غ
- ۱۲- خداوند برای شفاعت فقط راه درمان با دارو را قرار داده است. غ
- ۱۳- یکی از نتایج پیمودن کمال و بندگی اولیای الهی این است که وسیله شفاعت هستند. ص
- ۱۴- اولیای الهی در برآورده شدن حاجات انسان واسطه اسباب غیرمادی‌اند. ص
- ۱۵- اگر به‌جای خدا، چند خدا وجود داشته باشد، هرکدام از آن‌ها کمالاتی را که دیگران دارند، ندارد و بدین ترتیب ناقص و محدود می‌شود و نیاز به خالق پیدا می‌کند. ص
- ۱۶- توانایی شفای بیمار، به زمان حیات پیامبر اکرم (ص) اختصاص دارد. غ
- ۱۷- اگر کسی دعا را وسیله جلب مغفرت الهی و صدقه را وسیله دفع بلا بداند مشرک است. غ
- ۱۸- توحید، کالبد زندگی دینی و شرک کالبد زندگی ضد دینی است. ص
- ۱۹- «در نظر گرفتن رضایت خدا در انتخاب شغل» و «رسیدن به انسجام در روابط فرهنگی» به ترتیب مربوط به بعد اجتماعی توحید عملی و بعد فردی توحید عملی می‌باشد. غ
- ۲۰- اگر کسی شفای بیمار را مستقل از خدا از رسول خدا بخواهد دچار شرک شده است. ص

سوالات: آیات و روایات و تدبر.....

تدبر در قرآن (۱)

۱- الف) با توجه به اهمیت سوره توحید و جایگاه آن در قرآن کریم، در آیات این سوره تدبر کنید و پیام‌های آن را به دست آورید.

(بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ (۱) اللَّهُ الصَّمَدُ (۲) لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ (۳)) وَلَمْ يَكُنْ لَهُوَ كُفُوًا أَحَدٌ (۴)

۱- سوره توحید از پروردگار، و یگانگی او سخن می‌گوید، و در چهار آیه کوتاه چنان توصیفی از یگانگی خداوند کرده که نیاز به اضافه ندارد.

۲- این سوره برای معرفی و شناساندن خداوند جامع و مانع هست جامع از لحاظ صفات جمال و کمالیه و مانع از لحاظ صفات نقصان.

۳- بیان صمدیت بعد و حدانیت چنین خدایی را قابل ستایش و پرستش جلوه می دهد.

۴- بیان نداشتن فرزند و والد در ایه بعدی دین او را از هر نوع شرکهای ایجاد شده از انحرافات درج شده در ادیان الهی پیشین پاک و مطهر می گرداند.

ب) با توجه به آیه ۱۶ سوره رعد، به سؤالات زیر پاسخ دهید:

قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ قُلْ أَفَاتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ لَا يَمْلِكُونَ أَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَ لَا ضَرًّا أَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمَاتُ وَالنُّورُ أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ فَتَشَابَهَ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ خَلَقُوا كَخَلْقِهِ

یا بگو پروردگار آسمان ها و زمین کیست؟ بگو خدا است، اولیاء بگو آیا غیر از او سرپرستانی گرفته اید که

حتی [اختیار سود و زیان خود ندارند؟ بگو آیا نابینا و بینا برابر است؟ آیا تاریکی ها و روشنایی برابرند؟

یا آنها شریک هایی برای خدا قرار داده اند که [آن شریکان هم] مثل خداوند مخلوقی خلق کرده اند و خلقت ها بر آنها مشتبّه شده است [و از این رو شریکان را نیز مستحق عبادت دیده اند؟!]

قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَ هُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ بگو خالق همه چیز خداست، و او یکتای مقتدر است

۱- کسی را می توانیم به عنوان ولی و سرپرست خود انتخاب کنیم که اختیار سود و زیان خود را داشته باشد

۲- کسی که اختیار سود و زیان نداشته باشد نمی تواند ولی و سرپرست انسان ها باشد.

۳- در چه صورت جا داشت که مردم در اعتقاد به توحید در شک بیفتند؟

در صورتی که که [آن شریکان هم] مثل خداوند مخلوقی را خلق کرده باشند در حالیکه چنین نیست و خداوند خالق همه چیز خداست، و او یکتای مقتدر است.

د) سؤالات جواب کوتاه:

۱- سر لوحه دعوت همه پیامبران چیست؟

توحید و یکتا پرستی

۲- چرا خداوند تنها ولی و سرپرست جهان هست ؟

از آنجا که خداوند، تنها مالک جهان است تنها ولی و سرپرست جهان نیز هست و مخلوقات، جز به اجازه او نمی توانند در جهان تصرف کنند.

۳- شرک یعنی چه و به چه کسی مشرک می گویند؟

شرک به معنای شریک قرار دادن برای خدا است. هر کس که معتقد باشد خداوند شریک دارد مشرک به حساب می آید.

۴- عقیده به توانایی پیامبر اکرم و اولیای دین در برآوردن حاجات انسان (مانند شفا دادن) چه زمانی موجب شرک می شود؟

عقیده به توانایی پیامبر اکرم و اولیای دین در برآوردن حاجات انسان (مانند شفا دادن) وقتی موجب شرک است که این توانایی را از خود آنها و مستقل از خدا بدانیم.

۵- رب به معنای چیست؟ و چند بار در قرآن کریم آمده است؟

ربّ به معنای مالک و صاحب اختیاری است که تدبیر و پرورش مخلوق به دست اوست. کلمه رب بیش از نهصد بار در قرآن کریم آمده است.

۶- واحد قهار به معنای چیست؟

به معنای آن است که خداوند جای خالی برای غیر باقی نگذاشته است تا آن غیر، خود را نشان دهد.

۷- مراحل پیمودن کمال و رسیدن به قرب الهی چگونه میسر می شود؟

ایمان - عمل صالح - پیمودن صراط مستقیم

ی) سوالات تشریحی:

۱- توحید به چه معنی است آن را تعریف کنید.

توحید به معنای اعتقاد به خدای یگانه است؛ یعنی خدا بی همتاست و شریکی ندارد.

۲- نقش و اهمیت توحید در اسلام را بنویسید.

رسول خدا، از همان آغاز رسالت خود، از مشرکان می خواست با گفتن جمله «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» دست از شرک و بت پرستی بردارند و به خدای یگانه ایمان آورند. با گفتن این عبارت تمام احکام و حقوق اسلامی فرد به رسمیت شناخته می شد و دفاع از حقوق او بر دیگر مسلمانان واجب می گشت و در زمره برادران و خواهران دینی قرار می گرفت. بنابراین، جمله فقط یک شعار نبود بلکه التزام به آن، «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» همه زندگی فرد تازه مسلمان را در رابطه با خدا، خویشستن، خانواده، اجتماع و دیگر مخلوقات تغییر می داد.

۳- مراتب توحید و یگانگی خداوند را بنویسید.

۱- توحید در خالقیت ۲- توحید در مالکیت ۳- توحید در ولایت ۴- توحید در ربوبیت

۴- توحید در خالقیت را تعریف کنید.

توحید در خالقیت عبارت از این است که معتقد باشیم خداوند تنها مبدأ و خالق جهان است، موجودات همه مخلوق او هستند و در کار آفرینش شریک و همتایی ندارد. **اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ** ... خدا آفریننده هر چیزی است.

۵- چرا تصور چند خدایی صحیح نیست و یا به عبارتی چرا خداوند تنها خالق جهان است؟

زیراین تصور که چند خدا وجود دارد و هر کدام خالق بخشی از جهان اند، یا با همکاری یکدیگر این جهان را آفریده اند، به معنای آن است که هر کدام از آنها محدود و ناقص هستند و به تنهایی نمی توانند کل جهان را خلق کنند. همچنین به معنای آن است که هر یک از خدایان مذکور کمالاتی دارد که دیگری آن کمالات را ندارد و گرنه عین همدیگر می شوند و دیگر چند خدا نیستند. چنین خدایان ناقصی، خود، نیازمند هستند و هر یک از آنها به خالق کامل و بی نیازی احتیاج دارد که نیازش را بر طرف نماید پس تصور چند خدایی صحیح نیست و خدای واحد آفریننده جهان است.

۶- توحید در مالکیت را تعریف کنید.

هر کس که چیزی را پدید می آورد مالک آن است. از آنجا که خداوند تنها خالق جهان است پس تنها مالک آن نیز هست

قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكُ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ ... ؛

بگو: بارالها! حکومت از آن توست [آن را] به هر کس که بخواهی می بخشی و از هر کس که بخواهی می گیری

۷- ولایت به چه معنی است ؟

هر کس مالک چیزی باشد حق تصرف و تغییر در آن چیز را دارد، اما دیگران بدون اجازه وی نمی توانند در آن تصرف یا از آن استفاده کنند. به این حق تصرف، ولایت و سرپرستی می گویند.

۸- توحید در ولایت را تعریف کنید.

از آنجا که خداوند، تنها مالک جهان است تنها ولی و سرپرست جهان نیز هست و مخلوقات، جز به اذن و اجازه او نمی توانند در جهان تصرف کنند.

... مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ أَنَّهُ هِيَ [سرپرستی] جز او ندارند

وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا و او در فرمانروایی خویش کسی را شریک نمی سازد.

۹- این که مخلوقات، به اذن و اجازه او می توانند در جهان تصرف کنند به چه معناست ؟

چنین اذنی به معنی واگذاری ولایت خداوند به دیگری نیست، بلکه بدین معناست که خداوند آن شخص را در مسیر و مجرای ولایت خود قرار داده است.

۱۰- ربّ به چه معنی می باشد ؟

ربّ به معنای مالک و صاحب اختیاری است که تدبیر و پرورش مخلوق به دست اوست. هر کس که خالق و مالک و ولی چیزی باشد می تواند آن را تدبیر کرده و پرورش دهد.

۱۱- توحید در ربوبیت را شرح و توضیح دهید.

از آنجا که خداوند تنها خالق، مالک و ولی جهان است، تنها ربّ هستی نیز می باشد. اوست که جهان را اداره می کند و آن را به سوی مقصدی که برایش معین فرموده هدایت می نماید و به پیش می برد. البته، توحید در ربوبیت بدان معنا نیست که موجودات، به خصوص انسان، قدرت تدبیر ندارند؛ باغبانی که زحمت می کشد و به پرورش درختان اقدام می کند، رشد این درختان نتیجه تدبیر اوست. بلکه، توحید در ربوبیت بدین معناست که این باغبان و تدبیرش همه از آن خدا و تحت تدبیر اویند.

قُلْ أَغْنِيَ اللَّهُ رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ

بگو: آیا جز خدا پروردگاری را بطلبم ... در حالی که او پروردگار همه چیز است؟ ...

۱۲- مراتب توحید به ترتیب عبارتند از:

خالق ← مالک ← ولی ← ربّ

۱۳- شرک را تعریف و مراتب آن را بنویسید.

موسسه کنکوری IDNovin

بابت بیش از ۵۰ رتبه برتر

در سال‌های ۹۸ و ۹۹

با طرح رتبه شو آیدی نوین، رتبه شو

۰۲۱ - ۲۸۴ ۲۵۴

@IDNovin_com

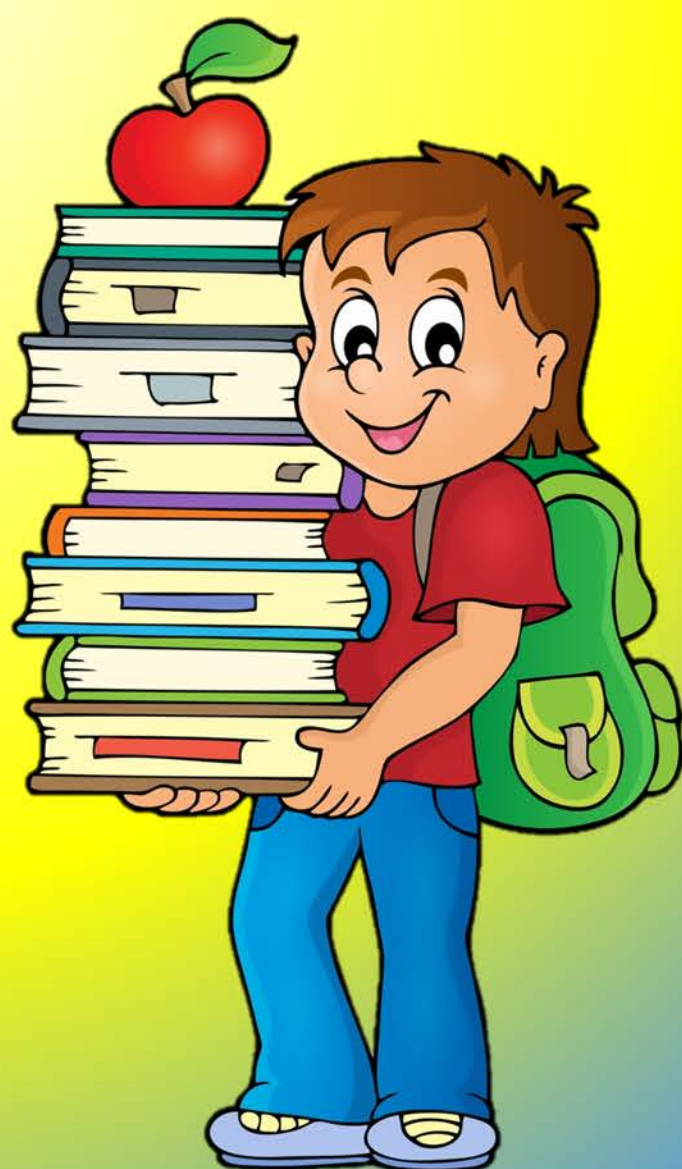
دانلود گام به گام

تمامی پایه ها

ویژه همه رشته ها

IDNovin.COM

شرک به معنای شریک قرار دادن برای خدا است. هر کس که معتقد باشد خداوند شریک دارد مشرک به حساب می آید. شرک نیز مانند توحید درجائی دارد که عبارتند از :

۱- شرک در خالقیت ۲- شرک در مالکیت ۳- شرک در ولایت ۴- شرک در ربوبیت

۱۴- شرک در خالقیت را تعریف کنید.

اگر کسی معتقد باشد که این جهان را چند خالق آفریده اند گرفتار شرک در خالقیت شده است.

۱۵- شرک در مالکیت را تعریف کنید.

عبارت است از اعتقاد به اینکه علاوه بر خداوند و در کنار او، دیگران هم مالک بخشی از جهان هستند. اگر کسی معتقد به شرک در خالقیت باشد، معتقد به شرک در مالکیت نیز خواهد بود.

۱۶- شرک در ولایت را تعریف کنید.

عبارت است از اعتقاد به اینکه علاوه بر خداوند و در کنار او، دیگرانی نیز هستند که سرپرستی جهان را بر عهده دارند و خودشان حق تصرف در جهان را دارا می باشند.

۱۷- شرک در ربوبیت را تعریف کنید.

عبارت است از اعتقاد به اینکه علاوه بر خداوند و در کنار او، دیگرانی نیز هستند که تدبیر امور موجودات را بر عهده دارند. اگر کسی در کنار ربوبیت الهی، برای خود یا سایر مخلوقات حساب جداگانه باز کند و گمان کند که کسی می تواند مستقل از خداوند، امور را تدبیر کند گرفتار شرک شده است.

۱۸- چرا اگر کسی پزشک را وسیله درمان و بهبود بیماری بداند مشرک نیست؟ چرا اگر کسی از غیر خدا درخواست کمک کند گرفتار شرک نشده است؟ چرا اگر کسی دعا را وسیله جلب مغفرت الهی و صدقه را وسیله دفع بلا بداند مشرک نیست؟ و چرا توسل به پیامبران شرک به حساب نمی آید؟

زیرا: اولاً خداوند رابطه علّیت را میان پدیده های جهان حاکم کرده است. آتش موجب گرما و روشنی و دارو سبب شفا و بهبودی است. پزشک وسیله درمان، معمار عامل بنای ساختمان و معلم نیز وسیله تعلیم و تربیت است. در امور معنوی نیز همین گونه است. دعا سبب مغفرت و آمرزش، صدقه موجب دفع بلا، و صله رحم موجب افزایش طول عمر است. همه این روابط توسط خود خداوند طراحی شده و به اذن و اراده او صورت می گیرد. بنابراین، کسی که برای آموختن نزد معلم می رود، یا برای درمان به پزشک مراجعه می کند، نه تنها معلم و پزشک را شریک خداوند قرار نداده، بلکه به قانون الهی عمل کرده است.

ثانیاً همان گونه که درخواست از پزشک برای درمان بیمار با توحید منافاتی ندارد، درخواست از اولیای الهی برای اجابت خواسته ها نیز منافاتی با توحید ندارد؛ زیرا پزشک به واسطه استفاده از اسباب مادی و اولیای الهی به واسطه اسباب غیر مادی و با اذن خداوند این کار را انجام می دهند.

۱۹- تفکرات منفی «تکفیری ها امروزی» را بنویسید.

پیروان این جریان فکری خشک و غیر عقلانی با تفکر غلطی که درباره توحید و شرک دارند، هر مسلمانی را که مانند آنها نمی اندیشد، مشرک و کافر می خوانند و گاه کشتن او را واجب می شمارند. پیروان این جریان می گویند توسل به پیامبران و معصومین شرک است. طلب دعا و شفیع قرار دادن دیگران برای اینکه خدا انسان را ببخشد، شرک است و همچنین معتقدند این گونه افراد کافر هستند و مسلمان محسوب نمی شوند.

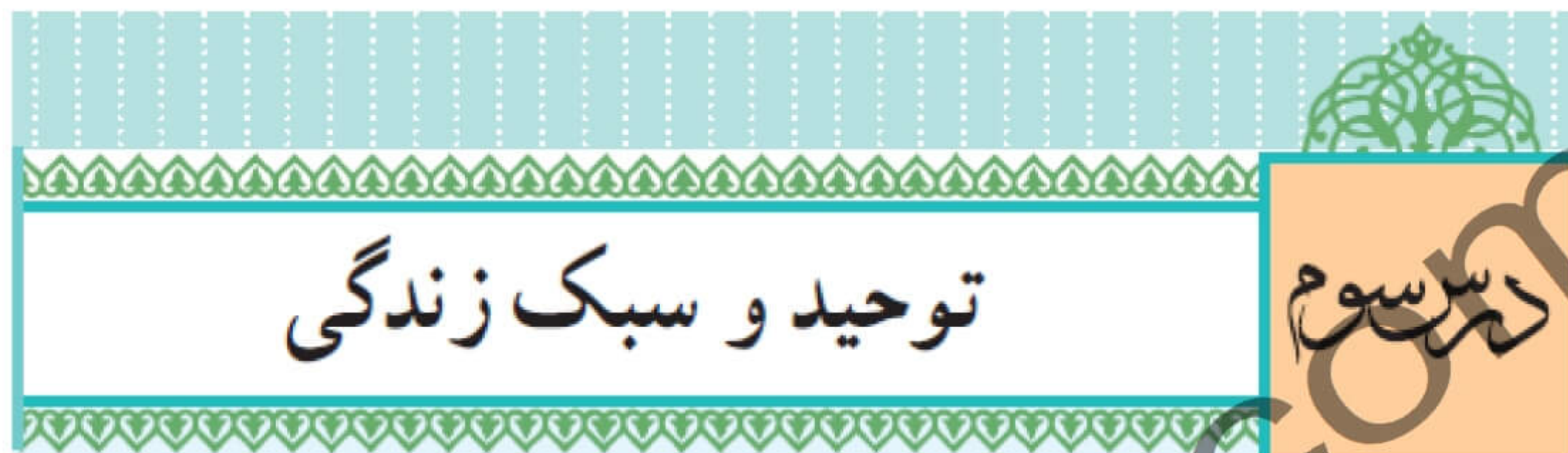
۲۰- خداوند برای شفا بخشی، بیماران چند راه قرار داده است؟

خداوند برای شفافبخشی، فقط یک راه که همان دارو باشد قرار نداده است، بلکه فراتر از راه های مادی، راه های معنوی هم قرار داده است. اولیای الهی هم که مراحل کمال و بندگی را پیموده اند، وسیله و طریق این شفافبخشی هستند.

اندیشه و تحقیق

باور به توحید در خالقیت، مالکیت، ولایت و ربوبیت چه تأثیری در زندگی ما می گذارد؟

زندگی انسان توحیدی می شود و انسان در مسیر صحیح قدم می گذارد و به مراحل کمال انسانی می رسد.

الف) سوالات کامل کردنی :

- ۱- انتخاب مهم انسان باید بر اساس و به دور از باشد و دلیلی محکم و عقل پسند از آن حمایت کند. (فکر - احساسات)
- ۲- هر سبک زندگی ریشه در دارد که از ویژگی های سرچشمه می گیرد. (اندیشه های خاص - جهان بینی)
- ۳- افکار و اعتقادات هر فرد مهم ترین عامل در تعیین و او است. (هدف ها و رفتارها)
- ۴- میزان تأثیرگذاری توحید در زندگی بستگی به دارد. (ایمان)
- ۵- انسان موحد باور دارد دشواری های زندگی بستری برای او است. (رشد شکوفایی)
- ۶- چون بدن انسان موحد است پس انسان موحد حق ندارد به آن آسیب برساند. (امانت الهی)
- ۷- وقتی یک نظام اجتماعی توحیدی است که حاکم و زمامدار آن بر اساس به حکومت رسیده باشد. (قوانین الهی)
- ۸- اگر ارکان اقتصاد و فرهنگ و سایر ابعاد یک جامعه به سوی اجرای فرمان های خدای یکتا پیش رود به صورت جامعه ای در می آید. (عدالت گستر)
- ۹- جامعه توحیدی جامعه ای است که از و دوری می کند و به سمت وحدت و هماهنگی حرکت می نماید. (تفرقه و تضاد)
- ۱۰- اگر قرار باشد افراد فقط خواسته ها و تمایلات دنیوی خود را دنبال کنند و تنها منافع خود را محور قرار دهند شرک عملی بعد اجتماعی صورت گرفته است. (فعالیت های اجتماعی)
- ۱۱- انتخاب زندگی توحیدی ریشه در دارد. (جهان بینی توحیدی)
- ۱۲- جامعه ای که ارکان آن نیز به سوی اجرای فرمان الهی پیش می رود به صورت در می آید. (اجتماع توحیدی)

۱۳- انسان موحد می‌داند دشواری‌های زندگی نشانه بی‌مهری خدا نیست بلکه اوست. (بستری برای رشد و شکوفایی)

۱۴- یکپارچه شدن نظام اجتماعی در جهت اطاعت همه‌جانبه از خداوند به بُعد توحید اشاره دارد. (اجتماعی)

۱۵- کلمه مهم‌ترین شعار اسلام و جامع همه ابعاد توحید است. (لا اله الا الله)

۱۶- توحید، محور و روح زندگی، و شرک، محور و روح زندگی است. (دینی - غیردینی)

۱۷- هرکسی در زندگی خود از فرمان‌های خدا اطاعت کند به مراتبی از توحید رسیده است. (عملی)

۱۸- قدم اول در اصلاح جامعه گرفتار شرک کنونی شناخت و نوین است. (وضع جدید - بت‌پرستی)

۱۹- قرآن کریم ثابت توحید و شرک و بت‌پرستی را به ما نشان داده و آن بر زندگی فردی و اجتماعی خود را بر عهده خودمان گذاشته است. (معیارهای - تطبیق)

۲۰- میان بعد فردی و بعد اجتماعی توحید رابطه‌ی وجود دارد. هر قدر نهادهای اجتماعی در خدمت اجرای باشد زمینه برای شکوفایی انسان‌ها آسان‌تر می‌شود. (متقابل - اجرای قوانین)

۲۱- ثمره توحید در ربوبیت توحید در است و کسی که در مسیر توحید گام برمی‌دارد به توحید رسیده است. (عبادت - عملی)

۲۲- میان بعد فردی و بعد اجتماعی توحید رابطه وجود دارد. (متقابل)

۲۳- اگر کسی دل به هوای نفس سپرده و او را معبود قرار دهد دچار شرک شده است. (عملی)

۲۴- اگر افراد فقط منافع خود را محور فعالیت اجتماعی قرار دهند و جامعه را فرامی‌گیرد. (تفرقه - تضاد)

۲۵- بیت «سر ارادت ما و آستان حضرت دوست که هر چه بر سر ما می‌رود ارادت اوست» بیانگر توحید می‌باشد. (عملی)

۲۶- جامعه‌ای که در مسیر حرکت می‌کند اقتصاد و فرهنگ و سایر ابعاد و ارکان آن نیز به‌سوی اجرای فرمان‌های خدای یگانه پیش می‌رود و به‌صورت جامعه‌ای گستر درمی‌آید. (توحید- عدالت)

ب) سوالات کشف ارتباط:

الف: سوالات	ب: پاسخ‌ها
۱- میان بعد فردی و بعد اجتماعی توحید این رابطه وجود دارد.	الف) توحید=۴
۲- کسی که در مسیر توحید گام برمی‌دارد به آن توحید رسیده است.	ب) جهان بینی توحیدی=۶
۳- مهم‌ترین عامل در تعیین هدف‌ها و رفتارها	ج) تفکر و اندیشه=۹
۴- محور و روح زندگی دینی	د) متقابل=۱
۵- مهم‌ترین شعار اسلام	ک) ایمان=۷

۶- انتخاب زندگی توحیدی ریشه در آن دارد.	ل) توحید عملی=۲
۷- میزان تأثیرگذاری توحید در زندگی بستگی به آن دارد.	م) احساسات=۱۰
۸- جامعه توحیدی جامعه‌ای است که از آن دوری می‌کند	ه) لا اله الا الله=۵
۹- انتخاب مهم انسان باید بر اساس آن باشد.	و) تفرقه و تضاد=۸
۱۰- انتخاب مهم انسان باید از آن دور باشد.	ی) افکار و اعتقادات=۳

ج) سوالات صحیح و غلط:

- ۱- انتخاب مهم باید بر اساس فکر و به‌دور از احساسات باشد و دلیلی محکم و عقل پسند از آن حمایت کند. (ص)
- ۲- بعد اجتماعی توحید یعنی اکثر نهادها و ارکان یک جامعه در جهت خداوند و اطاعت همه‌جانبه از اوست. (غ)
- ۳- تخریب محیط‌زیست ناشی از پندار انسان‌ها در رابطه با مالکیت و ولایت و ربوبیت است. (ص)
- ۴- قرآن کریم معیارهای ثابت شرک و توحید را به ما نشان داده و تطبیق آن را در زندگی فردی و اجتماعی بر عهده جامعه نهاده است. (غ)
- ۵- اولین قدم برای اصلاح جامعه امروزی شفاخت سبک زندگی است. (غ)
- ۶- توحید روح زندگی دینی و شرک روح زندگی غیردینی است. (ص)
- ۷- اگر کسی دل به هوای نفس سپرده و او را معبود خود قرار دهد، گرفتار شرک عملی شده است. (ص)
- ۸- جامعه موحد با کسانی که با خداوند و مسلمانان دشمنی می‌ورزند دوستی نمی‌کند. (ص)
- ۹- میان بعد فردی توحید عملی و بعد اجتماعی آن رابطه دوسویه و متقابل وجود دارد. (ص)
- ۱۰- از بین رفتن بت‌های قدیمی به معنای پایان شرک‌ورزی است. (غ)
- ۱۱- اگر کسی دل به هوای نفس سپرده و او را معبود قرار دهد، دچار شرک در ربوبیت شده است. (غ)
- ۱۲- در میان بیشتر جوامع امروزی انواع دیگری از شرک که بسیار پیچیده‌تر از شرک و بت‌پرستی است وجود دارد. (ص)
- ۱۳- ریشه‌ی بت‌پرستی و شرک جدید تنها در تمایلات دنیوی و نفسانی انسان است. (غ)
- ۱۴- تخریب محیط‌زیست و آلوده شدن طبیعت از پیامدهای شرک در بعد فردی و اجتماعی است. (ص)
- ۱۵- اتخاذ هوای نفس و بت درون به‌عنوان معبود از مصادیق شرک در ربوبیت است. (غ)
- ۱۶- ریشه شرک و بت‌پرستی جدید آن است که برخی از انسان‌ها در عین قبول داشتن خداوند، دین و دستورات دینی را در متن زندگی خود وارد نمی‌کنند. (ص)
- ۱۷- افکار و اعتقادات هر فرد مهم‌ترین عامل در تعیین هدف‌ها و رفتارهای اوست. (ص)
- ۱۸- بندگی و اطاعت از خداوند علت اعتقاد به توحید در ربوبیت است. (غ)
- ۱۹- در سایه حکومت الهی، جامعه از تفرقه و تضاد به دور می‌ماند. (ص)

- ۲۰- چنانچه رکن سیاسی یک نظام اجتماعی در مسیر توحید باشد جامعه عدالت‌گستر خواهد بود. (ص)
- ۲۱- کسی که خدا را معبود خود قرار دهد و در مسیر خواست خدا گام بردارد به توحید نظری رسیده است. (غ)
- ۲۲- توحید عملی بازتاب توحید در بعد فردی و اجتماعی است. (غ)
- ۲۳- کسی که دیگران را در خدمت خود می‌گیرد دچار شرک عملی شده است. (غ)
- ۲۴- امروزه در جهان کمتر کسی گرفتار شرک عملی می‌شود و جامعه بشری در مسیر پیشرفت است. (غ)
- ۲۵- هرکسی در زندگی خود از خدا اطاعت کند به تمام مراتبی از توحید رسیده است. (ص)
- ۲۶- امروزه شرک بسیار پیچیده‌تر از قدیم است چون بسیاری از انسان‌ها، جهان خلقت را ملک خود تلقی می‌کنند. (ص)
- ۲۷- زندگی توحیدی ریشه در جهان‌بینی توحیدی دارد. (ص)
- ۲۸- اینکه قلب انسان‌ها جایی برای خلوت انس با خدا و درک معنویت نیایش با پروردگار ندارد نشانه‌ی شرک در دنیای امروز است. (ص)
- ۲۹- روح زندگی دینی توحید و روح زندگی غیردینی شرک است. (ص)
- ۳۰- تسلیم بودن در برابر امیال نفسانی معلول ناآرامی و ناپایداری شخص مشرک است. (غ)
- ۳۱- تسلیم بودن در برابر امیال نفسانی و فرمان‌پذیری از طاغوت باعث می‌شود شخص درونی ناآرام و شخصیتی پایدار داشته باشد. (غ)
- ۳۲- هر سبکی در زندگی ریشه در اندیشه‌های خاصی دارد و از جهان‌بینی یکسانی سرچشمه می‌گیرد. (غ)
- ۳۳- هر فردی متناسب با توانایی خود مسیر زندگی خود را انتخاب و بر همان اساس رفتار خواهد کرد. (غ)
- ۳۴- اگر کسی دل به هوای نفس سپرد و او را معبود خود قرار دهد، گرفتار شرک عملی شده است. (ص)

سوالات: آیات و روایات و تدبر.....

تدبر در قرآن (۱)

- ۱- با تدبر در آیه زیر به سوالات پاسخ دهید.
- إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ
- همانا خداوند پروردگار من و پروردگار شماست پس او را بندگی کنید [که] این راه راست [و درست] است.
- ۱- نتیجه اعتقاد به توحید در ربوبیت چیست؟
- عبادت و اطاعت و بندگی خداوند
- ۲- راه درست زندگی کدام است؟
- عبادت و اطاعت و بندگی خداوند در راستای قوانین دین اسلام و قرآن کریم

تدبر در قرآن (۲)

۲- با توجه به آیه زیر به سوالات پاسخ دهید:

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَىٰ حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ وَ خَيْرُنِ اطمأن به و إِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انْقَلَبَ عَلَىٰ وَجْهِهِ خَسِرَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةَ ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ

از مردم کسی هست که خدا را بر یک جانب و کناره ای [تنها به زبان و هنگام وسعت و آسودگی] عبادت و بندگی می کند، پس اگر خیری به او رسد، دلش به آن آرام می گیرد و اگر بلایی به او رسد، از خدا رویگردان می شود. او در دنیا و آخرت، [هر دو]، زیان می بیند. این همان زیان آشکار است.

۱- پرستشی که از روی ایمان باشد با پرستشی که از روی تردید باشد چه تفاوتی دارد؟

پرستشی که از روی ایمان باشد همیشه استوار است و دچار تغییر نمی شود ولی پرستشی که از روی تردید باشد دچار تغییر و روی گردانی از خدا می شود.

۲- چرا برخی انسان ها در برابر هر خیر و شری که به آنها می رسد دو روش متفاوت پیش می گیرند؟

بستگی به عقیده و میزان ایمانشان دارد پس اگر خیری به بعضی از آنها رسد، دلشان به آن آرام می گیرد و اگر بلایی به بعضی از آنها برسد، از خدا رویگردان می شوند.

۳- پیام و موضوع مهم آیه را بنویسید

أَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَٰهَهُ هَوَاهُ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلٌ

ترجمه: آیا دیدی آن کسی را که هوای نفس خود را معبود خود گرفت، آیا تو می توانی ضامن او باشی [و به دفاع از او برخیزی]

موضوع و پیام: اگر کسی دل به هوای نفس (بت درون) سپرده و او را معبود خود قرار دهد و اوامرش را به فرمان های خداوند ترجیح دهد یا در پی کسب رضایت قدرت های مادی و طاغوت ها (بت های بیرون) برآید، چنین شخصی گرفتار شرک عملی شده است.

۴- پیام و موضوع آن آیه را بنویسید.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّيَّ وَ عَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّيَّ وَ عَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ وَ قَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ

ترجمه: ای کسانی که ایمان آورده اید دشمن من و دشمن خودتان را دوست نگیرید، به گونه ای که [با آنان مهربانی کنید. حال آنکه آنان به دین حقّی که برای شما آمده است، کفر ورزیده اند...

پیام و موضوع: ویژگی های جامعه موحد و توحیدی را بیان می کند. جامعه توحیدی، حکومت کسانی را که خداوند به آنها حق حکومت کردن را نداده است نمی پذیرد، با آنان که با خداوند و مسلمانان دشمنی می ورزند، دوستی نمی کند، با ظالمان مبارزه می کند، بنابه فرمان خداوند، از محرومان و مستضعفان حمایت می کند.

د) سوالات جواب کوتاه:

۱- توحید عملی دارای چند بعد است آن ها را بنویسید.

۱- بُعد فردی توحید عملی ۲- بُعد اجتماعی توحید عملی

۲- این شعر مربوط به کدام بعد توحید عملی است؟

سر ارادت ما و آستان حضرت دوست
که هر چه بر سر ما می رود ارادت اوست
نظیر دوست ندیدم، اگرچه از مه و مهر
نهادم آینه ها در مقابل رخ دوست .
بعد فردی توحید عملی

۳- بعد اجتماعی توحید عملی را تعریف کنید.

بعد اجتماعی توحید به معنای قرار گرفتن همه نهادها و ارکان یک جامعه یا نظام اجتماعی در جهت خداوند و اطاعت همه جانبه از اوست.

۴- چه زمانی انسان گام در مسیر توحید عملی گذاشته است؟

هرکسی در زندگی خود از فرمان های خدا اطاعت کند، گام در مسیر توحید عملی گذاشته است.

۵- روح و محور زندگی دینی و ضد دینی چیست؟

توحید، روح و محور زندگی دینی و شرک روح و محور زندگی ضد دینی است.

۶- میزان تأثیر گذاری اعتقاد به توحید بستگی به چه چیزی دارد؟

میزان تأثیر گذاری این اعتقاد بستگی به درجه ایمان افراد به توحید و یکتا پرستی دارد. هرچه ایمان قوی تر باشد تأثیر عملی آن در زندگی بیشتر و هرچه ضعیف تر باشد تأثیر آن کمتر خواهد بود.

ی) سوالات تشریحی:

۱- انتخاب سبک زندگی توحیدی باید چگونه باشد؟

وقتی برای خرید یک کالا، آن چنان دقت و حساسیتی به خرج می دهیم پس باید این انتخاب مهم (سبک زندگی توحیدی) بر اساس فکر و به دور از احساسات باشد و دلیلی محکم و عقل پسند از آن حمایت کند. خوب است بدانیم که هر سبکی از زندگی، ریشه در اندیشه های خاصی دارد و از جهان بینی ویژه ای سرچشمه می گیرد. شناخت آن ریشه ها به تصمیم گیری درست ما کمک فراوان می کند.

۲- ویژگی های انسانی که در مسیر توحید گام برداشته و به توحید عملی رسیده است را بنویسید.

کسی که بنده خداست و او را می پرستد در برابر او خاضع و خاشع است، خدا را محبوب و معبود خود می داند، بر آستان او نماز می گزارد و به درگاه او دعا می کند، از او اطاعت می نماید و خلاصه اینکه جهت زندگی خود را خدا قرار می دهد.

۳- بعد فردی توحید عملی را شرح دهید.

هرکسی در زندگی خود از فرمان های خدا اطاعت کند، به مراتبی از توحید عملی رسیده است. چنین فردی می کوشد تمایلات درونی و تصمیم ها و فعالیت های خود را در جهت خواست و رضایت الهی قرار دهد. مثلاً در انتخاب همسر، شغل، دوست، در چگونگی تحصیل، تفریح، ورزش و حتی در انتخاب نوع پوشش و به طور کل در تمام برنامه های روزانه خود خدا را در نظر می گیرد و تلاش می کند از دایره فرمان های او خارج نشود.

۴- ویژگی های «انسان موحد» را بنویسید.

۱- شخصیتی ثابت و پایدار دارد ۲- برخوردار از آرامش روحی است. ۳- چنین فردی موجودات جهان را مخلوق خدا می بیند و می داند که خداوند او را در برابرشان مسئول قرار داده است. ۴- بدن خود را امانتی الهی می شمارد که خداوند به او سپرده است. ۵- انسان موحد حتی به حیوانات نیز آسیب نمی رساند بلکه به ادامه بقا و زندگی آنها کمک می کند. ۶- از نظر او هیچ حادثه ای در عالم بی حکمت نیست، گرچه حکمت آن را نداند. ۷- در مقابل سختی ها و مشکلات، صبور و استوار است. ۸- باور دارد که دشواری های زندگی نشانه بی مهری خداوند نیست، بلکه بستری برای رشد و شکوفایی اوست

۵- چرا تسلیم بودن در برابر امیال نفسانی و فرمان پذیری از طاغوت باعث می شود شخص، درونی ناآرام و شخصیتی ناپایدار داشته باشد؟

زیرا از یک سو هوای نفس وی هر روز خواسته جدیدی جلوی روی او قرار می دهد و از سوی دیگر، قدرت های مادی که هر روز رنگ عوض می کنند او را به بردگی جدیدی می کشانند.

۶- چه زمانی یک نظام اجتماعی (حکومت) توحیدی است ؟

وقتی یک نظام اجتماعی توحیدی است که حاکم و زمامدار آن بر اساس قوانین الهی به حکومت رسیده باشد و همان شرایطی را که خداوند برای حاکم تعین کرده است دارا باشد و بکوشد قوانین الهی را در جامعه به اجرا درآورد.

۷- ویژگی های جامعه توحیدی را بنویسید.

۱- جامعه ای که در مسیر توحید اجتماعی حرکت می کند، حکومت اقتصاد و فرهنگ و سایر ابعاد و ارکان آن نیز به سوی اجرای فرمان های خدای یگانه پیش می رود و به صورت جامعه ای عدالت گستر در می آید.

۲- جامعه توحیدی جامعه ای است که از تفرقه و تضاد دوری می کند و به سوی وحدت و هماهنگی حرکت می نماید.

۳- جامعه موحد، حکومت کسانی را که خداوند به آنها حق حکومت کردن را نداده است نمی پذیرد، با آنان که با خداوند و مسلمانان دشمنی می ورزند، دوستی نمی کند، با ظالمان مبارزه می کند، بنابه فرمان خداوند، از محرومان و مستضعفان حمایت می کند.

۸- چه ارتباطی میان بعد فردی و اجتماعی توحید وجود دارد ؟

میان بعد فردی و بعد اجتماعی توحید رابطه متقابل وجود دارد. هر قدر که مردم یک جامعه به سوی توحید حرکت کنند ارکان جامعه نیز بیشتر رنگ توحیدی به خود می گیرد؛ همان طور که هر قدر نهادهای اجتماعی در خدمت اجرای قوانین الهی باشد، زمینه برای رشد انسان ها و حرکت به سوی خداوند و زندگی موحدانه آسان تر می گردد.

۹- وضعیت توحید و شرک در جهان امروز را مختصراً بنویسید.

انسان امروز کمتر از بت پرستان قبل از اسلام، که بیش از ۳۶۰ بت را می پرستیدند، به دنبال این قبیل بت پرستی هاست. در ابتدا به نظر می رسد که امروزه کمتر کسی گرفتار شرک باشد و از این جهت نیز بشر در مسیر پیشرفت می باشد، اما یک واقعیت تلخ در اینجا وجود دارد و آن این است که گرچه شرک در قالب بت و مانند آن در میان بیشتر جوامع وجود ندارد، اما انواع دیگری از شرک که بسیار پیچیده تر از شرک قدیم است، در میان بشر به چشم می خورد.

۱۰- دو مورد از مظاهر شرک در جهان امروز را بنویسید.

۱- امروزه، بسیاری از انسان ها جهان خلقت را ملک خود تلقی می کنند و بدون توجه به نظرو رأی مالک حقیقی آن، یعنی خدا، هرگونه که بخواهند در این جهان تصرف می کنند. این افراد و جوامع، در واقع خود را مالک و ولی و پرورش دهنده (رب) جهان می پندارند، که از جمله پیامدهای آن تخریب محیط زیست، آلوده شدن طبیعت،

۲- بسیاری از انسان ها چنان به امور دنیوی سرگرم شده اند که خدا را فراموش کرده و خداوند در قلب آنها جایگاهی ندارد. زرق و برق و زینت دنیا و لذات و شهوات چنان در دلشان فزونی یافته که جایی برای خلوت انس با خدا و درک معنویت نیایش با پروردگار باقی نگذاشته است.

۱۱- وظیفه ما در مقابل وضع موجود شرک در جهان چیست و چگونه می توانیم به اصلاح جامعه امروزی اقدام کنیم؟

قدم اول در این راه، شناخت وضع موجود و بت پرستی نوین است. باید دانست که قرآن کریم معیارهای ثابت توحید و شرک یا بت پرستی را به ما نشان داده و تطبیق زندگی فردی و اجتماعی خود با این معیارها را بر عهده خودمان نهاده است. اطاعت از ارباب هایی جز خداوند، بندگی کسانی جز او و خارج کردن دین از برنامه های زندگی و تقلید از کسانی که در جهت مخالف دین حرکت می کنند، شرک و بت پرستی است.

۱۲- ریشه بت پرستی و شرک جدید در جهان امروز را بنویسید.

ریشه بت پرستی و شرک جدید آن است که برخی از انسان ها در عین قبول داشتن خداوند، دین و دستورات دینی را در متن زندگی خود وارد نمی کنند و برعکس تمایلات دنیوی و نفسانی خود را اصل قرار می دهند

اندیشه و تحقیق

آیا می توان تنها به جنبه فردی توحید عملی معتقد بود ولی جنبه اجتماعی آن را قبول نداشت؟

خیر- زیرا یک انسان نیازمند جامعه و اجتماع توحید محور است فردی که در مسیر توحید حرکت می کند، باید اقتصاد و فرهنگ و سایر ابعاد و ارکان اجتماعی آن را نیز به سوی اجرای فرمان های خدای یگانه پیش ببرد رود تا ان به صورت جامعه ای عدالت گستر در آید. زندگی اجتماعی جزء لاینفک و ضروری زندگی و نیاز انسان است و اگر قرار باشد زندگی فردی توحیدی باشد زندگی اجتماعی هم باید توحیدی باشد.

فقط برای او

در چرخه ها

الف) سوالات کامل کردنی :

۱- آیه «قُلْ إِنْ صَلَّاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ» به ترتیب به توحید و توحید در اشاره دارد. (عملی - ربوبیت)

۲- هدف خلقت انسان به خدا است که جز با به دست نمی آید. (تقرب- سعی و تلاش خود انسان)

۳- پیامبر (ص) بیان می دارد: راهیابی به انسان از راه رفتن مورچه ای سیاه در شب تاریک بر سنگ سیاه پنهان تر است. (شرک-دل)

- ۴- اخلاص در کاربرد دینی این است که شخص و خود را جایگاه خدا کند و عملش را فقط برای رضای خداوند همان‌گونه که او دستور داده است انجام دهد. (اندیشه و دل)
- ۴- دوست داشتن؛ سخاوت؛ شجاعت و اخلاص اعمالی هستند که درجات و مراتبی دارند. (قلبی)
- ۵- کسی که روحیه دارد به‌آسانی وارد مسیر بندگی می‌شود. (حق‌پذیری)
- ۶- دل را دو ندا به‌سوی خود فرامی‌خواند ندای از و ندایی است. (عقل - هوس)
- ۷- پیامبر اکرم می‌فرماید «هر کس چهل روز کارهای خود را خالصانه بر ای خدا انجام دهد چشمه‌های و از دل و زبانش جاری خواهد شد. (حکمت و معرفت)
- ۸- در اسلام شرط قبولی تمام اعمال است. (اخلاص)
- ۹- برای خالص شدن عمل برای خداوند، باید نخست اخلاص در تحقق یابد. (اندیشه)
- ۱۰- عملی که مطابق فرمان خدا انجام گیرد، دارای است. (حسن فعلی)
- ۱۱- عملی که با نیت الهی انجام گیرد، دارای است. (حسن فاعلی)
- ۱۲- از ثمرات این است که انسان می‌تواند در شرایط سخت و پیچیده حق را از باطل تشخیص دهد. (حکمت)
- ۱۳- راهیابی به دل انسان از رفتن مورچه‌ای در شب تاریک بر سنگ سیاه پنهان‌تر است. (شرک)
- ۱۴- اخلاص مانند دوست داشتن، سخاوت، شجاعت و هر عمل قلبی دیگر دارد. (مراتبی)
- ۱۵- اخلاص دو گونه است: اخلاص در و اخلاص در (اندیشه - قلب)
- ۱۶- اخلاص مانند دوست داشتن، سخاوت، شجاعت و هر عمل قلبی دیگر، دارد. (درجات و مراتبی)
- ۱۷- هر قدر که معرفت ما به خداوند بیشتر شود به افزایش درجه کمک خواهد کرد. (اخلاص)
- ۱۸- سپهسالار لشکر خدای رحمان است و راهبر لشکر شیطان، و انسان کشیده‌شونده میان آن دو . پس هر یک از این دو چیره‌شود، انسان در جایگاه او قرار خواهد گرفت. (عقل - هوی)
- ۱۹- خداوند بدان جهت روزه را واجب کرد تا مردم را بیازماید. (اخلاص)

ب) سوالات کشف ارتباط:

الف: سوالات	ب: پاسخ‌ها
۱- سپهسالار لشکر خدای رحمان است.	الف) اخلاص = ۳
۲- رهبر لشکر شیطان است.	ب) حسن فاعلی = ۵
۳- شرط قبولی تمامی اعمال در اسلام	ج) ریا = ۸
۴- راهیابی آن به دل انسان از رفتن مورچه‌ای در شب تاریک بر سنگ پنهان‌تر است.	د) عقل = ۱
۵- عملی که با نیت الهی انجام گیرد.	ک) متقابل = ۷

۶- عملی که مطابق فرمان خدا انجام گیرد.	ل) حکمت=۹
۷- رابطه ایمان به خدا و اخلاص	م) هوس=۲
۸- اگر عملی دارای حسن فعلی باشد اما حسن فاعلی نداشته باشد آن عمل را گویند.	ه) دوری از گناهان=۱۰
۹- علم استوار و محکم است که مانع لغزش ها و تباهی ها می شود.	و) حسن فعلی=۶
۱۰- تمام اخلاص در آن جمع شده است.	ی) شرک=۴

ج) سوالات صحیح و غلط:

- ۱- کسی که راه توحید را برمی گزیند به دنبال آن به ترتیب دل و اندیشه و عمل خود را برای رضای خداوند قرار می دهد. **غ**
- ۲- اخلاص به معنی خالص و پاک کردن یک چیز از غیر آن است. **ص**
- ۳- با توجه به سخن پیامبر (ص) مومنان با توجه به عقایدشان بر یکدیگر برتری پیدا می کنند. **غ**
- ۴- اگر فردی همه امور خود و عالم را به دست خدا ببیند و بداند که خداوند مدبر و اداره کننده همه امور جهان است چنین فردی اخلاص در اندیشه دارد. **ص**
- ۵- اگر فردی همه امور خود و عالم را به دست خدا ببیند و بداند که خداوند مدبر و اداره کننده همه امور جهان است چنین فردی اخلاص در قلب دارد. **غ**
- ۶- برای این که به یک سخن درست عمل کنیم پذیرفتن آن کافی است. **غ**
- ۷- انسان مومن می کوشد عمل را همان گونه که خداوند دستور داده است انجام دهد بیانگر حسن فاعلی است. **غ**
- ۸- حسن فعلی یعنی عمل را از جهت کمیت؛ کیفیت؛ زمان؛ مکان و شیوه همان طوری انجام دهد که خداوند می خواهد. **ص**
- ۹- اگر عملی دارای حسن فعلی باشد اما حسن فاعلی نداشته باشد آن عمل ریا نامیده می شود. **ص**
- ۱۰- تفکر در آیات و نشانه های الهی باعث افزایش معرفت ما به خداوند و کمک به افزایش اخلاص می کند. **ص**
- ۱۱- هدف از نهضت بیداری اسلامی آزادی از حکومت های مستبد و تابع غرب بود. **ص**
- ۱۲- با توجه به سخن امام علی (ع) از بین اعمال واجب نماز تاثیر خاصی در اخلاص دارد و خداوند با آن اخلاص مردم را می آزماید. **غ**
- ۱۳- برای اینکه عمل برای خداوند خالص شود ، لازم است نخست اخلاص در قلب تحقق یابد. **غ**
- ۱۴- نیایش و راز و نیاز با خداوند غفلت را کم می کند و محبت خدا را تقویت می کند. **ص**
- ۱۵- شیطان اقرار کرده که توانایی فریب دادن مومنان را ندارد. **غ**
- ۱۶- ایمان به خدا و اخلاص رابطه متقابل برقرار است. **ص**
- ۱۷- اخلاص بدین معناست که شخص اندیشه و دل خود را جایگاه خدا کند. **ص**

- ۱۸- در اسلام اخلاص شرط قبولی تمامی اعمالی است که فرد به درگاه خداوند عرضه می دارد. **ص**
- ۱۹- کسی که گرفتار غفلت شد و چشم اندیشه را به روی جهان بست در نقطه مقابل حق پذیری است. **غ**
- ۲۰- احتمال انحراف از توحید ، برای کسی که راه توحید را برگزیده و اندیشه و دل و عمل خود را برای رضای دوست قرار می دهد ، نیست. **غ**
- ۲۱- عملی که براساس ایمان و به نیت کار خیر انجام گردد بسیار ارزشمندتر از اعمالی که براساس آگاهی و معرفت است. **ص**
- ۲۲- انسان حکیم به درجاتی از بصیرت می رسد که می تواند در شرایط سخت حق را از باطل تشخیص دهد و گرفتار باطل نشود. **ص**
- ۲۳- انسان با اخلاص علاوه بر آن که شیطان هیچ تسلطی بر او ندارد ، حتی در او نفوذ هم ندارد. **ص**
- ۲۴- حکمت به معنای علم استوار و محکم است که مانع لغزش ها و تباهی ها می شود. **ص**
- ۲۵- در اسلام اخلاص شرط قبولی تمامی اعمالی است که فرد به درگاه خداوند عرضه می دارد. **ص**
- ۲۶- اخلاص دو گونه است : اخلاص در اندیشه و اخلاص در نیت. **غ**
- ۲۷- برای اینکه عمل برای خداوند خالص شود لازم است نخست اخلاص در قلب تحقق یابد. **غ**
- ۲۸- حسن فاعلی بدین معناست که کار به درستی و به همان صورت که خداوند فرمان داده است انجام شود **غ**
- ۲۹- هر قدر که معرفت ما به خداوند بیشتر شود به افزایش درجه اخلاص کمک خواهد کرد **غ**
- ۳۰- اخلاص بدین معناست که شخص اندیشه و دل خود را جایگاه خدا کند. **(ص)**
- ۳۱- هرچه معرفت بیشتر باشد درجه اخلاص بیشتر است. **(ص)**
- ۳۲- قصد و نیت به منزله **روح** عمل است و شکل عمل نیز در حکم بدن و کالبد آن **روح** می باشد.

سوالات: آیات و روایات و تدبر.....

تدبر در قرآن

- ۱- خدای بی نیاز که جز کمال و سعادت بندگان را نمی خواهد، در کلامی به پیامبر می فرماید:
- قُلْ إِنَّمَا أَعِظُكُمْ بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مَثْنَىٰ وَفُرَادَىٰ ...
- (به بندگانم) بگو شما را فقط یک موعظه می کنم، [و آن] اینکه به صورت جمعی و فردی برای خدا قیام کنید...
- در آیاتی دیگر می فرماید:
- وَ أَنْ أَلِّمَ أَهْلَ الْيَمِّ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ وَلَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ.
- ای فرزندان آدم، آیا از شما پیمان نگرفته بودم که شیطان را نپرستید که او دشمن آشکار شماست و اینکه مرا پرستید [که] این راه مستقیم است.
- با تفکر در این آیات توضیح دهید که:

۱- مقصود از قیام جمعی و قیام فردی چیست؟ برای هر کدام نمونه هایی ذکر کنید.

منظور این است که انسان ها هم به صورت فردی (عبادات فردی) و هم به صورت جمعی (عبادات جمعی) اقدام به عبادت بندگی و عمل، مطابق دستورات خداوند نمایند.

قیام و عبادت فردی مانند: نماز و روزه قیام و عبادت جمعی مثل: نماز جماعت و حج و جهاد در راه خدا

۲- آیا میان عبارت «فقط مرا بپرستید» و «فقط برای خدا قیام کنید» رابطه ای می بینید؟ توضیح دهید.

پرستش خداوند هم به شکل فردی صورت می گیرد («فقط مرا بپرستید») هم جمعی ولی قیام و توجه اجتماعی به سوی خداوند معمولاً به صورت جمعی صورت میگیرد. «فقط برای خدا قیام کنید»

تفکر در حدیث

امیرالمؤمنین علی می فرماید:

فَاعِلُ الْخَيْرِ، خَيْرٌ مِنْهُ؛ وَ فَاعِلُ الشَّرِّ، شَرٌّ مِنْهُ .

انجام دهنده کار نیک، از آن کار بهتر است و انجام دهنده کار شر، از آن شر بدتر است.

در این سخن حکیمانه تفکر کنید و رابطه آن را با اخلاص در اندیشه و قلب توضیح دهید.

این حدیث این مطلب را می رساند که نیت عمل از خود عمل ارزش بالاتری دارد و اگر اندیشه و قلب پاک باشد هر آینه از اعمالی که انجام می دهیم بالاتر است.

تطبیق

با توجه به تعریف بالا از حسن فاعلی و حسن فعلی، موارد زیر را بررسی کنید:

۱- آیا ممکن است عملی دارای حسن فعلی باشد اما حسن فاعلی نداشته باشد؟ و یا برعکس، حسن فعلی نداشته باشد ولی دارای حسن فاعلی باشد؟ مثال بزنید.

اینکه عملی دارای حسن فعلی باشد اما حسن فاعلی نداشته باشد وجود ندارد ولی برعکس وجود دارد یعنی انسان ممکن است اعمال خوبی را انجام دهد که حسن فعلی آن در کتاب قرآن و دین ذکر نشده باشد.

۲- اگر فردی برای لاغر شدن و یا سلامت جسم روزه بگیرد روزه اش درست است؟

خیر - از نظر اسلام درست نیست (پاداش ندارد) شاید حسن فعلی داشته باشد ولی حسن فاعلی ندارد و عملی برای خداوند نیست.

۳- اگر کسی به نیت نماز جماعت مسجد از منزل بیرون آید و به دلیل مانعی نتواند به مسجد برسد، آیا نزد خدا پاداش دارد؟ به چه دلیل؟ در این کار کدامیک از اقسام حسن وجود دارد؟

بله پاداش دارد چون حسن فاعلی داشته است - حسن فاعلی

بررسی

با توجه به اینکه ریا در مقابل اخلاص قرار می گیرد، بررسی کنید که هر یک از موارد زیر مصداق ریا قرار می گیرد یا مصداق اخلاص؟

موسسه کنکوری IDNovin

بابت بیش از ۵۰ رتبه برتر در سال‌های ۹۸ و ۹۹

با طرح رتبه شو آیدی نوین، رتبه شو

۰۲۱ - ۲۸۴ ۲۵۴

@IDNovin_com

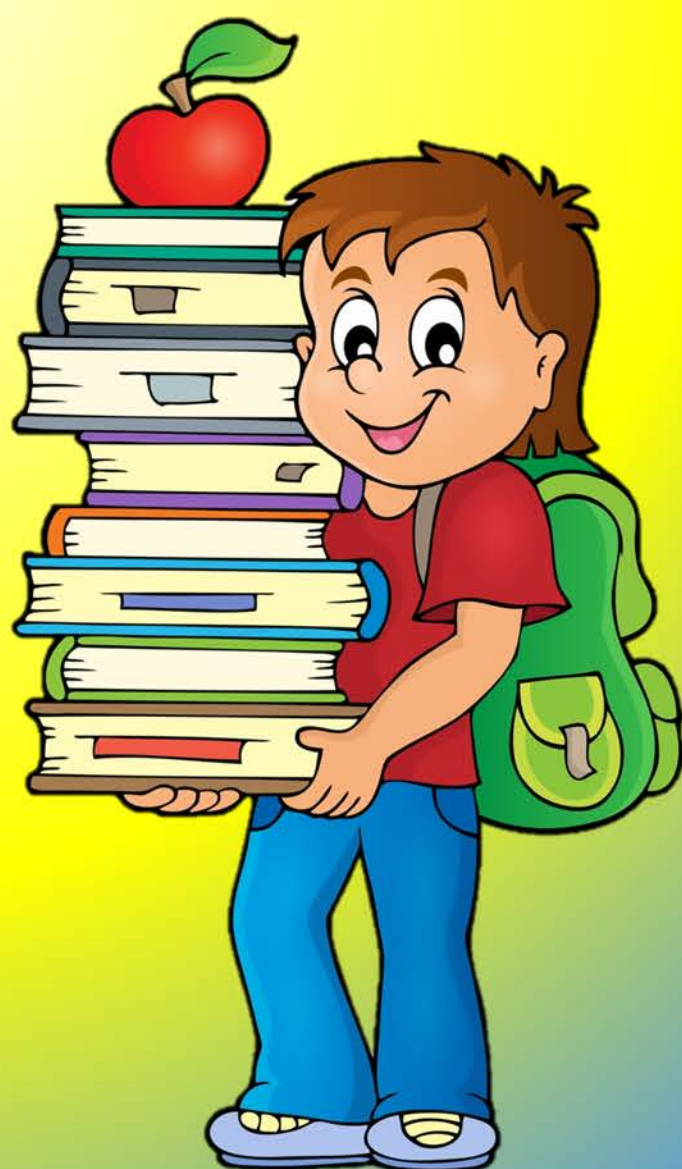
دانلود گام به گام

تمامی پایه ها

ویژه همه رشته ها

IDNovin.COM

۱- حضور در نماز جماعت = **اخلاص**

۲- پوشیدن لباس تمیز و زیبا، برای حفظ احترام خود = **اخلاص**

۳- کمک به افراد نیازمند در حضور دیگران = **ریا**

بررسی

یکی از اوصافی که خداوند در قرآن برای حضرت یوسف ذکر کرده، داشتن اخلاص و رسیدن به مقام مخلصین است.

با بررسی آیات ۳۲ و ۳۳ سوره یوسف بگو یبید شیطان چه دامی برای حضرت یوسف گسترده بود و او چگونه توانست از این دام نجات یابد؟

شیطان می خواست با زیبا جلوه دادن زلیخا و علاقه انسان به جاذبه های جنسی حضرت یوسف (ع) را گمراه کند ولی نتوانست چون که حضرت یوسف (ع) به خدا پناه برد و از هوای نفس پیروی نکرد.

د) سوالات جواب کوتاه:

۱- مراتب بالای اخلاص از نظر امام صادق (ع) چیست ؟

عمل خالص آن عملی است که دوست نداری کسی جز خداوند به خاطر آن کار، تو را ستایش و تمجید کند.

۲- هدف خلقت انسان چیست و چگونه به دست می آید؟

هدف خلقت انسان تقرب به خداست و این تقرب بدون تلاش خود انسان به دست نمی آید.

۳- اخلاص در معنا و کاربرد دینی به چه معناست؟

اخلاص به معنی خالص کردن و پاک کردن یک چیز از غیر آن است. این کلمه در کاربرد دینی بدین معناست که شخص اندیشه و دل خود را جایگاه خدا کند و عملش را فقط برای رضای خداوند و همان گونه که او دستور داده است، انجام دهد.

۴- شرط قبولی اعمال در اسلام چیست؟

در اسلام اخلاص شرط قبولی تمامی اعمالی است که فرد به درگاه خداوند عرضه می دارد.

۵- اخلاص بر چند گونه است انرا بنویسید.

اخلاص دو گونه است ۱- اخلاص در اندیشه ۲- اخلاص در قلب.

۶- هر عملی که انسان انجام می دهد از چند جزء تشکیل شده است؟

توجه کنیم که هر عملی از دو جزء تشکیل شده است؛ اول نیت که به آن هدف یا قصد نیز می گوئیم. دوم: شکل و ظاهر عمل. قصد و نیت به منزله روح عمل است و شکل عمل نیز در حکم بدن و کالبد آن روح می باشد.

۷- مطابق فرمایش رسول خدا (ص) قبولی اعمال انسان وابسته به چیست؟

همانا اعمال انسان وابسته به نیت های اوست.

۸- در هر عملی باید چند حسن باشد؟ آن را بنویسید.

پس در هر عملی باید دو حسن حسن فاعلی و حسن فعلی.

۹- مطابق فرمایش امام علی (ع) تمام اخلاص در چه چیزی جمع شده است؟ و همچنین خداوند به چه جهتی روزه را واجب کرد؟

تمام اخلاص در دوری از گناهان جمع شده است. - خداوند بدان جهت روزه را واجب کرد تا اخلاص مردم را بیازماید.

ی) سوالات تشریحی:

۱- اخلاص در اندیشه را شرح دهید.

برای اینکه عمل برای خداوند خالص شود لازم است نخست اخلاص در اندیشه تحقق یابد. فردی که به خداوند اعتقاد دارد باید بکوشد فکر و اندیشه خود را در این زمینه تقویت کند به طوری که همه امور خود و عالم را به دست خدا ببیند و بداند که خداوند مدبر و اداره کننده همه امور جهان است و هیچ واسطه و سببی جز به اذن و اراده او عمل نمی کند.

۲- اخلاص در قلب را شرح دهید.

انسان مؤمن می کوشد قلبش را خانه خداوند مهربان کند و تنها به او دل ببندد و با آنان که خداوند سفارش کرده است انس قلبی داشته باشد. همچنین او تلاش می کند نیت های درونی و قلبی خود را الهی کند، زیرا تا نیت و قصد قلبی انسان از انجام یک عمل خدایی نشود، آن عمل، خدایی نمی گردد و خالصانه نمی شود.

۳- چرا انسان باید تلاش کند آنچه را که از توحید در اندیشه و عقل خود پذیرفته است، به یک اعتقاد قلبی و درونی تبدیل کند؟

زیرا، همان طور که سال های قبل آموختیم، برای اینکه به یک سخن درست عمل کنیم پذیرش عقلی آن کفایت نمی کند، بلکه آن سخن باید در قلب و دل ما نفوذ کند، یعنی قلب نیز تسلیم آن شود.

۴- حسن فاعلی را با ذکر مثال تعریف کنید.

حسن فاعلی بدین معناست که انجام دهنده کار، دارای معرفت درست و نیت الهی باشد. مثلاً انسان مؤمن، در خواندن نماز می کوشد نیت خود را خالص کند و این عمل را به خاطر خدا انجام دهد.

۵- حسن فعلی را با ذکر مثال تعریف کنید.

حسن فعلی نیز بدین معناست که کار به درستی و به همان صورت که خدا فرمان داده است انجام شود. مثلاً اگر خداوند امر فرموده که نماز صبح در دو رکعت و با یک رکوع و دو سجده در هر رکعت و قبل از طلوع آفتاب انجام شود، انسان مؤمن نیز تلاش می کند نماز خود را به همین صورت انجام دهد تا صحیح و درست انجام داده باشد.

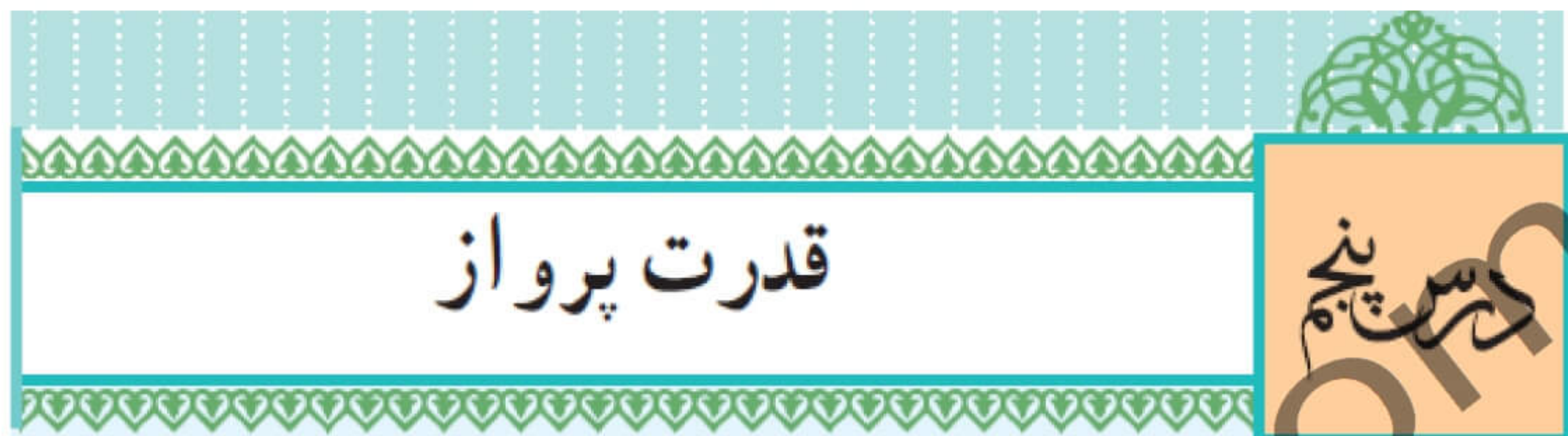
۶- درستی و صحت عمل یک انسان مسلمان به چیست؟

انسان مؤمن، علاوه بر اینکه می کوشد نیت خود را خالص کند و عمل را به خاطر خدا انجام دهد، تلاش می کند عمل را همان گونه که خداوند دستور داده است انجام دهد. یعنی عمل را از جهت کمیت، کیفیت، زمان، مکان و شیوه همان طوری انجام دهد که خداوند می خواهد.

۷- راه های تقویت اخلاص در وجود انسان را بنویسید.

- ۱- افزایش معرفت نسبت به خداوند
- ۲- تقویت روحیه حق پذیری
- ۳- راز و نیاز با خداوند و کمک خواستن از او ۴- دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات
- ۸- میوه ها و نتایج درخت اخلاص را بنویسید.

- ۱- دستیابی به درجاتی از حکمت
- ۲- نفوذ ناپذیری در برابر وسوسه های شیطان
- ۳- دریافت پاداش های وصف ناشدنی

الف) سوالات کامل کردنی :

- ۱- اعتقاد به خدای حکیم این اطمینان را به انسان می دهد که رخدادهای جهان تحت یک برنامه ساماندهی شده و انجام می گیرد. (غایتمند)
- ۲- زندگی در یک جهان قانونمند، زندگی در جهانی است که و بر آن حاکم است. (قدر - قضا)
- ۳- در علل هر عامل به طور مستقیم نقش خاصی را بر عهده دارد که با نقش دیگری متفاوت است. (عرضی)
- ۴- بدون پذیرش هیچ نظمی برقرار نمی شود و هیچ زمینه ای برای کار اختیاری پدید نمی آید. (قدر - قضا)
- ۵- وجود اختیار و اراده در انسان ناشی از خدا است. (اراده)
- ۶- طراحی نقشه جهان خلقت مربوط به الهی است که از خداوند سرچشمه می گیرد. (تقدیر - علم و حکمت)
- ۷- اراده انسان در اراده خداوند است و با آن منافاتی ندارد. (طول)
- ۸- اختیار یک حقیقت است که هر کس آن را در خود می یابد. (وجدانی و مشهود)
- ۹- احساس رضایت یا پشیمانی خود یک دلیل محکم بر در انسان است. (وجود اختیار)
- ۱۰- رسیدن به قله های کمال و برنامه ریزی صحیح در زندگی در سایه میسر است. (اختیار)
- ۱۱- مخلوقات جهان، از آن جهت که خدای متعال با علم خود، اندازه، حدود، ویژگی، موقعیت مکانی و زمانی آن ها را تعیین می کند، مقدر به الهی، و از آن جهت که با فرمان و حکم و اراده الهی ایجاد می شوند به الهی وابسته اند. (تقدیر - قضای)
- ۱۲- اراده انسان که از نفس یا روح او سرچشمه می گیرد در اراده خداست. (طول)
- ۱۳- اختیار به معنای بر انجام یک کار یا آن است. (توانایی - ترک)

- ۱۴- از شواهد وجود اختیار در انسان، می‌توان و را نام برد. (تفکر و تصمیم - مسئولیت‌پذیری - احساس رضایت یا پشیمانی)
- ۱۵- عهد و پیمان‌های انسان بر او استوار است و آن از شواهد وجود در انسان است. (مسئولیت‌پذیری - اختیار)
- ۱۶- اراده و اختیار انسان در انجام کارها در اراده خداست نه در آن. (طول - عرض)
- ۱۷- اختیار محدودی که ما داریم، مبنای و تعیین‌کننده ماست. (تصمیم‌گیری‌ها - سرنوشت)
- ۱۸- مخلوقات جهان، از آن جهت که با فرمان و اراده الهی ایجاد می‌شوند به الهی وابسته‌اند. (قضای)
- ۱۹- اعتقاد به قضا و قدر مانع انسان نیست. (اختیار)
- ۲۰- اینکه انسان می‌تواند کارهایش را با اختیار انجام دهد ویژگی ذاتی اوست که خود نمونه‌ای از است. (تقدیر الهی)

ب) سوالات کشف ارتباط:

الف: سوالات	ب: پاسخ‌ها
۱- مخلوقات جهان، از آن جهت که با فرمان و اراده الهی ایجاد می‌شوند به ان وابسته هستند.	الف) تقدیر الهی = ۴
۲- از شواهد وجود اختیار در انسان	ب) قضا و قدر = ۶
۳- به معنای توانایی بر انجام یک کار یا ترک آن است.	ج) تقدیر = ۷
۴- طراحی نقشه جهان خلقت مربوط به ان است.	د) قضای الهی = ۱
۵- در این علل هر عامل به‌طور مستقیم نقش خاصی را بر عهده دارد که با نقش دیگری متفاوت است.	ک) علل طولی = ۹
۶- بدون پذیرش ان هیچ نظامی برقرار نمی‌شود.	ل) قضا = ۸
۷- به معنای اندازه گرفتن است.	م) علل عرضی = ۵
۸- به معنای حتمیت بخشیدن است.	ه) مسئولیت‌پذیری = ۲
۹- در این علل در پیدایش یک پدیده یک عامل در عامل دوم اثر می‌گذارد و عامل دوم در عامل سوم تأثیر می‌کند.	و) قانونمندی جهان = ۱۰
۱۰- زمینه ساز شکوفایی اختیار است.	ی) اختیار = ۳

ج) سوالات صحیح و غلط:

- ۱- اعتقاد به قضا و قدر، نه تنها مانع تحرک و عمل انسان نیست، بلکه عامل و زمینه‌ساز آن است. (ص)
- ۲- بسیاری از امور اختیاری نیست و ما در وقوع آن‌ها نقشی نداریم. (ص)

۳- وقتی از تقدیر جهان به وسیله خداوند سخن می‌گوییم، منظورمان فقط تعیین طول، عرض، حجم، مکان و زمان یک موجود است. (غ)

۴- امتحان الهی فقط برای مؤمنان و جهت اثبات ایمان آنهاست. (غ)

۵- موفقیت در هر مرحله‌ای از امتحان الهی سبب ورود به مرحله‌ای بالاتر می‌شود. (ص)

۶- سنت الهی امداد يك سنت خاص است. (غ)

۷- سنت سبقت رحمت بر غضب فقط برای کسانی است که بخواهند توبه نمایند. (غ)

۸- استدراج یعنی به تدریج به سمت عذاب الهی حرکت نمودن. (ص)

۹- خدای متعال با قوه عقل بشر را راهنمایی کرده و او را مختار گذاشته است. (ص)

۱۰- اعتقاد به خدای حکیم، این اطمینان را به آدمی نمی‌دهد که جهان خلقت حافظ و نگهداری دارد و کار او اشتباه نیست. (غ)

۱۱- اختیار، حقیقتی وجدانی و مشهود است. (ص)

۱۲- احساس رضایت یا پشیمانی، از دلایل اثبات وجود اختیار در انسان است. (غ)

۱۳- فطرت، دلیل بر وجود اختیار در انسان است؟ (غ)

۱۴- تقدیر از علم و حکمت الهی و قضا از اراده الهی سرچشمه می‌گیرد. (ص)

۱۵- همه عوامل به وجود آورنده معلول، مستقیم در پیدایش آن مؤثرند. (غ)

۱۶- وجود اختیار و اراده در انسان ناشی از اراده الهی و خواست اوست. (ص)

۱۷- در علل طولی هر عامل به‌طور مستقیم نقش خاصی را بر عهده دارد که با نقش دیگر متفاوت است. (غ)

۱۸- بدون پذیرش قدر و قضای الهی هیچ نظامی برقرار نمی‌شود و زمینه‌ای برای کار اختیاری به وجود نمی‌آید. (ص)

۱۹- یکی از تقدیرات الهی برای انسان این است که او دارای اختیار باشد. (ص)

۲۰- می‌توان از قضای الهی به قدر الهی پناه برد. (ص)

۲۱- انسان در چارچوب قوانین حاکم بر هستی حق انتخاب دارد. (ص)

۲۲- مختار بودن انسان با اراده و قضاهاى الهی تعارض دارد. (غ)

۲۳- مخلوقات جهان از آن جهت که خدا با علم خود اندازه آنها را تعیین می‌کند مقدر به تقدیر الهی هستند. (ص)

۲۴- همین اختیار محدودی که داریم، مبنای تصمیم‌گیری‌های ما و تعیین‌کننده عاقبت و سرنوشت ماست. (ص)

۲۵- بسیاری از امور اختیاری نیست و ما در وقوع آنها نقشی نداریم؛ مانند توالی فصل‌ها. (ص)

۲۶- خداوند قدرت اراده و اختیار را بما عطا کرده و از ما خواسته است تا با آن برای زندگی خود برنامه‌ریزی کنیم. (ص)

۲۷- ویژگی‌ها و حدود هر موجودی مربوط به تقدیر الهی است. (ص)

۲۸- اختیار از ویژگی‌های ذاتی انسان است و آن در عرض اراده خداست. (غ)

۲۹- به اجرا درآوردن نقشه موجودات جهان خلقت و خلق موجودات مربوط به «قضای الهی» است. (ص)

۳۰- در علل طولی هر عامل نقش خاصی را بر عهده دارد که با نقش دیگری متفاوت است. (غ)

سوالات: آیات و روایات و تدبیر:

۱- پیام آیه را بنویسید.

(إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا)

خداوند متعال، متناسب با همین قوه اختیار، بشر را راهنمایی کرده و او را مختار گذاشته است که از راهنمایی خداوند استفاده کند و سپاسگزار باشد، یا ناسپاسی کند و از هدایت و لطف الهی بهره نبرد و مسیر شقاوت را بپیماید.

تدبیر در قرآن

۲- پس از ترجمه آیات زیر در آن تأمل کنید و توضیح دهید چگونه محتوای این آیات می‌تواند نشانی از وجود اختیار در انسان باشد؟

قَدْ جَاءَكُمْ بَصَائِرُ مِنْ رَبِّكُمْ : به راستی که دلایل روشن از جانب پروردگارتان به سوی شما آمد.

آمدن دلایل روشن نشان دهنده اختیار انسان در انتخاب راه های متعدد است و گرنه نیازی به دلیل های روشن نبود. فَمَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ عَمِيَ، فَعَلَيْهَا...

پس هر کس که بینا گشت، به سود خود او و هر کس کور دل گردد، به زیان خود اوست...

نشان دهنده اختیار انسان در انتخاب بینایی و یا خود را به نابینایی زدن هست. اگر انسان اختیار نداشت نمی‌توانست یکی از این دو راه را انتخاب کند.

ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيَكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَمٍ لِلْعَبِيدِ

این [عقوبت]، به خاطر کردار پیشین شماست [و نیز به خاطر آن است که] خداوند هرگز به بندگان ستم نمی‌کند.

مجازات شخص بدون داشتن اختیار در انجام کار زشت و گناه از نظر عقلی و دینی و عرفی معنا ندارد پس انسان اختار داشته است که کار زشتی را انجام داده که شایسته مجازات شده است.

بررسی

۳- با اینکه قضای الهی و اختیار، هر دو، چه در موفقیت ها و چه در شکست های انسان نقش دارند، چرا برخی انسان ها می‌کوشند شکست های خود را به قضا و قدر الهی نسبت دهند؟

بدیهی است انسان ها برای فرار از نتیجه و عقوبت شکست ها و نشان دادن عدم شکست ناپذیری خود شکست ها را به قضا و قدر الهی نسبت می‌دهند.

۴- پس از ترجمه آیه زیر، در آن تدبیر کنید و به سؤال های زیر پاسخ دهید:

اللَّهُ الَّذِي سَخَّرَ لَكُمُ الْبَحْرَ لِتَجْرِيَ الْفُلُكُ فِيهِ بِأَمْرِهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

خداست ان که برای شما دریا را مسخر گردانید تا کشتی به امر خدا در اب جاری شود و تا از فضل خداوند روزی بطلبید شاید که شکر نعمت به جای آورید.

۱- مقصود از رام و مسخر بودن دریاها چیست؟

یعنی اینکه بشر بر دریا ها متناسب با علم و قدرتش تسلط دارد و می تواند از آنها به نحوی که دلخواهش است استفاده نماید.

۲- چرا کشتی ها می توانند در دریاها حرکت کنند؟

زیرا انسان ویژگی ها و قانونمندی دریا ها را با قدرت خدادادی شناخته و متناسب با آن ویژگی ها، ابزارهایی مانند کشتی تهیه کرده است تا در دریا ها حرکت کند.

۵- با توجه به آیه شریفه اَنَا كُلُّ شَيْءٍ خَلَقْتَاهُ بِقَدَرٍ

بگویند چه تقدیراتی در موارد زیر به کار رفته است؟ به هم خوردن این تقدیرات چه عواقبی به دنبال دارد؟

الف) جوانه زدن یک گیاه تا تبدیل شدن آن به گل = تقدیر جوانه زدن گل برای اینکه به یک گل تبدیل شود نیازمند زمان و مکان و حجم و طول و عرض شرایط رشد هست تا آن شرایط حاصل نشود جوانه به یک گل تبدیل نخواهد شد به هم خوردن این تقدیر باعث از بین رفتن سیستم کشاورزی و همچنین از بین رفتن جوانه ان گیاه خواهد شد.

ب) تابش خورشید به اندازه ای که زمین و ساکنان زمین از آن بهره ببرند.

خورشید در یک فاصله معینی از زمین قرار دارد تا مناسب برای رشد و ادامه حیات در کره زمین باشد اگر تقدیر مکان و فاصله زمین و خورشید به هم بخورد باعث نابودی کره زمین خواهد شد.

ج) برنامه ریزی یک دانش آموز سال دوازدهم برای قبولی در رشته مورد نظر

تقدیر مهم برای یک دانش آموز سال دوازدهم زمان هست به طوری که زمان امتحان نوبت او و دوم و نهای و کنکور مشخص است حال اگر این زمان بندی به هم بخورد باعث شکست و عدم موفقیت دانش آموز خواهد شد.

د) سوالات جواب کوتاه:

۱- شواهدی بر وجود اختیار در انسان را بنویسید.

۱- تفکر و تصمیم ۲- احساس رضایت یا پشیمانی ۳- مسئولیت پذیری

۲- معنای لغوی (قدر-تقدیر و قضا) را بنویسید.

قدر: اندازه تقدیر: اندازه گرفتن قضا: به انجام رساندن- پایان دادن - حکم کردن- حتمیت بخشیدن

۳- چرا همه وقایع و رخداد های جهان، تحت یک برنامه سامان دهی شده و غایتمند انجام می گیرد و نه اتفاقی و بی هدف؟

زیرا پروردگار این جهان، حکیم است و حکمتش بر پایه علم و قدرت اوست. کسی که معتقد به حاکمیت چنین خدایی است، هر چند خودش از شناخت علت بسیاری از حوادث و رخدادهای جهان عاجز است، اما مطمئن است که هر حادثه ای هدف معین و مشخصی دارد و از سر تصادف، غفلت یا ندانم کاری رخ نمی دهد.

۴- ساده ترین و آشکارترین تقدیرها چیست؟

تعیین طول، عرض، حجم، مکان و زمان یک موجود ساده ترین و آشکارترین تقدیرها هست.

۵- یکی از تقدیرات الهی برای انسان چیست؟

یکی از تقدیرات الهی برای انسان این است که او دارای اختیار باشد.

۶- جهت دهنده و محدود کننده کار اختیاری انسان چیست؟

پس تقدیرات و قانونمندی ها هم لازمه کار اختیاری انسان و هم جهت دهنده و محدود کننده آن است

ی) سوالات تشریحی:

۱- اختیار در انسان به چه معنی آن را با اختصار شرح دهید.

اختیار، که به معنای توانایی بر انجام یک کار و یا ترک آن است، یک حقیقت وجدانی است و هر انسانی آن را در خود میابد و می بیند که شبانه روز در حال تصمیم گرفتن برای انجام یک کار یا ترک آن است. حتی کسی که اختیار را در سخن یا بحث انکار می کند، در عمل از آن بهره می برد و آن را اثبات می کند.

۲- تفکر و تصمیم به عنوان نشانه اختیار در انسان را شرح دهید.

هرکدام از ما همواره تصمیم هایی می گیریم و برای این تصمیم ها ابتدا اندیشه می کنیم و جوانب آن را می سنجیم و سپس دست به عمل می زنیم. گاهی نیز دچار تردید می شویم که از میان چندین راه و چندین کار، کدامی ک را انتخاب کنیم. دست آخر، پس از بررسی های لازم، یکی را برگزیده و عمل می کنیم.

۴- احساس رضایت یا پشیمانی به عنوان نشانه اختیار در انسان را شرح دهید.

این احساس رضایت نشانه آن است که آن کار را از خود و نتیجه اراده و تصمیم عاقلانه خود می دانیم. گاه نیز در کاری مرتکب اشتباه می شویم و به خود یا دیگری زیان می رسانیم. در این هنگام احساس ندامت و پشیمانی می کنیم و با خود می گوئیم ای کاش آن کار را انجام نمی دادم. این احساس ندامت نشانگر آن است که من توان ترک آن کار را داشته ام.

۵- مسئولیت پذیری به عنوان نشانه اختیار در انسان را شرح دهید.

هرکدام از ما خودمان را مسئول کارهای خود می دانیم. به همین جهت آثار و عواقب عمل خود را می پذیریم و اگر به کسی زیان رسانده ایم، آن را جبران می کنیم. عهدها و پیمان ها نیز بر همین اساس استوارند. بنابراین، اگر کسی پیمان شکنی کند و مسئولیتش را انجام ندهد خود را مستحق مجازات می داند.

۶- آیا مشیت خداوند و قوانین حاکم بر هستی مانع اختیار انسان است، یا برعکس، زمینه ساز شکوفایی اختیار و بستری برای بهره مندی از آن؟

زمینه ساز شکوفایی اختیار و بستری برای بهره مندی از آن زیرا :

۱- این بینش و نگرش به انسان اطمینان خاطر می دهد که می تواند در این جهان از قدرت اختیار خود بهره ببرد و برای ساختن امروز و فردای خود و جامعه تلاش کند و ثمرات تلاش خود را مشاهده نماید.

۲- در نتیجه اعتقاد فوق، انسان خداشناس می داند که فقط با زندگی در یک جهان قانونمند، که پشتوانه آن علم و قدرت خداست، وی امکان حرکت و فعالیت دارد، زیرا با زندگی در چنین جهانی است که او می تواند قوانین حاکم بر جهان هستی و خلقت را بشناسد و برای رفع نیازهای خود از آنها استفاده کند و به هدف های خود برسد.

۷- قدر و قضای الهی را تعریف کنید.

مخلوقات جهان، از آن جهت که خدای متعال با علم خود، اندازه، حدود، ویژگی، موقعیت مکانی و زمانی آنها را تعیین می کند، مقدر به تقدیر الهی هستند و از آن جهت که با فرمان و حکم و اراده الهی ایجاد می شوند، به قضای الهی وابسته اند.

۸- پس اینکه می گوئیم قدر و قضای الهی بر جهان حاکم است، به چه معنا است ؟

این معناست که نقشه جهان با همه موجودات و ریزه کاری ها و ویژگی ها و قانون هایش از آن خدا واز علم خداست و اجرا و پیاده کردن آن نیز به اراده خداست. به همین دلیل، نه در نقشه جهان نقصی هست و نه در اجرا و پیاده کردن آن.

۹- خداوند، درباره قدر و قضای الهی و این قانونمندی تخلف ناپذیر و استوار، چه مثالی می زند و چه می فرماید؟

لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَ لَ الْبَلُّ سَابِقُ النَّهَارِ وَ كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ

نه خورشید را سزد که به ماه برسد، و نه شب بر روز پیشی جوید، و هر یک در مداری در گردشند.

۱۰- اختیار انسان، یک تقدیر الهی است آن را شرح دهید.

یکی از تقدیرات الهی برای انسان این است که او دارای اختیار باشد؛ یعنی همان طور که مثلاً به آب، ویژگی مایع بودن را داده است، به انسان نیز ویژگی مختار بودن را عطا کرده است. به تعبیر دیگر، خداوند این گونه تعیین کرده که انسان کارهایش را «با اختیار انجام دهد» و کسی نمی تواند از اختیار، که ویژگی ذاتی اوست، فرار کند؛ حتی اگر بخواهد فرار کند، باز هم این یک کار اختیاری بوده، چون همین کار را با خواست و اراده خود انجام داده است.

۱۱- علل عرضی را با ذکر مثال تعریف کنید.

در پیدایش هر پدیده ممکن است چند عامل به صورت مجموعه و با همکاری یکدیگر مشارکت کنند. مثلاً برای رویش یک گل، مجموعه ای از باغبان، خاک، آب، نور و حرارت دست به دست هم می دهند و با مشارکت یکدیگر گل را پدید می آورند. در علل عرضی، هر عامل به طور مستقیم نقش خاصی را برعهده دارد که با نقش دیگری متفاوت است.

۱۲- علل طولی را با ذکر مثال تعریف کنید.

گاهی تأثیر چند عامل در پیدایش یک پدیده این گونه است که یک عامل در عامل دوم اثر می گذارد و عامل دوم در عامل سوم تأثیر می کند تا اثر عامل اول را به معلول منتقل کند. برای مثال، وقتی شما قلم به دست می گیرید و نامه می نویسید، چند عامل، در طول هم، در انجام این کار دخالت دارند:

۱- قلم ۲- اراده شما ۳- ساختار عصبی بدن شما ۴- اراده شما ۵- نفس یا روح شما

کل کار نوشتن را به هر یک از این عوامل می توان نسبت داد؛ بدین معنا که اگر هریک از این عوامل نبود، عمل نوشتن ممکن نمی شد.

۱۳- رابطه اختیار انسان با اراده خداوند را بنویسید.

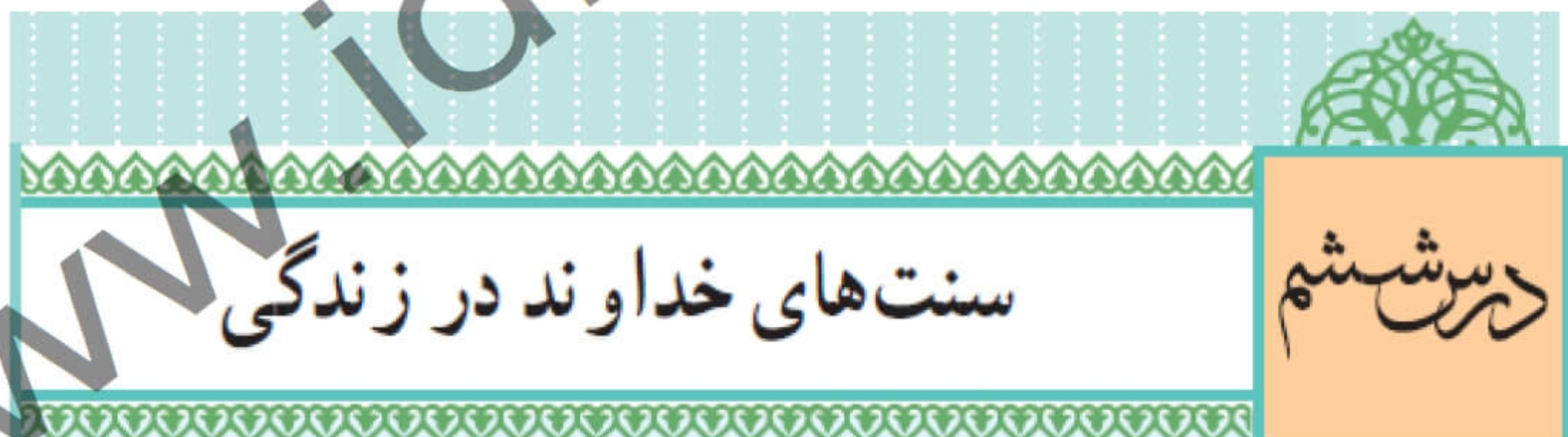
وجود اختیار و اراده در انسان ناشی از اراده الهی و خواست خداست. به عبارت دیگر، خداوند اراده کرده است که انسان موجودی مختار و دارای اراده باشد. در فعل اختیاری، تا زمانی که ما به انجام دادن فعلی اراده نکرده ایم، آن فعل انجام نمی گیرد، در عین حال، وجود ما، اراده ما و عملی که از ما سر می زند همگی وابسته به اراده خداوند است. یعنی اراده انسان در طول اراده خداست و با آن منافات ندارد.

۱۴- اگر خداوند از قبل، سرنوشت و آینده مرا می داند، تلاش و اراده من دیگر نمی تواند نقشی در آینده ام داشته باشد و اگر تلاشی بکنم، چون شکست من در علم خداوند آمده است، تلاشم به جایی نخواهد رسید، و اگر برعکس، علم خداوند بر موفقیتم باشد، باز هم نیازی به تلاش ندارم؟

چنین برداشتی از علم الهی، ناشی از قیاس کردن علم خدای متعال با علم انسان است و از لغزشگاه هانی است که قرآن کریم پیوسته در این باره هشدار می دهد. کلید پاسخ به این سؤال در این نکته نهفته است که علم خداوند هم پایان و نتیجه امور و هم فرایند انجام حوادث را در بر می گیرد. در حالی که علم انسان ها چنین نیست.

خداوند همان طور که پایان فرایند را می بیند بر تمام اتفاقات و تصمیم گیری های طول فرایند هم شاهد و آگاه است. او می داند که مثلاً فردا آن دانش آموز به اختیار خود تصمیم می گیرد، ساعات مطالعه خود را افزایش دهد، تصمیم می گیرد از میزان خواب خود کم کند و ده ها تصمیم اختیاری دیگر. همچنین می بیند که این تصمیم ها در پایان، منجر به قبولی وی خواهد شد.

پس علم خداوند منحصر به نتیجه پایانی فرایند نیست، بلکه به سلسله تصمیم ها و عوامل دیگر مؤثر در آن فرایند نیز متعلق است. در حقیقت، علم خداوند، براساس علم به تمام عوامل و جزئیات است، نه یک پیش بینی صرف درباره نتیجه.

الف) سوالات کامل کردنی :

- ۱- قرار گرفتن در دایره سنت املاء و سنت استدراج نتیجه است. (عمل خود انسان ها)
- ۲- عام ترین و فراگیرترین قانون خداوند که ثابت و همیشگی است سنت می باشد. (امتحان یا ابتلا)
- ۳- ثبت فوری کار نیک و ثبت با تأخیر گناه انسان ها از موارد سنت خداوند است. (سبقت رحمت بر غضب)
- ۴- طبق رهنمودهای قرآن کریم و پیشوایان دین؛ آینده زندگی هر فرد در موارد بسیاری تحت تأثیر است. (رفتارهای گذشته)
- ۵- در سنت گاهی خداوند علاوه بر مهلت دادن به گمراهان بر امکانات آنان می افزاید. (استدراج)

- ۶- سنتی که عامل ظهور و بروز استعدادهای انسان است. سنت نامیده می‌شود؟ (امتحان یا ابتلا)
- ۷- خداوند کسانی را که در راه او قدم بردارند به‌طور خاص می‌کند؟ (هدایت)
- ۸- شناخت موجب نگرش صحیح ما نسبت به همه حوادث زندگی می‌شود؟ (قوانین حاکم بر زندگی انسان‌ها)
- ۹- نصرت و هدایت الهی به دنبال تلاش و مجاهدت یکی از جلوه‌های سنت است؟ (توفیق)
- ۱۰- بر اساس تقدیر الهی جهان خلقت قانونمند است و قرآن کریم از این قوانین با عنوان یاد کرده است؟ (سنت‌های الهی)
- ۱۱- امداد خاص خدای متعال به کسانی که با نیت پاک قدم در راه حق می‌گذارند نام دارد که در فرهنگ قرآن به معنای است. (توفیق - آسان نمودن)
- ۱۲- اگر انسان ایمان به خداوند و بندگی او را اعلام کند، مشمول سنت می‌شود. (ابتلا)
- ۱۳- قرار گرفتن در دایره سنت و استدراج نتیجه خود انسان‌هاست. (املاء - عمل)
- ۱۴- در کسب توفیق الهی، هم نقش تعیین‌کننده دارد (عامل درونی).
- ۱۵- در امداد الهی، خداوند امکانات و لوازم رسیدن به هر دو گروه را یکسان فراهم کرده است (خواسته‌ها و هدف‌های).
- ۱۶- در سنت املاء، مهلت‌ها و امکانات با خود افراد به‌صورت بلای الهی جلوه‌گر می‌شود (اختیار و اراده)
- ۱۷- قرار گرفتن در دایره سنت نتیجه عمل خود انسان‌هاست (املاء و استدراج).
- ۱۸- انسانی که به دام گناه می‌افتد و چنان در گناه پیش می‌رود که از کار خود خرسند می‌گردد و با حق لجابت می‌ورزد، خداوند برای او شرایطی فراهم می‌کند که در گناه غوطه‌ور شود. این سنت الهی نام دارد. (امهال)
- ۱۹- گاهی خداوند علاوه بر مهلت دادن به گمراهان، بر امکانات آنان می‌افزاید و آنان با استفاده از همین بیشتر در فساد فرو می‌روند و به‌تدریج به‌سوی هلاکت نزدیک می‌شوند که به این سنت الهی می‌گویند. (استدراج)
- ۲۰- سنت مربوط به رشد دادن و به ظهور رساندن استعدادها و نشان دادن تمایلات درونی افراد است. (ابتلا)
- ۲۱- امداد خاص خدای متعال به مؤمنین ... نام دارد که در فرهنگ قرآن به معنای است. (توفیق - آسان نمودن)
- ۲۲- عام‌ترین و فراگیرترین قانون خداوند، سنت است و آن در لغت به معنی است. (ابتلا - امتحان)
- ۲۳- انسانی که به دام گناه می‌افتد و چنان در گناه پیش می‌رود که از کار خود خرسند می‌گردد و با حق لجابت می‌ورزد، خداوند به او فرصت بیشتر می‌دهد و خود را در گناه غوطه‌ور می‌کند. این سنت الهی نام دارد. (املاء)
- ۲۴- گاهی خداوند علاوه بر مهلت دادن به گمراهان، بر امکانات آنان می‌افزاید و آنان با استفاده از همین بیشتر در فساد فرو می‌روند و به‌تدریج به‌سوی هلاکت نزدیک می‌شوند که به این سنت الهی می‌گویند. (استدراج)

ب) سوالات کشف ارتباط:

الف: سوالات	ب: پاسخ ها
۱- قرار گرفتن در دایره سنت املاء و سنت استدراج نتیجه آن است.	الف) استدراج = ۳
۲- عام‌ترین و فراگیرترین قانون خداوند که ثابت و همیشگی است.	ب) عامل درونی = ۵
۳- در این سنت گاهی خداوند علاوه بر مهلت دادن به گمراهان بر امکانات آنان می‌افزاید.	ج) املاء = ۶
۴- امداد خاص خدای متعال به کسانی که با نیت پاک قدم در راه می‌گذارند.	د) قوانین حاکم بر زندگی انسان‌ها = ۸
۵- در کسب توفیق الهی، هم نقش تعیین‌کننده دارد	ک) سنت های الهی = ۹
۶- انسانی که به دام گناه می‌افتد و چنان در گناه پیش می‌رود که از خو خرسند می‌گردد و با حق لجابت می‌ورزد، خداوند به او ست بیشتر می‌دهد و خود را در گناه غوطه‌ور می‌کند. این سنت است.	ل) سبقت رحمت بر غضب = ۷
۷- ثبت فوری کار نیک و ثبت با تأخیر گناه انسان‌ها از مواردین سنت خداوند است.	م) سنت امتحان و ابتلاء = ۲
۸- شناخت آن موجب نگرش صحیح ما نسبت به همه حوادث زندگی می‌شود.	ه) ابتلاء = ۱۰
۹- قوانین جهان خلقت از نظر خداوند	و) توفیق الهی = ۴
۱۰- در اصطلاح دینی، به معنای قرار دادن فرد در شرایط و موقعیتی است که صفات درونی خود را بروز دهد و درستی یا نادرستی آنچه را که ادعا کرده مشخص سازد.	ی) عمل خود انسان = ۱

ج) سوالات صحیح و غلط:

- ۱- سنت امتحان شامل همه انسان‌ها در همه دوران‌ها می‌شود. (ص)
- ۲- سنت خاص خداوند در مورد کافران امهال نام دارد. (ص)
- ۳- ایجاد زمینه مناسب جهت رشد و تعالی شخص مؤمن از جلوه‌های امداد خاص الهی است. (ص)
- ۴- موفقیت در هر مرحله از امتحان الهی یا ابتلاء سبب ورود فرد به مرحله بالاتر و برتر می‌شود. (ص)
- ۵- روی آوردن به دنیا و لذت‌های دنیوی به برخی از انسان‌های گنه‌کار نشانه لطف خداوند به آنان است. (غ)
- ۶- حفظ ابروی بندگان گنه‌کار نمونه از سبقت رحمت خدا بر غضب اوست. (ص)
- ۷- شناخت قوانین حاکم بر زندگی انسان‌ها در روابط ما با خدا، با خود، با دیگران تأثیر بسزایی دارد. (ص)

- ۸- سنت امداد خاص خداوند عام‌ترین قانون ثابت و همیشگی است. (غ)
- ۹- حفظ آبروی بندگان گناهکار، پذیرش عبادت اندک نمونه‌هایی از سبقت رحمت خدا بر غضب او است. (ص)
- ۱۰- امور روزمره زندگی ما جریانات عادی است و نمی‌توان آن را آزمایش و امتحان تلقی نمود. (غ)
- ۱۱- فلسفه امتحان الهی برای رشد دادن و به ظهور رساندن استعدادهای افراد است. (ص)
- ۱۲- از جمله سنت‌های حاکم بر زندگی معاندان گناهکاران سنت امهال است. (ص)
- ۱۳- قانونمندی‌های حاکم بر زندگی فردی و اجتماعی انسان سنت‌های الهی نام دارد؟ (ص)
- ۱۴- امداد خاص خدای متعال نسبت به آنان که با نیت پاک قدم در راه حق گذارند و سعادت جهان آخرت و رضایت پروردگار هدف خود قرار دهند «امداد الهی» نامیده می‌شود. (غ)
- ۱۵- سنت سبقت رحمت بر غضب این است که خداوند عمل نیک را چند برابر پاداش و کار بد را فقط به اندازه خودش جزا می‌دهد. (ص)
- ۱۶- ایجاد زمینه مناسب برای رشد و تعالی شخص مؤمن از جلوه‌های سنت امداد عام الهی است. (غ)
- ۱۷- امداد عام خدای متعال برای بندگان مؤمن، «توفیق الهی» نام دارد. (ص)
- ۴۴- زندگی هر انسانی چه مؤمن و چه فقیر صحنه انواع امتحان است. (ص)
- ۱۸- گاهی خداوند علاوه بر مهلت دادن به گمراهان، بر امکانات آنان می‌افزاید (ص)
- ۱۹- بر اساس قضای الهی، جهان خلقت قانونمند است و پدیده‌های آن در دایره قوانین خاصی به تکامل می‌رسند. (ص)
- ۲۰- امتحان خداوند برای رشد دادن و به ظهور رساندن استعداد و نشان دادن تمایلات درونی افراد است. (ص)
- ۲۱- در امداد عام الهی خداوند امکانات رسیدن به خواسته‌ها و هدف‌های هر دو گروه را یکسان قرار نداده است. (غ)
- ۲۲- از موارد سبقت رحمت بر غضب خدا، این است که عمل نیک را چند برابر و پاداش و کار بد را فقط به اندازه خودش جزا می‌دهد. (ص)

سوالات: آیات و روایات و تدبیر:

تدبیر در قرآن (۱)

۱- كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَ نَبْلُوكُم بِالشَّرِّ وَ الْخَيْرِ فِتْنَةً وَ اِلَيْنَا تُرْجَعُونَ

هرکسی طعم مرگ را می‌چشد؛ و قطعاً ما شما را با شر و خیر می‌آزماییم و به سوی ما بازگردانده می‌شوید.

أَحْسِبِ النَّاسُ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَ هُمْ لَا يُفْتَنُونَ آیا مردم گمان کردند رها می‌شوند همین که بگویند ایمان آوردیم؛ و آزمایش نمی‌شوند؟

كُلُّ نَمِدٍّ هَوْلَاءٍ وَ هَوْلَاءٍ مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ وَ مَا كَانَ عَطَاءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا

هر یک از اینان و آنان (خواهان آخرت و دنیا) را مدد می‌رسانیم. از عطای پروردگارت و عطای پروردگارت] از کسی [منع نشده است.

وَ الَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَ إِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ

و کسانی که در راه ما جهاد [و تلاش] کنند حتماً آنان را به راه‌های خود هدایت می‌کنیم. و در حقیقت خداوند با نیکوکاران است.

وَ لَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّمَا نُمِلِي لَهُمْ خَيْرٌ لِّأَنفُسِهِمْ إِنَّمَا نُمِلِي لَهُمْ لِيُزِدَادُوا إِثْمًا وَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ

آنان که کافر شدند، تصور نکنند که اگر به آنان مهلت می‌دهیم، به نفع آنها است، فقط [به این خاطر] به آنان مهلت می‌دهیم تا بر گناهان خود بیفزایند و برای آنها عذابی خوارکننده است.

وَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ وَ أُمِلِي لَهُمْ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ

و کسانی که آیات ما را تکذیب کردند به تدریج گرفتار عذابشان خواهیم کرد، از آن راه که نمی‌دانند، و به آنها مهلت می‌دهیم تا تدبیر من استوار است.

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ وَ عَشْرُ أَمْثَالِهَا وَ مَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى إِلَّا مِثْلَهَا وَ هُمْ لَا يُظْلَمُونَ

کسی که کار نیکی بیاورد ده برابر آن [پاداش] می‌گیرد و کسی که کار بدی بیاورد جز به اندازه آن کیفر نمی‌شود و بر آنان ستم نمی‌شود.

وَ لَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَ اتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِنَ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ وَلَكِنْ كَذَّبُوا فَأَخَذْنَاهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

و اگر مردم شهرها ایمان آورده و تقوا پیشه می‌کردند، قطعاً برایشان می‌گشودیم برکاتی از آسمان و زمین ولی تکذیب کردند، پس آنان را گرفتار ساختیم به [کیفر] آنچه مرتکب می‌شدند.

با تفکر در آیات بالا، پیام‌های زیر را تکمیل کنید.

۱- هر انسانی در زندگی خود همواره به وسیله امور **خیر** یا با امور **شر** در معرض **آزمایش الهی** است.

۱. سوره **انبیاء**، آیه **۳۵**

۲- هرکس ادعای ایمان کند **مورد آزمایش** قرار می‌گیرد. سوره **عنکبوت** آیه **۲**

۳- رحمت و اسعه الهی به همه افراد جامعه، چه نیکوکار و چه بدکار **تعلق می‌گیرد و از کسی منع نشده است**. سوره **اسراء** / آیه **۲۰**

۴- خداوند کسانی را که در راه او قدم بردارند، به طور خاص **حتماً آنان را به راه‌های خود هدایت می‌کند**. سوره **عنکبوت** / آیه **۶۹**

۵- خداوند به کافران مهلت می‌دهد و آنان از این مهلت **گناهانشان را زیاد می‌کنند**. سوره **ال عمران** / آیه **۱۷۸**

۶- برخی گناهکاران به دست خویش خود را در معرض هلاکت قرار می‌دهند **و از آن راه که نمی‌دانند** گرفتار عذاب می‌شوند. سوره **اعراف** / آیه **۸۲ و ۸۳**

۷- خداوند پاداش کار نیک را چند برابر و کیفر کار بد را به اندازه خودش می دهد و این نشانه **عدالت و عطوفت و مهربانی** الهی است.

سوره **انعام** / آیه ۱۶۰

۸- مطابق با قانون الهی، آینده انسان براساس **ایمان و تقوا** رقم می خورد. سوره **اعراف** / آیه ۹۶

تفکر در متن

۲- چه تفاوت هایی میان کسی که مصیبت و گرفتاری را امتحان الهی می داند با کسی که آن را یک پیشامد طبیعی می شمارد وجود دارد؟

۱- کسی که مصیبت و گرفتاری را امتحان الهی می داند آن را به راحتی می پذیرد و صبر پیشه می کند ولی کسی که آن را یک پیشامد طبیعی می شمارد دچار بی تاب و بیقراری می شود.

۲- کسی که مصیبت و گرفتاری را امتحان الهی می داند آن را وسیله رشد معنوی خویش قرار می دهد ولی کسی که آن را یک پیشامد طبیعی می شمارد دچار مشکلات روانی و افسردگی می شود.

۳- کسی که مصیبت و گرفتاری را امتحان الهی می داند آن را وسیله به ظهور رساندن استعدادهای داند ولی کسی که آن را یک پیشامد طبیعی می شمارد آن را برای خوند یک حادثه ناگوار می داند.

پیام آیات

۳- با توجه به آیه ۹۶ سوره اعراف تحلیل کنید که حکمت برخی پیشامدهای سخت و ناگوار در زندگی چیست؟

خداوند با پیشامدهای سخت و ناگوار ما را می آزماید؛ بیماری فقر از دست دادن پدر و مادر، وقوع خشکسالی و به طور کلی هر حادثه تلخ، مواد امتحانی ما به حساب می آیند و نحوه مواجهه ما با آنها پیروزی یا شکست ما را رقم می زند و مهیای امتحانی دیگر می سازد.

۲- با توجه به آیات ۱۸۲ و ۱۸۳ سوره اعراف تحلیل کنید که در چه صورتی وفور نعمت نشانه سنت استدرج است؟

در صورتی که اشخاصی آیات خدا را تکذیب کنند ولی با وجود این نعمت ایشان زیاد شود.

د) سوالات جواب کوتاه:

۱- سنت های الهی را تعریف کنید.

براساس تقدیر الهی، جهان خلقت قانونمند است و پدیده های آن در دایره قوانین خاصی مسیر تکاملی خود را می پیمایند. پیمایند. این قانونمندی اختصاص به پدیده های طبیعی ندارد و زندگی فردی و اجتماعی انسان ها را هم دربرمی گیرد. قرآن کریم از این قوانین با عنوان «سنت های الهی» یاد کرده و مردم را به شناخت آنها، به خصوص سنت های مربوط به زندگی انسان دعوت نموده است.

۲- شناخت قوانین جهان خلقت چه کمکی به ما می کند ؟

شناخت قوانین جهان خلقت از طریق علمی مانند فیزیک، شیمی و زیست شناسی سبب آشنایی ما با نشانه های الهی و نیز بهره گرفتن از طبیعت می شود.

موسسه کنکوری IDNovin

بابت بیش از ۵۰ رتبه برتر

در سال‌های ۹۸ و ۹۹

با طرح رتبه شو آیدی نوین، رتبه شو

۰۲۱ - ۲۸۴ ۲۵۴

@IDNovin_com

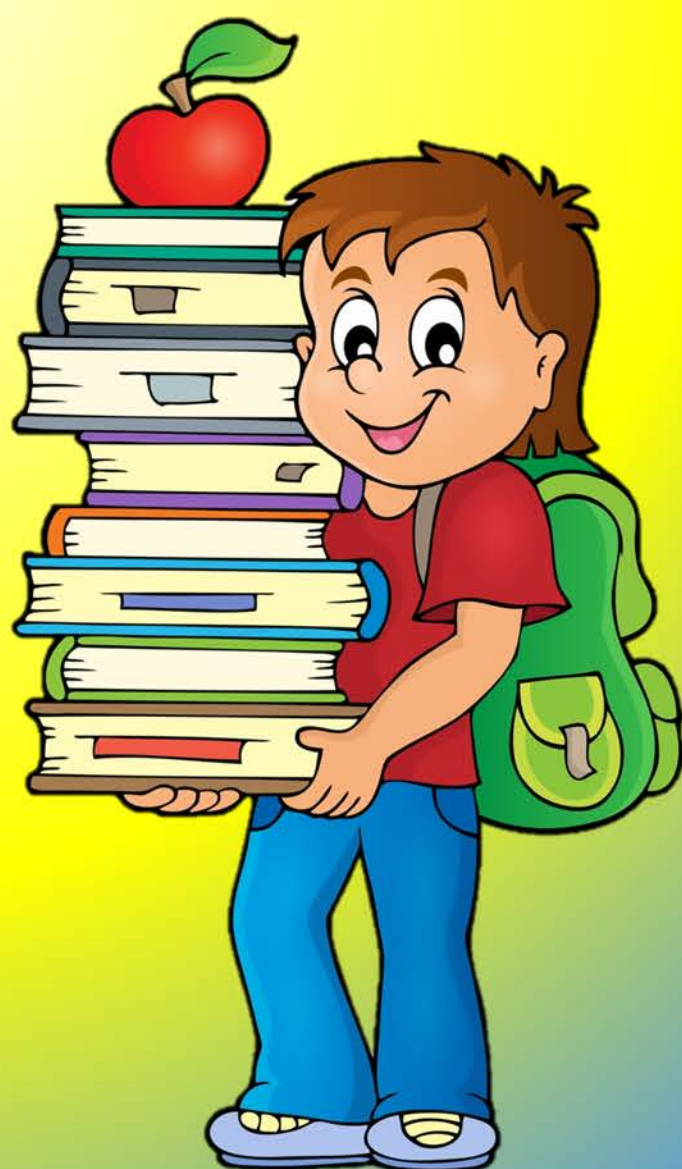
دانلود گام به گام

تمامی پایه ها

ویژه همه رشته ها

IDNovin.COM

۳-ابتلا: ابتلا در لغت به معنای چیست؟ و در اصطلاح دینی، به چه معناست؟

ابتلا در لغت به معنای امتحان است و در اصطلاح دینی، به معنای قرار دادن فرد در شرایط و موقعیتی است که صفات درونی خود را بروز دهد و درستی یا نادرستی آنچه را که ادعا کرده مشخص سازد.

۴-عام ترین و فراگیرترین قانون خداوند چیست و شامل چه کسانی می باشد؟

سنت ابتلا عام ترین و فراگیرترین قانون خداوند است که ثابت و همیشگی است و شامل همه انسان ها در همه دوران ها می شود. به عبارت دیگر، زندگی هر انسانی، چه مؤمن و چه کافر، چه فقیر و چه غنی، صحنه انواع امتحان ها و آزمایش هاست.

۵-خداوند با چه چیزی ما را امتحان می کند؟

پاسخ این است که او با هر امر خیر یا شری ما را می آزماید؛ بیماری یا سلامت، فقر یا ثروت، از دست دادن پدر و مادر یا داشتن پدر و مادر، بارش باران یا وقوع خشک سالی و به طور کلی هر حادثه شیرین یا تلخ، مواد امتحانی ما به حساب می آیند و نحوه مواجهه ما با آنها پیروزی یا شکست ما را رقم می زند و مہیای امتحانی دیگر می سازد.

۶-توفیق به معنای چیست؟ سنت توفیق الهی شامل حال چه کسانی می شود؟

در اصطلاح دینی، توفیق به معنای آسان نمودن است؛ شامل حال کسانی می شود که با نیت پاک، قدم در راه حق می گذارند و سعادت اخروی و رضایت پروردگار را هدف خود قرار می دهند.

ی) سوالات تشریحی:

۱-شناخت قوانین حاکم بر زندگی انسان ها، چه کمکی به ما می کند؟

اما شناخت قوانین حاکم بر زندگی انسان ها، موجب نگرش صحیح ما نسبت به تلخی ها و شیرینی ها، شکست ها و موفقیت ها، بیماری و سلامت و به طور کلی همه حوادث زندگی می شود و دیدگاه ما را نسبت به وقایع و حوادث جهان از دیگران ممتاز می سازد و بالاخره این شناخت در روابطمان با خدا، با خود، با خلقت و با دیگران تأثیر بسزایی دارد.

۲-برخی از سنت های الهی را بنویسید.

۱-سنت ابتلاء ۲-امداد عام الهی ۳-امداد خاص (توفیق الهی) ۴-سبقت رحمت بر غضب ۵-املاء و استدراج ۶-تأثیر اعمال انسان در زندگی

۳-سنت ابتلاء را از نظر لغوی و اصطلاح دینی بنویسید.

ابتلاء در لغت به معنای امتحان است و در اینجا به معنای قرار دادن فرد در تنگنا یا موقعیتی است که صفات درونی خود را بروز دهد و درستی یا نادرستی آنچه را که ادعا کرده مشخص سازد.

۴-میان امتحان الهی و امتحان بشری چه تفاوتی وجود دارد؟

میان امتحان الهی و امتحان بشری تفاوت وجود دارد و آن این است که در امتحان بشری ما غالباً از حقیقت درون افراد بی خبر هستیم و می کوشیم تا از طریق امتحان کردن آنها به آگاهی لازم برسیم؛ ولی امتحان خداوند علیم برای آگاه شدن از درون افراد نیست، بلکه برای رشد دادن و به ظهور رساندن استعدادها و نشان دادن تمایلات درونی افراد است.

۵- خداوند با چه چیزی ما را امتحان می کند؟

او با هر امر خیر یا شری ما را می آزماید؛ بیماری یا سلامت، فقر یا ثروت، از دست دادن پدر و مادر یا داشتن پدر و مادر، بارش باران یا وقوع خشکسالی و به طور کلی هر حادثه شیرین یا تلخ، مواد امتحانی ما به حساب می آیند و نحوه مواجهه ما با آنها پیروزی یا شکست ما را رقم می زند و مهیای امتحانی دیگر می سازد.

۶- سنت امداد عام الهی را تعریف کنید.

خداوند، سنت و قانون خود را بر این قرار داده که هر کس، هر کدام از این دو راه (راه مومنین و راه بدکاران) برگزیند، بتواند از همین امکاناتی که خدا در اختیارش قرار داده (مانند قدرت اراده، توان جسمی و فکری، امکانات موجود در جهان خلقت و...) استفاده کند تا در همان مسیری که انتخاب کرده است به پیش رود و باطن خود را آشکار کند. درواقع خداوند امکانات و لوازم رسیدن به خواسته ها و هدف های هر دو گروه را یکسان فراهم کرده است، حال، کسی که راه حق را برمی گزیند لوازم و امکانات رسیدن به حق را می یابد و مراتب کمال را می پیماید و کسی که فقط دنیا را انتخاب کرده و برای آن تلاش می کند همان را به دست می آورد.

۷- سنت امداد خاص (توفیق الهی) را تعریف کنید.

امداد خاص خدای متعال نسبت به آنان که با نیت پاک قدم در راه حق گذارند و سعادت جهان آخرت و رضایت پروردگار را هدف خود قرار دهند «توفیق الهی» نام دارد. در فرهنگ قرآن کریم، توفیق به معنای آسان نمودن است؛ یعنی همراه با سعی و تلاشی که انسان از خود نشان می دهد، خداوند نیز شرایط و اسباب را چنان فراهم می سازد که وی بتواند آسان تر به مقصد برسد.

۸- جلوه های سنت توفیق الهی، را بنویسید.

یکی از جلوه های سنت امداد خاص، نصرت و هدایت الهی به دنبال تلاش و مجاهدت است. از جلوه های دیگر توفیق الهی، ایجاد زمینه مناسب برای رشد و تعالی شخص مؤمن می باشد مانند یافتن دوست خوب، شرکت در یک جلسه قرآنی و خواندن یک کتاب تأثیر گذار و هدایتگر و پیدا کردن توفیق توبه و استغفار.

۹- سنت سبقت رحمت بر غضب را شرح دهید.

از آنجا که خداوند به بندگان خود محبت دارد، با همه آنان، چه نیکوکار و چه گناهکار، به لطف و مهربانی رفتار می کند. یعنی حتی آنجا که خداوند بر کسی غضب می کند، باز هم از درِ لطف و رحمت است؛ مانند مادری که بر فرزندش سخت می گیرد و یا در مواردی او را تنبیه می کند تا او را از اشتباه باز دارد و به هیچ وجه قصد انتقام گیری از فرزند خود را ندارد. از همین جهت است که راه بازگشت گناهکار به خدا همیشه باز است.

۱۰- نمونه هایی از سبقت رحمت بر غضب را بنویسید.

آمرزش گناهان با توبه، آمرزش برخی گناهان با انجام کار نیک، حفظ آبروی بندگان گناهکار پذیرش عبادت اندک و رضایت سریع از کسی که طلب آمرزش کرده، نمونه هایی از سبقت رحمت خدا بر غضب او است. خداوند عمل نیک را چند برابر پاداش و کار بد را فقط به اندازه خودش جزا می دهد.

۱۱- سنت «املاء» یا «امهال» را تعریف کنید.

اگر کسانی چنان در گناه و باطل پیش روند که از کار خود خرسند باشند و با حق دشمنی و لجابت ورزند، خداوند به آنها فرصتی می دهد و آنها این فرصت را وسیله غوطه ور شدن در تاریکی ها قرار می دهند، به طوری که اگر در ابتدا، اندک امیدی وجود داشت که نور حق در دلشان بتابد، به تدریج چنین امیدی بر باد رفته و به شقاوت ابدی گرفتار می شوند. درحقیقت، مهلت ها و امکانات، با اختیار و اراده خودشان به صورت بلای الهی جلوه گر شده و

باعث می شود که بار گناهان آنان هر روز سنگین و سنگین تر شود. این سنت که از جمله سنت های حاکم بر زندگی معاندان و غرق شدگان در گناه است، سنت «املاء» یا «امهال» نام دارد.

۱۲- سنت استدراج را تعریف کنید.

گاهی خداوند علاوه بر مهلت دادن به گمراهان، بر امکانات آنان می افزاید و آنها با استفاده از همین امکانات و با اصرار خودشان، بیشتر در فساد فرو می روند و قدم به قدم از انسانیت فاصله گرفته به تدریج به سوی هلاکت ابدی نزدیک تر می شوند. چنین حالت تدریجی در حرکت به سوی عذاب الهی را سنت استدراج می خوانند.

۱۳- نظر امام صادق (ع) را درباره سنت استدراج بنویسید.

هنگامی که خداوند خیر بنده اش را بخواهد، اگر بنده گناهی مرتکب شود او را گوشمالی می دهد تا به یاد توبه بیفتد و هنگامی که شر بنده اش [بنده ای که غرق گناه شده است] را بخواهد، بعد از انجام گناه نعمتی به او می بخشد تا استغفار را فراموش کند و به راه خود ادامه دهد. این همان است که خداوند فرموده: **سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ**.

۱۴- تأثیر اعمال انسان در زندگی انسان را شرح دهید.

رهنمودهای قرآن کریم و پیشوایان دین بیانگر آن است که آینده زندگی هر فرد و اتفاقاتی که برای او رخ می دهد، در موارد بسیاری تحت تأثیر رفتارهای گذشته او، اعم از رفتارهای خوب و بد است.

۱۵- از نظر امام صادق (ع) رابطه مرگ با اعمال انسان چگونه است؟

مَنْ يَمُوتُ بِالذُّنُوبِ أَكْثَرُ مِمَّنْ يَمُوتُ بِالْأَجَالِ وَ مَنْ يَعْيشُ بِالْإِحْسَانِ أَكْثَرُ مِمَّنْ يَعْيشُ بِالْأَعْمَارِ

کسانی که به واسطه گناه می میرند از کسانی که به واسطه سرآمد عمرشان می میرند، بیشترند و کسانی که به سبب نیکوکاری زندگی دراز دارند، از کسانی که به عمر اصلی زندگی می کنند، بیشترند.

۱۶- از نظر تعالیم دینی چه چیزایی عمر را افزایش می دهد و چه چیزایی عمر را کاهش می دهد ؟

در تعالیم دینی آمده است که صله رحم و محبت به خویشان و دادن صدقه، عمر را افزایش می دهد و قطع رحم و بی محبتی به خویشان عمر را کاهش می دهد احسان به والدین، امانت داری، لقمه حلال، آب دادن به درخت تشنه یا سیراب کردن حیوانات و نیز بر طرف کردن اندوه و غصه دیگران زندگی را بهبود می بخشد. ظلم به دیگران و افزایش گناه، اعم از فردی و اجتماعی، آثار زیانباری از جمله نزول بلا و عدم استجاب دعا را به دنبال دارد، همان طور که تقوا و ایمان واقعی به خداوند سبب نزول برکات الهی می گردد.

بازگشت

درس هفتم

الف) سوالات کامل کردنی :

- ۱- حقیقت توبه همان و است. (بازگشت و پشیمانی)
- ۲- از مراحل تکمیلی توبه ابتدا می‌توان و را نام برد. (عدم تکرار گناه - جبران حقوق الهی و مردم)
- ۳- طبق فرموده امام باقر (ع) ، برای توبه کافی است. (پشیمانی)
- ۴- توبه گناهان را از قلب خارج می‌کند و آن را شست و شو می‌دهد لذا این عمل را یا می‌گویند. (تخلیه - پیرایش)
- ۵- انسان با پیروی از علیه تمایلات ناپسند قیام می‌کند و با پیروی از از فرمان‌های خداوند سرپیچی می‌کند. (عقل - نفس اماره)
- ۶- دومین مرحله تکمیل توبه است. (جبران حقوق الهی و مردم)
- ۷- توبه به کمک و گناهان را به حسنات تبدیل می‌کند. (ایمان - عمل صالح)
- ۸- راه اصلاح و معالجه جامعه از انحرافات اجتماعی عمل به وظیفه مقدس است. (امر به معروف و نهی از منکر)
- ۹- مهم‌ترین حق خداوند بر بندگان، حق است. (اطاعت و بندگی)
- ۱۰- از راه‌های شیطان برای ممانعت از توبه، امروز و فردا کردن به معنای است. (تسویف)
- ۱۱- توبه در مورد بندگان به معنای بازگشت از به سوی است. (گناه - خدا)
- ۱۲- اگر به دنبال توبه و بیاید ، گناهان را به حسنات تبدیل می‌کند. (ایمان - عمل صالح)
- ۱۳- اگر جامعه‌ای از مسیر توحید و اطاعت از خداوند خارج شود ، نیازمند است. (توبه اجتماعی)
- ۱۴- اظهار ندامت ظاهری و گفتن کلمه در حال انجام گناه نه تنها پذیرفته نیست ، بلکه استغفار را می‌کند. (استغفار - بی‌خاصیت)
- ۱۵- تسویف از ریشه ((سوف)) به معنای و کردن است. (امروز - فردا)
- ۱۶- انسان می‌تواند با پیروی از علیه تمایلات ناپسند خود قیام کند. (عقل)
- ۱۷- انسان موجودی است که می‌تواند با پیروی از علیه خود قیام کند. (عقل - تمایلات ناپسند)
- ۱۸- مراحل تکمیل توبه شامل و است. (عدم تکرار گناه - جبران حقوق الهی و مردم)

۱۹-توبه را از قلب خارج می کند و آن را شست و شو می دهد. به همین جهت این عمل را « » یا « » نیز می گویند. (گناه- پیرایش- تخلیه)

ب) سوالات کشف ارتباط:

الف: سوالات	ب: پاسخ ها
۱- به شست شوی قلب از گناه به وسیله توبه گویند.	الف) اطاعت و بندگی = ۵
۲- اولین مرحله تکمیل توبه	ب) پیری = ۱۰
۳- از ریشه (سوف) به معنای امروز و فردا کردن است.	ج) پیرایش یا تخلیه = ۱
۴- اگر جامعه ای از مسیر توحید و اطاعت از خداوند خارج شود، نیازمند آن است.	د) دل و قلب = ۶
۵- مهم ترین حق خداوند بر بندگان، است.	ک) معنوی = ۸
۶- شرط توبه استغفار در آن است نه زبان	ل) تسویف = ۳
۷- موجودی که بر علیه خود قیام و انقلاب می کند.	م) عدم تکرار گناه = ۲
۸- در توبه، جبران این حقوق انسان بسیار مهمتر از حقوق مادی است.	ه) جوانی = ۹
۹- دوره انعطاف پذیری، تحول و دگرگونی	و) انسان = ۷
۱۰- دوره کم شدن انعطاف و تثبیت خوی ها	ی) توبه اجتماعی = ۴

ج) سوالات صحیح و غلط:

- ۱- در توبه همیشه به روی انسان باز است و توفیق توبه نیز همواره میسر است. (غ)
- ۲- انسان نمی تواند صدها بار توبه اش را بشکند و مرتکب گناه گردد و دوباره توبه نماید. (غ)
- ۳- با توبه، همه گناهان به جز شرک آمرزیده می شود. (غ)
- ۴- در توبه، جبران حقوق مادی انسان ها بسیار مهمتر از حقوق معنوی آن ها است. (غ)
- ۵- توبه برای بازگشت از مسیری است که چندی به غلط پیموده شده و آثار بدی بر جای گذاشته است. (ص)
- ۶- اظهار ندامت ظاهری و گفتن کلمه استغفار در حال ترک گناه برای توبه کافی است. (غ)
- ۷- حقیقت توبه همان حالت پشیمانی و تصمیم بر ترک گناه است. (ص)
- ۸- انسان نمی تواند علیه خود عالی خود قیام کند. (غ)
- ۹- کسی که از گناه توبه کرده، مانند کسی است که هیچ گناهی نکرده. (ص)
- ۱۰- انسان موجودی است که می تواند علیه خود عالی و حقیقی اش قیام کند. (ص)
- ۱۱- شرط توبه استغفار در دل است، نه بر زبان. (ص)

- ۱۲- اگر مردم در برابر گناهان و انحرافات اجتماعی حساسیت نشان ندهند، راحت‌تر می‌توان مانع گسترش گناهان شد. (غ)
- ۱۳- روش شیطان برای کشاندن انسان به شقاوت، به صورت تدریجی و گام‌به‌گام است. (ص)
- ۱۴- حيله شیطان برای دور کردن انسان از توبه، به تسويف کشاندن اوست. (ص)
- ۱۵- با بازگشت بنده گناهکار، خداوند نیز به‌سوی او باز می‌گردد. (ص)
- ۱۶- تصمیم‌های جدید گاه برای تکمیل عهد و گاهی برای بازگشت از مسیری است که چندی به‌غلط رفتیم. (ص)
- ۱۷- تصمیم‌های جدید همواره برای تکمیل پیمان‌های قبلی و پیمودن ادامه راه است. (غ)
- ۱۸- شیطان انسان را آهسته به سمت گناه می‌خواند تا متوجه قبح آن نشود. (ص)
- ۱۹- در میان مخلوقات انسان موجودی است که می‌تواند در برابر موانع درونی نیز علاوه بر موانع بیرونی ایستادگی کند. (ص)
- ۲۰- همین‌که انسان بعد از انجام گناه در دل احساس پشیمانی کند توبه انجام شده است اما اگر به زبان بگوید استغفرالله و قلباً پشیمان نباشد توبه نکرده است. (ص)
- ۲۱- کار شیطان این است که انسان را به یکباره به سمت گناه می‌کشاند تا انسان نتواند توبه کند. (غ)
- ۲۲- اگر جامعه از مسیر توحید و اطاعت از خداوند خارج شود نیازمند بازگشت به مسیر توحید و اصلاح یعنی نیازمند به توبه فردی است. (غ)
- ۲۳- اظهار ندامت ظاهری و گفتن کلمه استغفار در حال انجام گناه پذیرفته است. (غ)
- ۲۴- توبه به معنی دور شدن از خداوند نیست بلکه موجب محبوب شدن انسان نزد خدا می‌شود. (ص)
- ۲۵- توبه بازگشت از گناه به‌سوی خداوند و قرار گرفتن در دامن عفو و غفران اوست. (ص)
- ۲۶- همه مخلوقات، علاوه بر ایستادگی در برابر موانع بیرونی، می‌توانند در برابر موانع درونی نیز ایستادگی کنند و حتی علیه خود انقلاب کنند. (غ)
- ۲۷- تسويف به معنای امروز و فردا کردن و کار امروز را به فردا انداختن است. (ص)
- ۲۸- اظهار ندامت ظاهری در حال تکرار گناه، استغفار را بی‌خاصیت می‌کند. (ص)
- ۲۹- عمل توبه را پیرایش یا تخلیه نام‌گذاری کرده‌اند. (غ)

سوالات: آیات و روایات و تدبیر:

بررسی

- ۱- با توجه به آنچه در سال‌های قبل درباره «خود عالی» و «خود دانی» و «نفس نوا» و «نفس اماره» آموخته اید، به سؤالات زیر پاسخ دهید:
- الف- مقصود از انقلاب علیه خود چیست؟ کدام خود، علیه دیگری انقلاب می‌کند؟

بدین معنا که می تواند با پیروی از عقل، علیه تمایلات ناپسند خود قیام کند و از مسیر که چندی به غلط پیموده شده و آثار زیانباری برجای گذاشته است برگردد. - خود عالی

ب - انقلاب علیه خود در چه صورتی پسندیده و در چه صورتی ناپسند است؟

انقلاب و برگشتن اگر به راه راست و صراط مستقیم و راه انبیاء و امامان الهی باشد بسیار پسندیده است و در غیر این صورت ناپسند است.

۲- احادیث زیر را ترجمه و موضوع و پیام آن ها را بنویسید.

رسول خدا می فرماید :

التَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لَا ذَنْبَ لَهُ

ترجمه: کسی که از گناه توبه کرده مانند کسی است که هیچ گناهی نکرده است.

امیرمؤمنان علی می فرماید :

التَّوْبَةُ تَطَهِّرُ الْقُلُوبَ وَ تَغْسِلُ الذُّنُوبَ

ترجمه: توبه دل ها را پاک می کند و گناهان را می شوید.

پیام هر دو حدیث: توبه، باعث پاک شدن از آلودگی ها می شود.

۳- آیه مبارکه را ترجمه و پیام مهم آن را بنویسید.

قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَى أَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

ترجمه: بگو ای بندگان من که زیاده به خود ستم روا داشته اید، از رحمت الهی نا امید نباشید، خداوند همه گناهان را می بخشد، چرا که او آمرزنده مهربان است.

پیام: با توبه همه گناهان حتی شرک هم آمرزیده می شود

۴- حدیث زیر را ترجمه و مهمترین پیام آن را بنویسید.

الْمُسْتَغْفِرُ مِنَ الذَّنْبِ وَ يَفْعَلُهُ كَالْمُسْتَهْزِئِ بِرَبِّهِ

ترجمه : و کسی که از گناهی استغفار کند و در عین حال انجامش دهد مانند کسی است که پروردگارش را مسخره کرده است.

پیام : اظهار ندامت ظاهری و گفتن کلمه استغفار در حال انجام گناه نه تنها پذیرفته نیست، بلکه استغفار را بی خاصیت می کند.

د) سوالات جواب کوتاه:

۱- در میان مخلوقات، کدام موجود است که علاوه بر ایستادگی در برابر موانع بیرونی، می تواند در برابر موانع درونی نیز ایستادگی کند ؟

انسان

۲- منظور از تسویف چیست؟

تسویف از ریشه (سوف) به معنای امروز و فردا کردن و کار امروز را به فردا انداختن است در اصطلاح یعنی به تاخیر انداختن توبه و بازگشت به سوی خداوند.

۳- مهم ترین حق خداوند بر ما چیست؟ و راه توبه در این زمینه چگونه است؟

مهم ترین حق خداوند نیز، حق اطاعت و بندگی اوست. توبه کننده باند بکوشد کوتاهی های خود را در پیشگاه خداوند جبران کند؛ برای مثال، نمازهای روزهای از دست داده را به تدریج قضا نماید و عبادت های ترک شده را به جا آورد.

۴- مهم ترین راه اصلاح و معالجه جامعه از بیماری ها چیست؟

مهم ترین راه اصلاح و معالجه جامعه از این بیماری ها انجام دادن وظیفه امر به معروف و نهی از منکر است.

ی) سوالات تشریحی:

۱- توبه را در لغت و اصطلاح دینی تعریف کنید.

توبه در لغت به معنای بازگشت است و در مورد بندگان، به معنای بازگشت از گناه به سوی خداوند و قرار گرفتن در دامن عفو و غفران اوست. این حالت وقتی رخ می دهد که انسان از گناه پشیمان شده و قصد انجام آن را نداشته باشد.

۲- حقیقت توبه در چیست ؟

همین که انسان بعد از انجام گناه، در دل احساس پشیمانی کند و زبان حالش این باشد که چقدر بد شد! کاش این کار را نمی کردم، چرا به فرمان خدا بی توجهی کردم توبه انجام شده و گناه بخشیده می شود. امام باقر می فرماید: برای توبه کردن پشیمانی کافی است. اگر بر عکس باشد، یعنی با زبان استغفر الله بگوید اما در قلبش پشیمان نباشد چنین کسی توبه نکرده است.

۳- چرا به توبه پیرایش یا تخلیه می گویند ؟

توبه گناهان را از قلب خارج می کند و آن را شست و شو می دهد. به همین جهت این عمل را پیرایش یا تخلیه می گویند.

۴- چند نکته مهم در توبه را بنویسید.

- ۱- با توبه همه گناهان حتی شرک هم آمرزیده می شود.
- ۲- توبه نه تنها گناه را پاک می کند، بلکه اگر ایمان و عمل صالح نیز به دنبال آن بیاید، گناهان را به حسنات تبدیل می کند.
- ۳- توبه در جوانی آسان تر است و خداوند توبه جوانان را بسیار دوست دارد.
- ۴- در توبه همیشه باز است، اما توفیق توبه همواره میسر نیست.
- ۵- تکرار توبه، اگر واقعی باشد، نه تنها به معنی دور شدن از خداوند نیست، بلکه موجب محبوب شدن انسان نزد خداوند و جلب رحمت او می شود.

۵- شیطان، برای دور کردن انسان از توبه، چه حیلّه هایی را به کار می برد ؟

- ۱- ابتدا انسان را با این وعده که گناه کن و بعد توبه کن به سوی گناه می کشاند و وقتی که او آلوده شد، از رحمت الهی مأیوسش می سازد.

۲- انسان را به « تسويف » (به تاخير انداختن توبه) می کشاند.

۳- روش ديگر شيطان برای کشاندن انسان به شقاوت اين است که او را گام به گام و آهسته به سمت گناه می کشاند تا در اين فرايند تدريجی، متوجه زشتی گناه و قبح آن نشود و اقدام به توبه نکند.

۶- معنی لغوی و اصطلاحی تسويف را بنويسيد.

تسويف از ريشه سوف و به معنای امروز و فردا کردن و کار امروز را به فردا انداختن است. به عبارت ديگر، فرد گنهگار دائماً به خود می گوید به زودی توبه می کنم و اين گفته را آن قدر تکرار می کند، تا اينکه ديگر ميل به توبه در او خاموش می شود.

۷- مراحل تکمیلی توبه را بنويسيد.

۱- عدم تکرار گناه ۲- جبران حقوق الهی و حقوق مردم

۸- توبه در رابطه با حقوق مردم بايد چگونه باشد ؟

دسته ای ديگر، حقوق مردم است. توبه کننده باند بکوشد اگر ستمی بر مردم کرده است آن را جبران نماید و حقوق مادی با معنوی آنها را در حد توان ادا کند و رضایت صاحبان حق را به دست آورد و اگر به آنان دسترسی ندارد، به نيابت آنان صدقه دهد و برایشان دعای خير و طلب آمرزش نماید.

۹- توبه اجتماعی را تعريف کنید.

جامعه هم اگر در برخی از ابعاد از مسير توحيد و اطاعت است از خداوند خارج شد، نيازمند بازگشت به مسير توحيد و اصلاح، يعنی نيازمند توبه اجتماعی است.

۱۰- بهترين زمان توبه چه زمانی است ؟

سراسر عمر ظرف زمان توبه است ، اما بهترين زمان برای توبه، دوره ای است که امکان توبه بيشتر و انجام آن آسان تر و جبران گذشته راحت تر است. بنابراین دوره جوانی دوره انعطاف پذیری، تحول و دگرگونی و توبه است در حالیکه توبه در پیری بسيار سخت و توفيق آن خیلی کم است.

درس هشتم

احکام الهی در زندگی امروز

الف) سوالات کامل کردنی :

۱- رمز سعادت ما در قرآن کریم، است و آن با آغاز می شود. (تزکیه نفس-توبه)

۲- از معیارهای اصلی در تشخیص ارزشمندی فرهنگ جوامع، می توان و را نام برد. (ایمان و اعتقاد به پیامبران الهی - اعتقاد به معاد و پايبندی به آن)

۳- با روی کار آمدن بنی امیه و بنی عباس دو عمل زشت و در دربار آن ها رواج یافت. (شراب-قمار)

۴- تولید فیلم‌های سینمایی و تلویزیونی به نیت اعتلای فرهنگ اسلامی، و در شرایط ویژه است. **(مستحب- واجب کفایی)**

۵- در استفاده از موسیقی فقط آن نوع موسیقی که را تقویت می‌کند و مناسب مجالس است حرام است. **(بی‌بندوباری و شهوت - لهو و لعب)**

۶- تولید و توزیع و تبلیغ فیلم‌ها و لوح‌های فشرده و ... به‌منظور گسترش فرهنگ و معارف اسلامی از مصادیق مهم و از و دارای پاداش اخروی بزرگ است. **(عمل صالح - واجب کفایی)**

۷- تزکیه نفس با پاکی از آلودگی‌ها که همان است آغاز می‌شود. **(توبه)**

۸- تولید فیلم‌های سینمایی به نیت اعتلای فرهنگ اسلامی در شرایط ویژه، است. **(واجب کفایی)**

۹- مجموعه افراد جامعه باید با پیروی از پیامبر اکرم (ص) و روابط اقتصادی را سالم نگه‌دارند. **(امر به معروف و نهی از منکر)**

۱۰- دادن جایزه، توسط سازمان‌ها، نهادها و افراد به ورزشکاران است. **(جایز)**

۱۱- مانع سلطه رسانه‌ای و ارتباطی بیگانگان شدن یکی از مهمترین مصادیق قاعده است. **(نفی سبیل)**

۱۲- در صورت مصرف کالاهای خارجی و ایجاد وابستگی کشور به بیگانه، خریدن کالاهای آنان می‌باشد. **(واجب)**

۱۳- هر دستور خداوند، علت‌ها و دلایل خاصی دارد که آن حکم و دستور نامیده می‌شود. **(حکمت)**

۱۴- اگر ورزش و بازی‌های ورزشی برای دور شدن افراد جامعه از فساد و بی‌بندوباری دنیای کنونی ضرورت داشته باشد فراهم کردن امکانات آن است. **(واجب کفایی)**

۱۵- زندگی تنها شیوه مطمئن و قابل اعتمادی است که پیش روی هر انسان خردمندی قرار می‌گیرد. **(دینی)**

۱۶- استفاده از موسیقی سنتی یا غیر سنتی و مدرن و است. **(جایز - حلال)**

۱۷- زمانی که نفس ما از آلودگی پاک شود اتفاق می‌افتد. **(تزکیه)**

۱۸- قبل از ورود به عرصه کار باید با آشنا شویم. **(احکام تجارت)**

۱۹- حکم شرط‌بندی در بازی‌ها و ورزش‌های معمولی است. **(حرام)**

۲۰- فراهم کردن زیرساخت‌های لازم برای پایگاه‌های ارتباطی بومی و داخلی بر دولت اسلامی است. **(واجب)**

۲۱- قرآن کریم، رمز سعادت و رستگاری ما را دانسته است. **(تزکیه نفس)**

۲۲- تزکیه نفس زمانی اتفاق می‌افتد که نفس ما از پاک شود. این کار با از گناهان آغاز می‌شود. **(آلودگی‌ها توبه)**

۲۳- اسلام فقط ورزشی که همراه با باشد را بد می‌شمارد و منع می‌کند. **(قمار)**

۲۴- هر نوع تجارتی که به نفع رژیم صهیونیستی باشد است. **(حرام)**

- ۲۵-تنها شیوه مطمئن و قابل اعتمادی است که پیش روی هر انسان خردمند و عاقبت اندیش قرار دارد. (زندگی دینی)
- ۲۶- اسلام ورزش را اگر به قصد آمادگی برای انجام وظایف الهی باشد، و دارای پاداش اخروی می داند. (مستحب)
- ۲۷- روح معنوی حاکم بر جامعه و نشان دهنده هویت و شخصیت آن است. (فرهنگ)
- ۲۸- ایجاد پایگاه های اینترنتی و شبکه های اجتماعی در فضای مجازی به منظور اشاعه فرهنگ و معارف اسلامی و مقابله با اندیشه های کفرآمیز و ابتذال اخلاقی، است و در مواردی است. (مستحب-واجب)
- ۲۹- از امور زیان آور روحی و اجتماعی است و انجام آن، حتی در بازی ها و ورزش های معمولی نیز می باشد. (شرط بندی - حرام)
- ۳۰- اگر ورزش و بازی های ورزشی برای دور شدن افراد جامعه از فساد و بی بندوباری های دنیای کنونی ضرورت یابد، فراهم کردن امکانات آن است. (واجب کفایی)
- ۳۱- دادن جایزه توسط سازمان ها، نهادها و افراد به ورزشکاران است. (جایز)

ب) سوالات کشف ارتباط:

الف: سوالات	ب: پاسخ ها
۱- قرآن کریم، رمز سعادت و رستگاری ما را آن دانسته است.	الف) جایز = ۴
۲- حکم شرط بندی در بازی ها و ورزش های معمولی	ب) زندگی دینی = ۸
۳- قبل از ورود به عرصه کار باید با آن آشنا شویم.	ج) قمار = ۷
۴- حکم استفاده از موسیقی سنتی یا غیر سنتی و مدرن	د) تزکیه نفس = ۱
۵- مانع سلطه رسانه های و ارتباطی بیگانگان شدن یکی از مهمترین مصادیق قاعده	ک) حکمت = ۱۰
۶- تولید فیلم های سینمایی و تلویزیونی به نیت اعتلای فرهنگ اسلامی	ل) احکام تجارت = ۳
۷- اسلام فقط ورزشی که همراه با آن باشد را بد می شمارد و منع می کند.	م) فرهنگ = ۹
۸- شیوه مطمئن و قابل اعتمادی است که پیش روی هر انسان خردمند است.	ه) مستحب = ۶
۹- روح حاکم بر جامعه و نشان دهنده هویت و شخصیت آن است.	و) حرام = ۲
۱۰- هر دستور خداوند، دلایل خاص خود را دارد که به آن گویند.	ی) نفی سبیل = ۵

ج) سوالات صحیح و غلط:

- ۱- شرکت در مجالس جشن عروسی اگر موجب تقویت صله رحم شود واجب است. (غ)
- ۲- اشرافی گری و تجمل گرایی برخی مردم یکی از مهمترین عوامل عقب ماندگی اقتصادی و فاصله طبقاتی است. (غ)
- ۳- میان نعمت ها در آخرت و باید و نبایدهای دین، ارتباط و هماهنگی برقرار است. (ص)

- ۴-ارتباط جنسی خارج از چارچوب شرع، بازگشتی به دوران جاهلیت است و بنیان خانواده متزلزل می‌کند. (ص)
- ۵-خداوند در وضع احکام (واجب-حرام) به ضررهای یک عمل نگاه می‌کند، نه دوست داشتن یا نداشتن مردم. (ص)
- ۶-تولید فیلم‌های سینمایی و تلویزیونی به نیت اعتلای فرهنگ اسلامی و تربیت دینی واجب کفائی است. (ص)
- ۷-استفاده از موسیقی خواه موسیقی سنتی و کلاسیک باشد خواه غیر کلاسیک و مدرن جایز و حلال است. (ص)
- ۸-شرط‌بندی از امور زیان‌آور روحی و اجتماعی است ولی انجام آن در بازی‌های معمولی بلااشکال است. (غ)
- ۹-ایجاد پایگاه‌های اینترنتی و شبکه‌های اجتماعی در فضای مجازی به‌منظور اشاعه فرهنگ و معارف اسلامی واجب عینی است. (غ)
- ۱۰-آغاز تزکیه نفس صرفاً با توبه از گناهان نمی‌باشد. (غ)
- ۱۱-فراگیری یک عمل در جامعه، دلیل محکم کوتاه آمدن اسلام در مقابل آن است. (غ)
- ۱۲-عفاف و پاکدامنی و دوری از شهوت از معیارهای یک فرهنگ برتر می‌باشد. (ص)
- ۱۳-تعارض عادت‌ها و رفتارها با دستورات دینی، رعایت قوانین الهی را تا حدودی سخت کرده است. (ص)
- ۱۴-از طریق علوم مختلف می‌توانیم حکمت تمام احکام الهی را به دست آوریم. (ص)
- ۱۵-حکم شرط‌بندی در اسلام در بازی معمولی اشکال ندارد. (غ)
- ۱۶-دور کردن افراد جامعه از فساد و بی‌بندوباری واجب کفائی است. (غ)
- ۱۷-تزکیه نفس زمانی که نفس ما را از آلودگی دور می‌کند اتفاق می‌افتد. (ص)
- ۱۸-روح معنوی حاکم بر جامعه قانون است. (غ)
- ۱۹-زندگی دنیوی تنها شیوه مطمئن و قابل‌اعتماد است که پیش روی هر انسان خردمند عاقبت‌اندیشی قرار دارد. (ص)
- ۲۰-خداوند هم به ضررهای یک عمل نگاه می‌کند و هم به دوست داشتن و نداشتن مردم تا یک‌چیزی را منع کند. (غ)
- ۲۱-احکام و قوانین دین اسلام، فقط زندگی سالم در دنیا را تضمین می‌کند. (غ)
- ۲۲-اشرافی‌گری، تجمل‌گرایی برخی مسئولین و فساد اداری و مالی، یکی از مهم‌ترین عوامل عقب‌ماندگی اقتصادی و فاصله طبقاتی است. (ص)
- ۲۳-تمام عادت‌ها و رفتارهای بشری با دستورات دینی در تعارض است و این تعارض، رعایت قوانین الهی را تا حدودی سخت کرده است. (غ)
- ۲۴-رایج شدن ارتباط جنسی خارج از چهارچوب شرع، بازگشتی به دوران جاهلیت است. (ص)
- ۲۵-فساد اداری و مالی از عوامل فاصله طبقاتی در جامعه است؟ (ص)
- ۲۶-نوع اجزا و عناصر اقتصادی هر جامعه نشان‌دهنده‌ی درجه و میزان ارزشمندی و تعالی آن جامعه است. (ص)

- ۲۷- اگر مصرف کالاهای خارجی سبب وابستگی کشور شود، خریدن آن مستحب است. (غ)
- ۲۸- اگر جوامع بشری دچار انحراف شوند اسلام مطابق آن‌ها حکم می‌کند. (غ)
- ۲۹- فراگیری زشتی‌ها در جامعه دلیل نمی‌شود که اسلام از موضع خود کوتاه بیاید. (ص)
- ۳۰- از مصداق‌های قاعده نفی سبیل پذیرش سلطه رسانه‌ای بیگانگان بر کشور است. (غ)
- ۳۱- با توجه به ارتباط بین بایدها و نبایدهای دین، از هر راهی نمی‌توان به نعمت‌های اخروی رسید (ص)

سوالات: آیات و روایات و تدبیر:

تدبیر در قرآن

۱- با تدبیر در آیه شریفه صفحه قبل به سؤال‌های زیر پاسخ دهید:

۱- زندگی محکم و استوار بر چه پایه‌هایی بنا می‌شود؟

بر پایه تقوای الهی و خشنودی خدا

۲- مقصود از بنای زندگی بر لبه پرتگاه چیست؟

بنای زندگی بر لبه پرتگاه یعنی همون زندگی غیر دینی و وپرستش غیر خدا و یازندگی همراه با معصیت و گناه و زندگی همراه با خشم خدا و غفلت از او

۳- چرا خداوند کسانی را که زندگی خویش را بر لبه پرتگاه بنا کرده اند، ظالم نامیده است؟ اینان در حقیقت به چه کسانی ظلم کرده اند؟

چون این گروه در واقع هم به خودشان و هم به خدای خودشان ستم کرده اند.

۲- پیام مهم آیه شریفه را بنویسید.

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَ مَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَإِثْمُهُمَا أَكْبَرُ مِنْ نَفْعِهِمَا

ترجمه: از تو درباره شراب و قمار می‌پرسند بگو در آن دو گناهی بزرگ و منفعت‌هایی برای مردم است اما گناهشان بزرگ‌تر از منفعتشان است.

پیام: حرام شدن شراب و قمار بر مسلمانان

۳- پیام مهم آیه شریفه را بنویسید.

وَلَا تَقْرَبُوا الزَّانِي إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَسَاءَ سَبِيلٌ

ترجمه: به زنا نزدیک نشوید قطعاً آن عملی بسیار زشت و راهی ناپسند است.

پیام: حرام شدن زنا و و جزء گناهان کبیره قرار گرفتن زنا

۴- حدیث را ترجمه و پیام مهم آن را بنویسید.

يَا مَعْشَرَ التَّجَارِ، الْفِقْهَ، ثُمَّ الْمَتَجَرِّ؛

ترجمه: ای گروه تاجران و بازرگانان! اول یادگیری مسائل شرعی تجارت، سپس تجارت کردن.

موسسه کنکوری IDNovin

بابت بیش از ۵۰ رتبه برتر

در سال‌های ۹۸ و ۹۹

با طرح رتبه شو آیدی نوین، رتبه شو

۰۲۱ - ۲۸۴ ۲۵۴

@IDNovin_com

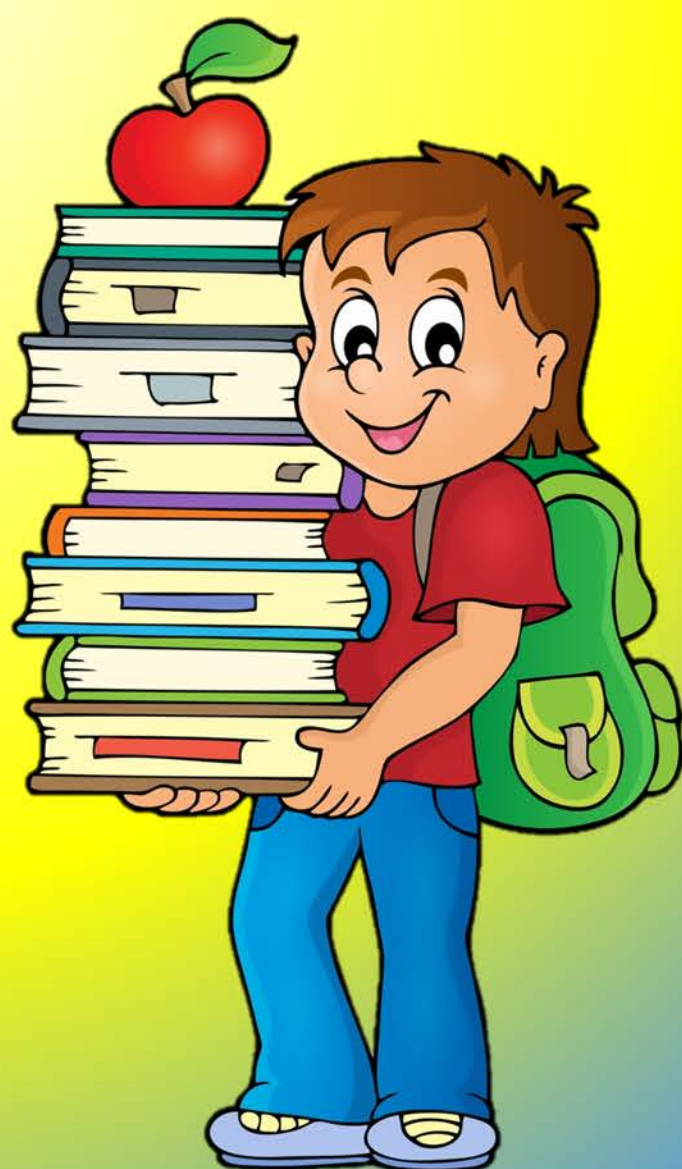
دانلود گام به گام

تمامی پایه ها

ویژه همه رشته ها

IDNovin.COM

پیام: قبل از ورود به عرصه کار و تجارت باید با احکام تجارت آشنا شویم تا گرفتار کسب حرام نگردیم.

د) سوالات جواب کوتاه:

۱- از نظر قرآن کریم رمز سعادت انسان چیست؟

قرآن کریم، رمز سعادت و رستگاری ما را تزکیه نفس دانسته و می فرماید:

قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا به یقین هر کس خود را تزکیه کرد، رستگار شد. تزکیه نفس زمانی اتفاق می افتد که نفس ما از آلودگی ها پاک شود.

۲- فرهنگ چیست؟

فرهنگ، روح حاکم بر جامعه و نشان دهنده هویت و شخصیت آن است. نوع اجزا و عناصر فرهنگی هر جامعه نشان دهنده درجه و میزان ارزشمندی و تعالی آن جامعه است.

۳- اگر تولیدکننده یک اثر، تکثیر و کپی آن اثر را جایز نداند حکم آن از نظر اسلام چیست؟

اگر تولیدکننده یک اثر، تکثیر و کپی آن اثر را جایز نداند تکثیر آن حرام است؛ خرید و استفاده از این آثار نیز حرام می باشد.

۴- چه نوع موسیقی در اسلام حرام است؟

فقط آن نوع موسیقی که بی بندوباری و شهوت را تقویت و تحریک می کند و مناسب مجالس لهو و لعب است، حرام است.

۵- تولید، توزیع و تبلیغ فیلم ها، لوح های فشرده و سایر رسانه هایی که دربردارنده تصاویر یا متونی هستند که موجب انحراف و فساد می شوند و یا دربردارنده موسیقی مطرب و مناسب با مجالس لهو و گناه باشند، از نظر اسلام چه حکمی دارند و همچنین تماشای این ها چه حکمی دارد؟

تولید، توزیع و تبلیغ فیلم ها، لوح های فشرده و سایر رسانه هایی که دربردارنده تصاویر یا متونی هستند که موجب انحراف و فساد می شوند و یا دربردارنده موسیقی مطرب و مناسب با مجالس لهو و گناه باشند، از گناهان بزرگ شمرده می شود و خرید و فروش آنها حرام است. همچنین، تماشا کردن و گوش دادن به آنها نیز حرام است.

۶- حکم فقهی امور زیر را از نظر اسلام بنویسید.

شراب=حرام قمار=حرام شرط بندی=حرام ربا=حرام ارتباط جنسی خارج از چارچوب شرع=حرام

۷- از نظر امام علی (ع) قبل از تجارت باید چه چیزی را یادگرفت؟

ای گروه تاجران و بازرگانان! اول یادگیری مسائل شرعی تجارت، سپس تجارت کردن.

ی) سوالات تشریحی:

۱- فواید احکام و قوانین دین اسلام را بنویسید.

احکام و قوانین دین اسلام، علاوه بر اینکه زندگی سالم در دنیا را تضمین می کند، سعادت و نیک بختی اخروی و ابدی را نیز تأمین می نماید. زندگی دینی تنها شیوه مطمئن و قابل اعتمادی است که پیش روی رانسان خردمند و عاقبت اندیش قرار دارد. هرکس که نگران عاقبت کار خود است به روشنی درمی یابد که تکیه بر خداوند و اعتماد

به دستورات او، هرگونه نگرانی نسبت به آینده را از بین می برد. در غیر این صورت، آینده ای غیرقابل اعتماد در انتظار اوست.

۲- رسیدن به هدف بزرگ نعمت های الهی در آخرت با چه روشی ممکن است ؟

از هر راهی نمی توان به نعمت های اخروی رسید؛ درست، مانند رشد بدن در همین دنیا که فقط با تغذیه صحیح و معینی به دست می آید. از این رو، آن هدف بزرگ با یک زندگی غیرمسئولانه و بدون برنامه سازگار نیست. بلکه یک زندگی جدی و یک عزم قوی و استوار را طلب می کند.

۳- چرا اسلام قمار را حرام کرده است ؟

قمار علاوه بر اینکه یک کار بیهوده است، پول و ثروت مردم را در مسیری که هیچ فایده ای برای جامعه ندارد به کار می گیرد. از طرف دیگر، این عمل میان برنده و بازنده کینه و دشمنی به وجود می آورد. امروزه متأسفانه در برخی از کشورها، از جمله آمریکا قمارخانه های بزرگ و مجلل ساخته شده و گاه رئیس جمهور یک کشور بزرگ، خودش دارنده قمارخانه های بزرگ است و از این راه کسب ثروت می کند. اما این فراگیری دلیل نمی شود که اسلام در برابر آن کوتاه بیاید و آن را گناه محسوب نکند.

۴- ارتباط جنسی خارج از چارچوب شرع چه ضررهایی دارد و اسلام با آن چگونه برخورد کرده است ؟

رایج شدن این ارتباط بازگشتی به دوران جاهلیت است و بنیان خانواده را متزلزل می کند. همان طور که در کشورهای که این قبیل رابطه ها وجود دارد، خانواده استحکام خود را از دست داده و فرزندان تک سرپرست فراوان شده اند. قرآن کریم در همان زمان نزول، که این عمل فراوان بود، در مقابل آن ایستاد و آن را گناه کبیره شمرده و راه های آسان و بدون گناه برای ارتباط جنسی پیشنهاد داد. این حکم نه تنها برای دیروز بلکه برای امروز و فردای انسان ها باقی است تا هیچ گاه موقعیت خانواده متزلزل نشود و سلامت جسمی و روحی انسان ها به خطر نیفتد.

۵- شایسته است در زمینه احکام دین به چه نکات توجه جدی داشته باشیم؟

۱- میان نعمت های الهی در آخرت و بایدها و نبایدهای دین (احکام) ارتباط و هماهنگی برقرار است، گرچه ممکن است درک آن برای ما، در حال حاضر ملموس نباشد.

۲- درست است که اسلام در هر دوره و زمانه ای قابل اجراست و هر قدر زندگی بشر پیچیده تر شود و نیازهای جدیدی پدید آید، فقها و مجتهدین می توانند احکام اسلامی متناسب با آن شرایط را استخراج کنند، اما این بدین معنا نیست که اگر جوامع بشری دچار انحراف شدند و خواسته ها و تمایلات مخالف با سعادت خود پیدا کردند، اسلام آن خواسته ها را بپذیرد و مطابق با آنها حکم کند.

۳- از آنجا که خداوند نصیحتگر حقیقی مردم است، به منظور پیشگیری از خطرات، تابلوهای خطر را بالا برده است تا مردم، قبل از گرفتار شدن، آن خطرات را بشناسند و از آن دوری کنند.

۴- هر دستور خداوند، علت ها و دلایل خاص خود را دارد که حکمت آن حکم و دستور نامیده می شود.

۶- معیارهای اصلی در تشخیص ارزشمندی فرهنگ جوامع را بنویسید.

اعتقاد به خدا و یکتاپرستی، ایمان و اعتقاد به پیامبران الهی و اعتقاد به معاد و پایبندی به آن، معیارهای اصلی در تشخیص ارزشمندی فرهنگ جوامع است. توجه به عدالت، خردورزی، علم و دانش، عفاف و پاکدامنی، دوری از شهوت و غضب و پایبندی به احکام و دستورات الهی از معیارهای دیگر یک فرهنگ برتر است.

۷- یکی از مهم ترین مصداق های قاعده «نفی سبیل» چیست و وظیفه ما و دولت اسلامی در این زمینه چیست ؟

سلطه رسانه ای و ارتباطی بیگانگان بر کشور این یکی از مهم ترین مصداق های قاعده « نفی سبیل» است . بنابراین بر دولت اسلامی واجب است که زیرساخت های لازم برای پایگاه های ارتباطی بومی و داخلی را فراهم کند . بر ما نیز واجب است که حتی المقدور از وسایل ارتباطی داخلی بهره ببریم و مانع نفوذ و سلطه رسانه ای بیگانگان شویم.

۸- سه هدف اقتصادی که باید توسط مسئولین نظام محقق شود را بنویسید.

اول، استقلال اقتصادی و عدم سلطه و نفوذ بیگانگان ؛ دوم، پیشروی به سوی عدالت و قسط و کاهش فاصله طبقاتی؛ سوم، حرکت به سوی آبادانی و عمران در عین دوری از دنیازدگی و تجمل گرایی.

۹- برای اینکه بتوانیم بر مشکلات اقتصادی ناشی از تمدن جدید و معضلات داخلی فائق شویم و در مسیر عدالت و رشد اقتصادی حرکت کنیم باید چه مواردی را رعایت کنیم ؟

۱- بکوشیم که رزق و روزی حلال به خانه بیاوریم و از همه اموری که سبب ناپاک شدن روزی ما می شود

۲- بکوشیم جامعه و به خصوص بانک های کشور به ربا آلوده نشود و ثروت افراد جامعه در خدمت تولید قرار گیرد.

۳- بکوشیم که همه از کالای ایرانی استفاده کنیم و کالای مرغوب در اختیار مردم قرار دهیم.

۴-دوری از اشرافی گری، تجمل گرایی برخی مسئولین و فساد اداری و مالی

۵- واجب است برای پیشرفت علمی، صنعتی و افزایش تولید داخلی تلاش کنیم و در مصرف منابع کشور حداکثر قناعت را پیشه سازیم.

۶- از تخریب محیط زیست پیرامون خود جلوگیری کنیم.

۷- دولت واجب است روابط اقتصادی با کشورها را به گونه ای تنظیم کند که آن کشورها نتوانند در مواقع خطر کشور ما را تحت فشار قرار دهند.

درس نهم

پایه های استوار

الف) سوالات کامل کردنی :

۱- دو اصل اساسی و اولین معیارهای تمدن اسلامی به حساب می آیند . (توحید محوری - معاد باوری)

- ۲- احیای و از عناصر اصلی برنامه ارتقای جایگاه خانواده توسط پیامبر اکرم (ص) بود. (منزلت زن - ارزش‌های اصیل او)
- ۳- از نظر قرآن کریم، در مال نمازگزاران برای و حق معینی هست. (محرومان - فقیران)
- ۴- با گرویدن مردم به اسلام، زن منزلت انسانی خود را کسب کرد و به دست آورد. (استقلال مالی)
- ۵- گذر از عصر جاهلیت به عصر اسلام نیازمند تغییر در و تحول بنیادین در مردم بود. (نگرش - شیوه زندگی فردی و اجتماعی)
- ۷- رسول خدا با گفتار و رفتار خویش انقلابی عظیم در جایگاه و پدید آورد. (خانواده - زن)
- ۸- اولین آیاتی که بر رسول خدا نازل شد و آغازگر رسالت وی بود درباره و بود. (دانش - آموختن)
- ۹- پیامبر (ص) از هر فرصتی برای برقراری در جامعه کمال استفاده را می‌نمود. (فرهنگ برابری و مساوات)
- ۱۰- نمازگزاران در مال خود برای محرومان و قرار داده‌اند. (حق معینی)
- ۱۱- رسول خدا (ص) با و خویش انقلابی عظیم در جایگاه خانواده و زن پدید آورد. (گفتار - رفتار)
- ۱۲- تشویق‌های دائمی رسول خدا (ص) به علم‌آموزی را شکست. (سد جاهلیت و خرافه گرایی)
- ۱۳- اولین آیاتی که آغازگر رسالت پیامبر (ص) بود، درباره و بود. (دانش - آموختن)
- ۱۴- رسول خدا (ص) برانگیخته شد تا نظام اجتماعی بر پایه استوار گردد. (قوانین و دستورات الهی)
- ۱۵- از اقدامات مهم رسول خدا (ص) ایجاد نگرشی جدید در جامعه بود که موجب شد. (تحول در روابط بین ملت‌ها)
- ۱۶- رسول اکرم (ص) از همان ابتدای دعوت، مردم را به دعوت کرد. (یکتاپرستی)
- ۱۷- پیامبر از هر فرصتی برای رفع حاکم بر نظام جاهلی و برقراری فرهنگ در جامعه از هیچ تلاشی دریغ نمی‌کرد. (تبعیض‌های طبقاتی - برابری و مساوات)
- ۱۸- پیامبر اکرم جامعه‌ای را آغاز کرد تا آداب جاهلی را نابود کند و مردم را به‌سوی زندگی مبتنی بر و سوق دهد. (تفکر - علم)
- ۱۹- رسول خدا (ص) در کنار دعوت به، افق نگاه انسان‌ها را از محدوده زندگی دنیایی فراتر برد و آنان را با زندگی در آشنا کرد. (توحید - آخرت)
- ۲۰- جبهه، جبهه یکتاپرستان عدالت خواهان و صالحان است. جبهه، جبهه مشرکان، کافران، ستمگران و مفسدان است. (حق - باطل)
- ۲۱- قبل از اسلام، رؤسای قبایل معمولاً روابط خود با دیگران را بر اساس منافع تنظیم می‌کردند. (مادی)
- ۲۲- قرآن کریم در آنجا که می‌خواهد دین را معرفی کند از کسانی یاد می‌کند که یتیمان را از خود می‌رانند و دیگران را به اطعام تشویق نمی‌نمایند. (تکذیب کنندگان - مساکین)

- ۲۳- با گرویدن مردم به اسلام حضور زن در جامعه با توأم شد. (عفاف)
- ۲۴- از جمله برنامه‌های یک انسان مسلمان مشارکت و تلاش او در ایجاد جامعه‌ای بر اساس است. (قسط و عدل)
- ۲۵- از عناصر اصلی برنامه پیامبر (ص) برای ارتقای جایگاه خانواده و زن بود. (احیای منزلت - ارزش‌های اصیل)
- ۲۶- شکسته شدن سد جاهلیت و خرافه گرایی و مشتاق علم شدن یکی از جاهل‌ترین جوامع نتیجه‌ی و بود. (دعوت مکرر قرآن به خردورزی - تشویق‌های رسول خدا به علم‌آموزی)
- ۲۷- رسول خدا (ص) جامعه‌ای بنا نمود که مردم در عین توجه به رستگاری اخروی به‌عنوان برای رشد و تعالی زندگی خود تلاش کنند. (هدف اصلی - دنیوی)
- ۲۸- رسول خدا با و خویش انقلابی عظیم در جایگاه خانواده و زن پدید آورد. (گفتار - رفتار)
- ۲۹- رسول خدا (ص) نه تنها همه را دعوت به علم‌آموزی کرد، بلکه آموختن علم را برای مردم دانست. (واجب)
- ۳۰- رسول خدا (ص) به رسالت برانگیخته شده بود تا جامعه‌ای بنا نهد که در آن جامعه، به‌جای حکومت ستمگران و طاغوتیان، حاکمیت داشته باشد و نظام اجتماعی بر پایه استوار گردد. (ولایت الهی، قوانین و دستورات الهی)
- ۳۱- از مهم‌ترین اهداف پیامبر اکرم (ص) برپایی جامعه‌ای بود. (عدالت محور)

ب) سوالات کشف ارتباط:

الف: سوالات	ب: پاسخ‌ها
۱- شکسته شدن سد جاهلیت و خرافه گرایی نتیجه ان بود.	الف) واجب=۸
۲- حضور زن در جامعه با ید توأم با ان شد.	ب) عدالت محور=۱۰
۳- قبل از اسلام، رؤسای قبایل معمولاً روابط خود با دیگران را بر اساس این منافع تنظیم می‌کردند.	ج) دانش و آموختن=۵
۴- رسول اکرم (ص) از همان ابتدای دعوت، مردم را به ان دعوت کرد.	د) استقلال مالی=۷
۵- اولین آیاتی که بر رسول خدا نازل شد درباره ان بود.	ک) دعوت مکرر قرآن به خردورزی=۱
۶- اولین معیارهای تمدن اسلامی هستند	ل) محرومان و فقرا=۹
۷- با گرویدن مردم به اسلام، زن منزلت انسانی خود و ان را به دست آورد.	م) عفاف=۲
۸- آموختن علم برای مردم از نظر اسلام است.	ه) تحید و یگنایرستی=۴
۹- از نظر قرآن کریم، در مال نمازگزاران برای ان‌ها حق وجود دارد.	و) توحید و معاد=۶
۱۰- از مهم‌ترین اهداف پیامبر اکرم (ص) برپایی این گونه جامعه‌ای بود.	ی) مادی=۳

ج) سوالات صحیح و غلط:

- ۱- توجه به اصل عدالت محوری یکی از معیارهای تمدن اسلامی به شمار می‌رود. (ص)
- ۲- توجه به محوریت خانواده به عنوان یکی از معیارهای تمدن اسلامی با احیای منزلت زن ممکن می‌شود. (ص)
- ۳- زندگی مردم عربستان در عصر قبل از اسلام سرشار از خرافات و جهل بود. (ص)
- ۴- نزول تدریجی آیات قرآن کریم سد جاهلیت و خرافه گرایی را شکست. (غ)
- ۵- رسول اکرم (ص) رسالت خود را در جامعه‌ای آغاز کرد که نشانه‌های بسیار اندکی از علم و تعقل در آن یافت می‌شد. (ص)
- ۶- رسول خدا مبعوث شد تا آداب جاهلی را نابود و مردم را به سوی زندگی مبتنی بر تفکر و تعقل سوق دهد. (ص)
- ۷- با گرویدن مردم به اسلام زن منزلت اجتماعی خود را کسب کرد اما استقلال مالی نداشت. (غ)
- ۸- رسول اکرم (ص) در کنار دعوت به علم و تعقل، افق زندگی انسان‌ها را از محدوده زندگی دنیایی فراتر برد. (ص)
- ۹- توجه به رستگاری اخروی در عین استفاده از نعمت‌ها و زیبایی‌های جهان آفرینش بیان‌کننده اعتدال‌گرایی در زندگی از معیارهای تمدن اسلامی است. (ص)
- ۱۰- رسول خدا (ص) با ایجاد نگرشی جدید در جامعه که موجب تحول در روابط بین ملت‌ها گردید، صف‌بندی‌ها و جبهه‌گیری‌ها را تأیید کرد. (ص)
- ۱۱- قرآن کریم یکی از اوصاف نمازگزاران را چنین بیان می‌کند که «آنان در مال خود برای محرومان و فقیران حق معینی قرار داده‌اند». (ص)
- ۱۲- خلفای بنی‌امیه و بنی‌عباس از دایره ولایت الهی خارج نشدند. (غ)
- ۱۳- رسول خدا (ص) طلب علم را برای همه واجب نمود. (ص)
- ۱۴- با گرویدن مردم به اسلام، خانواده کانون رشد فضایل اخلاقی گردید. (ص)
- ۱۵- در تمدن اسلامی همه انسان‌ها باید بهره‌مندی یکسانی از ثروت‌های زمین داشته باشند. (غ)
- ۱۶- تحولی بنیادین در شیوه زندگی فردی و اجتماعی مردم، حاصل گذر از عصر جاهلیت به اسلام بود. (غ)
- ۱۷- یکی از مهم‌ترین اهداف پیامبر اکرم (ص) برپایی جامعه‌ای عدالت محور بود. (ص)
- ۱۸- رسول خدا (ص) رسالت خود را از مدینه آغاز کرد و به کمک یاران پایه‌های یک جامعه دینی را بنا نهاد. (ص)
- ۱۹- یکی از ویژگی‌های فرهنگ علمی دوره‌ی اسلامی منحصر بودن تحصیل علم به طبقه یا قشر خاص است. (غ)
- ۲۰- با گرویدن مردم به اسلام زن منزلت انسانی خود را کسب کرد و استقلال مالی به دست آورد. (ص)
- ۲۱- یکی از جنبه‌های عدالت‌خواهی رسول خدا (ص) مبارزه با خرافه گرایی بود. (غ)
- ۲۲- قرآن کریم یکی از اوصاف نمازگزاران، قرار دادن حق معینی از مال خود برای یتیمان بیان می‌کند. (ص)

- ۲۴- یکی از دلایل تشکیل حکومت اسلامی برپایی نظام اجتماعی بر اساس ولایت الهی بود. (ص)
- ۲۵- بیانات قرآن کریم و رفتار رسول خدا (ص) سبب شد فاصله طبقاتی و فقر و بی‌توجهی به محرومان زشت شمرده شود و مساوات و قسط، ارزشی والا پیدا کند. (ص)
- ۲۶- رسول خدا (ص) دعوت خود را در جامعه‌ای آغاز کرد که نشانه‌های بسیاری از تعقل و تفکر و دانایی در آن یافت می‌شد. (غ)
- ۲۷- خلفای بنی‌امیه و بنی‌عباس حکومت اسلامی را از دایره ولایت الهی خارج کردند و بر اساس امیال خود حکومت می‌کردند. (ص)
- ۲۸- پیش از ظهور اسلام، رؤسای قبایل روابط خود با دیگران را بر اساس جبهه حق و باطل تنظیم می‌کردند. (غ)
- ۲۹- قبل از اسلام زنان همچون مردان حق مالکیت داشتند. (غ)
- ۳۰- فراهم کردن امکان رشد برای تمام انسان‌ها در جامعه توسط اسلام بیانگر هدف پیامبر بر پایه جامعه‌ای عدالت محور است. (ص)
- ۳۱- دعوت مکرر قرآن به خردورزی و تشویق دائمی پیامبر به علم‌آموزی سد خرافه گرایی را شکست (ص)
- ۳۲- مسلمانان باید میان خود پیوند برادری برقرار کنند و با ظالمان و مفسدان مبارزه نمایند. (ص)
- ۳۳- عدالت‌گستری دلیل تشکیل حکومت اسلامی توسط پیامبر بود. (ص)
- ۳۴- به فرموده رسول خدا (ص) «طلب علم بر هر مرد و زن مسلمانی مستحب است». (غ)
- ۳۵- رسول خدا در کنار دعوت به توحید، با اصل معاد، افق نگاه انسان‌ها را از محدوده زندگی دنیایی فراتر برد. (ص)
- ۳۶- اولین آیاتی که بر پیامبر نازل شد و آغازگر رسالت وی بود درباره توحید و معاد بود. (غ)
- ۳۷- رشد و تعالی زندگی دنیوی انسان‌ها هدف اصلی جامعه متمدن اسلامی است. (غ)
- ۳۸- از دیدگاه پیامبر طلب علم و دانش بر هر مردی واجب است. (ص)
- ۳۸- آیه «وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ» به توجه اسلام به دنیا و آخرت، اشاره دارد. (ص)
- ۳۹- یکی از ویژگی‌های فرهنگ علمی دوره اسلامی منحصر بودن تحصیل علم به طبقه یا قشر خاص بود. (غ)
- ۴۰- پیامبر (ص) با گفتار و رفتار خویش انقلابی عظیم در جایگاه خانواده و زن پدید آورد. (ص)

سوالات: آیات و روایات و تدبیر:

تدبیر در قرآن (۱)

...مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَ عَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَ لَا هُمْ يَحْزَنُونَ

در این آیه به دو اصل اساسی اعتقادی که دو معیار تمدن اسلامی نیز به حساب می‌آیند، اشاره شده است. آن دو معیار کدام اند؟

معیار اول: توحید و یگنا پرستی

معیار دوم: بالاتر رفتن افق نگاه انسان ها از محدوده زندگی دنیایی به اخروی (اصل معاد)

تدبیر در قرآن (۲)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَ أَطِيعُوا الرَّسُولَ وَ أُولَى الْأَمْرِ مِنْكُمْ ...

با توجه به آیه شریفه و عبارت های درس، معیار سوم تمدن اسلامی کدام است؟

معیار سوم: برانگیخته شدن جامعه ای که در آن جامعه، به جای حکومت ستمگران و طاغوتیان، ولایت الهی حاکمیت داشته باشد و نظام اجتماعی بر پایه قوانین و دستورات الهی استوار گردد.

پیام مهم آیه را بنویسید.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَ أَطِيعُوا الرَّسُولَ وَ أُولَى الْأَمْرِ مِنْكُمْ ...

پیام : این آیه دلایل تشکیل حکومت اسلامی و پذیرش ولایت الهی برانگیخته شدن جامعه ای که در آن جامعه، به جای حکومت ستمگران و طاغوتیان، ولایت الهی حاکمیت داشته باشد و نظام اجتماعی بر پایه قوانین و دستورات الهی استوار گردد را بیان می کند.

تدبیر در قرآن (۳)

لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَ أَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَ الْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ ...

با توجه به این آیه شریفه و عبارات قبل، معیار دیگری از معیارهای موردنظر پیامبر اسلام برای تشکیل تمدن اسلامی را ذکر کنید.

معیار چهارم: برپایی جامعه ای عدالت محور

تدبیر در قرآن (۴)

با تفکر در این آیه معیار پنجم تمدن اسلامی را ذکر کنید.

وَ مِنْ آيَاتِهِ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَ جَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَ رَحْمَةً وَ مِنْ آيَاتِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُتَفَكَّرُونَ

معیار پنجم : ارتقای جایگاه خانواده، به عنوان کانون رشد و تربیت انسان ها احیای منزلت زن و ارزش های اصیل او

تدبیر در قرآن (۵)

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَ الَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ

۱- با توجه به این آیه شریفه و عبارات فوق الذکر، یکی از معیارهای تمدن اسلامی را ذکر کنید.

برادری و اخوت و صلح دوستی بین مسلمانان

۲- نمونه هایی از مهربانی ای که بایستی بین پیروان پیامبر باشد و نیز نمونه هایی از سخت گیری بر کافران را ذکر کنید.

بین پیروان پیامبر: زندگی با صلح و صفا در شهرها-احترام به همدیگر خیابان ا و کوچه ها-برادری بین همسایه ها مسلمان -رفتار مودن امیز در مدارس و دانشگاه ها بین مسلمین.

رفتار با کافران: داشتن قدرت و ابهت در برابر کافران-نداشتن هیچ گونه رابطه با کافران-عدم کمک به رونق اقتصادی کافران-عدم داشتن روابط فرهنگی و دوستی با کافران

۳-اگر به این آیه در جوامع اسلامی عمل شود، چه آثاری به دنبال خواهد داشت؟

دیگه این گونه اختلافات و دشمنی و خونریزی بین مسلمین نخواهد بود.

تدبر در قرآن (۶)

و مِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَ فِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

۱- با توجه به این آیه شریفه و عبارات قبل، معیار دیگری از تمدن اسلامی را ذکر کنید.

در عین توجه به رستگاری اخروی تلاش برای رشد و تعالی زندگی دنیوی

۲- بگو یید که چرا قرآن هم به دنیای مردم توجه دارد و هم به آخرت آنان؟

چون خواست و قانون خدا این است که مردم هم از دنیا و هم از آخرت بهره مند شوند.

تدبر در قرآن (۷)

قُلْ هَلْ نَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا نَتَذَكَّرُ أُولَئِكَ أَلْبَابٌ

با توجه به این آیه شریفه و عبارات قبل، معیار دیگری از تمدن موردنظر پیامبر اسلام را ذکر کنید:

معیار ششم: دعوت به تفکر، تعقل، تدبر و خردورزی

د)سوالات جواب کوتاه:

۱- برترین جهاد، از نظر رسول خدا (ص) چیست ؟

برترین جهاد، سخن حق است که انسان در مقابل سلطانی ستمگر بر زبان آورد.

۲-تغییر بنیادین و گذر از عصر جاهلیت به عصر اسلام،نیازمند چه چیزی بود؟

نیازمند تغییر در نگرش انسان ها و تحولی بنیادین در شیوه زندگی فردی و اجتماعی مردم بود.

۳-اولین و دومین معیار مهم مهم تمدن اسلامی چیست؟

۱-توحید ۲-معاد

۴-یکی از مهم ترین اهداف پیامبر اکرم (ص) چه چیزی بود؟

یکی از مهم ترین اهداف پیامبر اکرم برپایی جامعه ای عدالت محور بود به طوری که در آن مظلوم بتواند به آسانی حق خود را از ظالم بستاند و امکان رشد برای همه انسان ها فراهم باشد.

۵- چه عواملی سدّ جاهلیت و خرافه گرایی را شکست جاہل ترین جوامع آن روز را مشتاق علم ساخت ؟

دعوت به تفکر، تعقل، تدبیر و خرد ورزی قرآن - نزول تدریجی آیات قرآن کریم و تشویق های دائمی رسول خدا ، سدّ جاهلیت و خرافه گرایی را شکست و یکی از جاہل ترین جوامع آن روز را مشتاق علم ساخت.

۶- از نظر پیامبر اسلام بهترین زنان جهان چه کسانی هستند ؟

بهترین زنان جهان چهار تن اند : مریم، آسیه، خدیجه و فاطمه

ی) سوالات تشریحی:

۱- چند مورد از معیارهای تمدن اسلامی را بنویسید.

۱- دعوت مردم را به یکتاپرستی

۲- بالا تر رفتن افق نگاه انسان ها از محدوده زندگی دنیایی به اخروی

۳- برانگیخته شدن جامعه ای که در آن جامعه، به جای حکومت ستمگران و طاغوتیان، ولایت الهی حاکمیت داشته باشد و نظام اجتماعی بر پایه قوانین و دستورات الهی استوار گردد.

۴- برپایی جامعه ای عدالت محور به طوری که در آن مظلوم بتواند به آسانی حق خود را از ظالم بستاند و امکان رشد برای همه انسان ها فراهم باشد.

۵- ارتقای جایگاه خانواده، به عنوان کانون رشد و تربیت انسان ها و مانع اصلی فساد و تباهی

۶- دعوت به تفکر، تعقل، تدبیر و خردورزی

۲- یکی از مهم ترین اهداف پیامبر اکرم (ص) چی بود ؟

یکی از مهم ترین اهداف پیامبر اکرم برپایی جامعه ای عدالت محور بود به طوری که در آن مظلوم بتواند به آسانی حق خود را از ظالم بستاند و امکان رشد برای همه انسان ها فراهم باشد، نه اینکه نعمت ها و ثروت های زمین در انحصار گروهی محدود باشد.

۳- قرآن کریم، اوصاف نمازگزاران و تکذیب کنندگان دین را چگونه معرفی می کند؟

قرآن کریم، در آنجا که اوصاف نمازگزاران را بیان می کند، یکی از ویژگی های آنها را این گونه ذکر می کند که آنان در مال خود برای محرومان و فقیران نیز حق معینی قرار داده اند و آنجا که می خواهد تکذیب کنندگان دین را معرفی کند، از کسانی یاد می کند که یتیمان را از خود می رانند و دیگران را به اطعام مساکین تشویق نمی نمایند.

۴- وضعیت زن در عصر جاهلی چگونه بود ؟

در آن عصر، زن همچون کالا تلقی می شد و از کمترین حقوق فردی و اجتماعی، حتی حق مالکیت برخوردار نبود . تولد دختر در خانواده سرافکنده آن خانواده را به دنبال داشت.

۵- وضعیت معیار احیای منزلت زن و ارزش های در دوره تمدن اسلامی را بنویسید.

با توسعه سرزمین های اسلامی و شکل گیری حکومت هایی که پیامبر و یارانش را اسوه و سرمشق خود قرار نمی دادند، بار دیگر برخی از رفتارهای جاهلی نسبت به زن پدیدار شد . حاکمان بنی امیه و بنی عباس و بسیاری دیگر از حاکمانی که در سرزمین های اسلامی بودند، حرمسرا تشکیل دادند و زنان زیادی را به دربار خود آوردند و حقوق

الهی آنان را نادیده گرفتند. با وجود این، موقعیت زن و خانواده در تمدن اسلامی بسیار برتر از موقعیت زن در اروپا و سایر مناطق جهان بود.

۶- نظر و شیوه بر خورد و نگرش پیامبر (ص) با تعقل و تفکر و دانایی چگونه بود ؟

پیامبر اکرم آمد تا این جامعه را متحول کند و مردم را به سوی زندگی مبتنی بر تفکر و علم سوق دهد. اولین آتایی که بر رسول خدا نازل شد و آغازگر رسالت وی بود، درباره دانش و آموختن بود.

دعوت به تفکر، تعقل، تدبیر و خردورزی در جای جای این کتاب آسمانی مشاهده می شود. نزول تدریجی آتات قرآن کریم و دعوت مکرر این کتاب به خردورزی و دانش از یک طرف و تشویق های دائمی رسول خدا از طرف دیگر، سدّ جاهلنت و خرافه گرایی را شکست و یکی از جاهل ترین جوامع آن روز را مشتاق علم ساخت.

۷- وضعیت معیار دعوت به تفکر و علم و دانش در دوره تمدن اسلامی را بنویسید.

تلاش پیامبر اکرم و پیشوایان ما سبب علاقه مسلمانان به علم و دانش شد، به طوری که توجه نیاکان ما به اندیشه و تفکر و ارزشمندی علم روزافزون شد و ثمرات آن در تمدن اسلامی مشاهده گردید. مثلاً نیاکان ما در جهان اسلام توانستند علوم و دانش بشری را از چند شاخه محدود به پانصد شاخه برسانند و این، به معنای توسعه زیاد علم بود که ناچار بودند آن را شاخه شاخه کنند و به صورت تخصصی بدان پردازند. شوق و علاقه آنان به دانش سبب شد که در بسیاری شهرها در کنار هر مسجد، مدرسه ای نیز بنا کنند. در آن روزگار، دانشجویان اروپایی برای تحصیل به دانشگاه های اسلامی می شتافتند و پادشاهان آنان، برای معالجه به بیمارستان های مسلمانان مراجعه می کردند.

۸- یکی از ویژگی های فرهنگ علمی دوره اسلامی چه بود و نگرش اسلام درباره علم آموزی زنان چگونه بود ؟

یکی از ویژگی های فرهنگ علمی دوره اسلامی منحصر نبودن تحصیل علم به طبقه یا قشری خاص بود. در همان زمان رسول خدا زنان به حضور ایشان می رسیدند و سؤال های علمی خود را طرح می کردند. حضرت فاطمه یک کلاس علمی تشکیل داده بود و زنان مدینه برای علم آموزی در آن شرکت می کردند. برخی از همسران رسول خدا نیز جزو راویان حدیث به شمار می روند.

درس دهم

تمدن جدید و مسئولیت ما

(الف) سوالات کامل کردنی :

۱- مهم‌ترین عامل برای حضور کارآمد در میان افکار عمومی جهان..... و یک کشور است. (استحکام و اقتدار)

۲- اجرای هر طرحی بدون آگاهی از..... و قبلی آن میسر نیست. (موفقیت‌ها- شکست‌ها)

۳- گذشته دربردارنده تجربه‌های فراوان است که و ما را افزایش می‌دهد و ما را به تصمیم‌گیری‌های درست‌تر نزدیک می‌سازد. (بصیرت و روشن‌بینی)

۴- اگر تلاش کنیم جامعه خود را به شاخص‌های تمدن متعالی اسلام نزدیک کنیم در آن صورت است که می‌توانیم به جامعه‌ای و برای دیگران تبدیل شویم. (اسوه و نمونه)

۵- پایه‌های استقلال یک ملت را..... تقویت می‌کند. (پیشرفت علمی)

۶- بنا به فرمایش رهبر انقلاب..... درون جوش و درون‌زا است. (علم)

۷- بنا به فرمایش رهبر انقلاب باید..... یک ملت به کار افتد تا یک ملت به معنای حقیقی کلمه عالم بشود. (استعدادها)

۸- مهم‌ترین عامل برای حضور کارآمد در میان افکار عمومی جهان..... و نظام حکومتی یک کشور است. (استحکام و اقتدار)

۹- دین اسلام یک دین منطقی و استدلالی است و هر آموزه و حکم آن بر اساس..... تنظیم شده است. (حکمت الهی)

۱۰- اگر بنیان..... سست شود، فساد و تباهی گسترش می‌یابد و نسل‌هایی که از قوت و قدرت روحی کافی برخوردار نیستند، مسئولیت‌های اجتماعی را بر عهده می‌گیرند. (خانواده)

۱۱- پیام اسلام، پیامی مطابق با..... انسان‌هاست و هر انسان حقیقت‌طلب که جویای حقیقت باشد وقتی دعوت قرآن را به عقلانیت، عدالت، پاکدامنی و تقوا می‌شنود به‌طور..... جذب آن می‌شود. (فطرت - طبیعی)

۱۲- ایمان به اینکه «.....» زنده کننده تمدن اسلامی و نیروی محرکه‌ای برای پیمودن راه و گذر از گردنه‌های سخت است. (ما می‌توانیم)

۱۳- برای تحقق سخن حق، باید..... کرد، قیام نمود و شرایطی فراهم کرد تا موانع..... و حق‌پرستی از جامعه خود و جهان زوده شود. (برنامهریزی - حق)

۱۴- به گفته قرآن کریم دشمنان هرگز دست از مقابله با شما برنمی‌دارند مگر آنکه شما را از برگردانند. (دینتان)

۱۵- مهم‌ترین عامل برای حضور کارآمد در میان افکار عمومی جهان، و نظام حکومتی یک کشور است. (استحکام و اقتدار)

۱۶- پیشرفت علمی، پایه‌های یک ملت را تقویت می‌کند و مانع تسلط بیگانگان می‌شود. (استقلال)

۱۷- یکی از رسالت‌های اصلی انبیاء مبارزه با ظلم و برقراری در روابط جهانی و گسترش حق و حقیقت بوده است. (عدل)

۱۸- دین اسلام یک دین است و هر آموزه و حکم آن بر اساس تنظیم شده است. (منطقی و استدلالی - حکمت)

۱۹- پیشرفت علمی پایه‌های یک ملت را تقویت می‌کند و مانع تسلط بیگانگان می‌شود. (استقلال)

۲۰- روش‌های تبلیغی اسلام برای انتقال پیام الهی، حکمت، و مجادله‌ی نیکوتر است (پند نیکو)

۲۱- نمونه بارز حق‌ستیزی و زورگویی در عصر جهانی، اقدامات در است (صهیونیست‌ها - فلسطین اشغالی)

۲۲- پایه‌های استقلال یک ملت به‌وسیله تقویت می‌شود و مانع تسلط بیگانگان می‌شود (پیشرفت علمی)

۲۳- ابزارهای رساندن پیام به همان میزان که در استخدام حق نقش دارند می‌توانند حامل پیام‌های باشند و به مردم کمک کنند. (باطل - گمراهی)

۲۴- خانواده کانون رشد پاک‌ها و محل تربیت نسل‌های خلاق و توانمند و است. (فضیلت‌ها - همت)

۲۵- ایمان و باور به اینکه «ما می‌توانیم» زنده کننده و نیروی محرکه‌ای برای پیمودن راه و گذر از است. (تمدن اسلامی)

۲۶- برای تقویت توانایی‌های فردی در ایجاد تمدن متعالی اسلام، تلاش برای کسب و لازم است. (آگاهی و بصیرت - تقویت ایمان و اراده)

۲۷- با توجه به آیات قرآنی: خداوند یک وعده داده است و آن این است که در آینده، حکومت به می‌رسد. (حتمی - بندگان صالح خدا)

۲۸- ملتی که عبارت را، نه صرفاً در لفظ، که در عمل بیان می‌کند، قله‌های افتخار را به‌سرعت طی می‌کند. (ما می‌توانیم)

۲۹- حرکت به‌سوی تمدن متعالی اسلام نیازمند جامعه‌ای و است. (مستحکم - توانمند)

۳۰- تلاش برای کسب آگاهی و بصیرت مربوط به حوزه است. (تقویت توانایی‌های فردی)

۳۱- تأثیر انقلاب اسلامی بر بسیاری از ملت‌ها موجب اشتیاق آنان در رسیدن به و شد. (معنویت - عدالت)

۳۲- پیام اسلام، پیامی مطابق با انسان هاست. (فطرت)

۳۳- میان یک پیام و روش تبلیغ آن باند تناسب و برقرار باشد. (منطقی - معقول)

۳۴- دین اسلام یک دین و است و هر آموزه و حکم آن بر اساس تنظیم شده است.

(منطقی - استدلالی - حکمت الهی)

ب) سوالات کشف ارتباط:

الف: سوالات	ب: پاسخ ها
۱- میان یک پیام و روش تبلیغ آن باند این گونه تناسب برقرار باشد.	الف) پیشرفت علمی = ۳
۲- کانون رشد فضیلت ها و پاکی ها است.	ب) موفقیت ها و شکست ها = ۷
۳- پایه های استقلال یک ملت به وسیله آن تقویت می شود.	ج) تقویت ایمان و اراده = ۸
۴- نمونه بارز حق ستیزی و زورگویی در عصر جهانی.	د) خانواده = ۲
۵- مهم ترین عامل برای حضور کارآمد در میان افکار عمومی جهان، است.	ک) فطرت = ۶
۶- پیام اسلام، پیامی مطابق با آن برای انسان هاست.	ل) منطقی - معقول = ۱
۷- اجرای هر طرحی بدون آگاهی از آن میسر نیست.	م) شناخت دنیای جدید = ۱۰
۸- اولین قدم برای حضور مؤثر و فعال در جامعه جهانی، است	ه) توانایی های فردی = ۹
۹- تلاش برای کسب آگاهی و بصیرت مربوط به اقدامات این حوزه است.	و) صهیونیست ها = ۴
۱۰- جهت درک درست واقعیت ها و انتخاب روش های مؤثر، ضروری و لازم است	ی) استحکام و اقتدار نظام حکومتی = ۵

ج) سوالات صحیح و غلط:

- ۱- حرکت به سوی تمدن متعالی اسلام، با انجام دسته ای از اقدامات فردی یا گروهی پراکنده امکان پذیر است. (غ)
- ۲- شناخت دنیای جدید جهت درک درست واقعیت ها و انتخاب روش های مؤثر، ضروری و لازم است. (ص)
- ۳- شبکه جهانی اطلاع رسانی (اینترنت) فقط می تواند حامل پیام های باطل باشد. (غ)
- ۴- اجرای هر طرحی بدون آگاهی از موفقیت ها و شکست های قبلی میسر است. (غ)
- ۵- یک کشور ضعیف به طور طبیعی منزوی می شود و همراهی در دنیا نمی یابد. (ص)
- ۶- تمدن جدید نقاط قوت و ضعف دارد که فقط حق ماست که سهم خود را در مقابله با زشتی ها، اصلاح کاستی ها و تکمیل خوبی ها و محاسن این تمدن ایفا کنیم. (غ)
- ۷- شناخت دنیای جدید برای درک درست واقعیت ها و افزایش قدرت ما ضروری و لازم است. (غ)
- ۸- تقویت ایمان و اراده از اقدامات مربوط به حوزه سوم «تحکیم پایه های جامعه خود» است. (غ)
- ۹- آیه «استعینوا بالله و اصبروا» سخن حضرت موسی به قوم خود برای آماده ساختن آن ها جهت مبارزه با بنی اسرائیل است. (غ)

- ۱۱- ملتی که به توانایی خود ایمان و باور دارد قله‌های افتخار را به سرعت فتح خواهد کرد. (ص)
- ۱۲- حق را می‌توان با هر روشی به دیگران رساند. (غ)
- ۱۳- مبارزه با ستمگران و تقویت جهاد و شهادت و صبر از جمله اقدامات برای حضور مؤثر و فعال در جامعه جهانی است. (ص)
- ۱۴- هر آموزه و حکمی از دین اسلام بر اساس عدل الهی تنظیم شده است. (غ)
- ۱۵- استحکام و اقتدار نظام حکومتی یک کشور مهم‌ترین عامل برای حضور کارآمد در میان افکار عمومی جهان است. (ص)
- ۱۶- تمامی مردم با شنیدن سخن حق دلشان نرم می‌شود و به حقیقت و عدالت می‌گرایند. (غ)
- ۱۷- اجرای هر طرحی برای فردا بدون آگاهی از موقیقت‌ها و شکست‌های قبلی میسر است. (غ)
- ۱۸- برای تقویت توانایی‌های فردی نیازمند ترسیم چهره عقلانی دین هستیم. (غ)
- ۱۹- باید استعدادهای یک ملت به کار افتد تا یک ملت به معنای حقیقی کلمه، مستقل شود. (غ)
- ۲۰- سخت‌ترین هم‌وردی حق و باطل، در میدان شبکه جهانی اینترنت در جریان است. (ص)
- ۲۱- استحکام و اقتدار نظام حکومتی یک کشور، مهم‌ترین عامل برای حضور کارآمد در میان افکار عمومی جهان است. (ص)
- ۲۲- پیشرفت‌های علمی، پایه‌های استقلال یک ملت را تقویت می‌کند و مانع تسلط بیگانگان می‌شود. (ص)
- ۲۳- اولین قدم برای حضور مؤثر و فعال در جامعه جهانی، تقویت ایمان و اراده است. (ص)
- ۲۴- همراه کردن دیگران با خود، مهم‌ترین عامل برای تقویت توانایی‌های فردی است. (غ)
- ۲۵- تلاش برای جامعه‌ای آرمانی اسلام و مقایسه‌ی آن با قابلیت‌های موجود طرحی بلندپروازانه است. (غ)
- ۲۶- مهم‌ترین عامل برای حضور کارآمد در میان افکار عمومی جهان تقویت عزت نفس عمومی می‌باشد. (غ)
- ۲۷- تربیت امتی که برای اصلاح جهان قیام کند و برای آزادی ستم دیدگان و گسترش توحید برنامه‌ریزی کند نتیجه، خودباوری یاران پیامبر (ص) بود. (ص)
- ۲۸- شناخت دنیای جدید جهت انتخاب روش‌های مؤثر ضروری و لازم است. (ص)
- ۲۹- پیشرفت علمی، پایه‌های ارتباطی یک ملت را تقویت می‌کند و این وابستگی مانع از دست رفتن یک ملت می‌شود. (غ)
- ۳۰- دین پیامبران الهی فقط یک دین تبلیغی است و نیاز به استدلال ندارد. (غ)
- ۳۱- بیشتر رسانه‌ها توسط کسانی مدیریت می‌شود که باطل را حق جلوه می‌دهند تا مردم دنیا، باطل را جای حق گذاشته و از آن پیروی کنند. (ص)
- ۳۲- چون دین اسلام یک دین منطقی و معقول است می‌توان آن را به هر روشی تبلیغ کرد. (غ)
- ۳۳- گسترش عدالت منافع کسانی را که سد راه حق‌جویی و حق‌پرستی می‌شوند بر هم می‌زند. (ص)

- ۳۴- پیام اسلام پیامی مطابق با فطرت انسان‌هاست که هر انسان حقیقت‌طلبی به‌طور طبیعی جذب آن می‌شود. (ص)
- ۳۵- شناخت دنیای جدید برای انتخاب درک درست واقعیت‌ها و روش‌های مؤثر لازم و ضروری است. (ص)
- ۳۶- حرکت به‌سوی تمدن متعالی اسلام با دسته‌ای از اقدامات فردی و گروهی امکان‌پذیر است. (غ)
- ۳۷- با شناخت دقیق فرصت‌ها، مردم دنیا را باید نسبت به شرایط سخت و ظالمانه آگاه کنیم. (ص)
- ۳۸- اگر بنیان‌های جامعه خود را مستحکم کنیم می‌توانیم به کانون اصلی تبلیغ اسلام تبدیل شویم. (ص)
- ۳۹- ابزارهای پیام‌رسان نمی‌توانند حامل پیام‌های باطل باشند. (غ)
- ۴۰- حضرت ابراهیم (ع) و حضرت اسماعیل (ع) با بالا بردن بنای کعبه، بنای یک جامعه توحیدی را گذاشتند. (ص)
- ۴۱- تلاش برای کسب آگاهی و بصیرت مربوط به اقدامات حوزه توانایی‌های فردی است. (ص)
- ۴۲- ترسیم چهره منطقی و عقلانی دین اسلام را می‌توان با هر روشی از جمله روش تجربی و منطقی به دیگران رساند. (غ)
- ۴۳- حرکت به‌سوی تمدن متعالی اسلام، نیازمند جامعه‌ای مستحکم و توانمند است. (ص)
- ۴۴- در نگاه اول و ابتدایی تحقق تمدن ارمائی اسلام، هدفی در دسترس و نزدیک و به‌دوراز بلندپروازی است (غ)

سوالات: آیات و روایات و تدبیر:

تدبیر در قرآن (۱)

خداوند در قرآن کریم می‌فرماید:

وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ

با تدبیر در این آیه شریف، جملات زیر را تکمیل کنید.

- ۱- خداوند یک وعده قطعی داده است و آن وعده این است که در آینده زمین را بندگان صالح من به ارث می‌برند.
- ۲- این وعده در کتاب‌های آسمانی والهی از جمله ذبور حضرت داود آمده است.
- ۳- مقصود از به ارث بردن زمین همان حکومت صالحان در زمین است.

تدبیر در قرآن (۲)

حضرت موسی برای اینکه بتواند قوم خود را آماده مبارزه با فرعون کند به آنان می‌گوید:

اسْتَعِينُوا بِاللَّهِ وَاصْبِرُوا إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ. يُوْرِثُهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَ الْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ

از خداوند طلب یاری کنید و استقامت و صبر داشته باشید قطعاً که زمین از آن خداست و به ارث می‌برد از بنده گانش کسی که خدا بخواهد و سرانجام از آن پرهیز گاران است.

با تدبیر در این آیه به سوالات زیر پاسخ دهید:

- ۱- عاقبت نیک و پیروزی از آن چه کسانی است؟

عاقبت نیک و پیروزی از آن متقین و پرهیز گاران است.

۲- این عاقبت نیکو در چه صورتی به آنان می رسد؟

اگر از خداوند یاری بخواهند و صبر و برد باری داشته باشند.

تدبیر در قرآن (۳)

وَ كَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَ يَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا

با تفکر در آیه شریفه فوق، بگو بید جامعه اسلامی باید در میان جوامع دیگر چه موقعیتی داشته باشد؟

۱- جامعه اسلامی باید جامعه اعتدالی باشد. ۲- شاهد، نمونه برای ملت های دیگر باشد.

تدبیر در قرآن (۴)

أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَ الْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَ جَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ

به سوی راه پروردگارت دعوت کن به وسیله حکمت و پند نیک و با آنها با نیکوترین روش بحث و مجادله کن

باتدبیر در آیه شریفه، روش های صحیح دعوت را استخراج کنید:

روش اول: حکمت و دانش

روش دوم: پند و اخلاق نیکو

روش سوم: بحث و استدلال علمی و نیک

آیه شریفه را ترجمه و پیام مهم آن را بنویسید.

وَلَتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَ يَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَ أُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

ترجمه: و گروهی از شما باشد که به خیر دعوت می کنند و کارهای نیک دعوت می کنند و از کارهای زشت جلوگیری می کنند و آنها رستگار هستند.

پیام: همراه کردن سایر افراد جامعه با خود: شایسته است بکوشیم این رسالت بزرگ و متعالی را برای دوستان، نزدیکان و افراد جامعه خود تبیین کنیم تا آنان نیز به این مسئولیت آگاه شوند و یار و پشتیبان آن گردند.

د) سوالات جواب کوتاه:

۱- برای هدف بزرگ تحقق تمدن آرمانی اسلام، و برای دستیابی به آن باید چه اقداماتی را انجام دهیم؟

۱- تقویت توانایی های فردی ۲- تحکیم بنیان خانواده ۳- تحکیم پایه های جامعه خود ۴- حضور مؤثر و فعال در جامعه جهانی

۲- برای تقویت توانایی های فردی، چه اقداماتی لازم است؟

۱- تلاش برای کسب آگاهی و بصیرت ۲- تقویت امان و اراده

۳- وقتی حضرت ابراهیم و حضرت اسماعیل پایه های خانه کعبه را بالا بردند چه دعایی کردند؟

وقتی حضرت ابراهیم و حضرت اسماعیل پایه های خانه کعبه را بالا بردند و بنای یک جامعه توحیدی را گذاشتند، نه تنها برای خود دعا کردند، بلکه از خداوند خواستند ذریه و نوادگانی به آنان عطا کند که ادامه دهنده راه توحید باشند.

۴- نمونه بارز حق ستیزی و زورگویی در عرصه جهانی، اقدامات چه کسانی است؟

نمونه بارز حق ستیزی و زورگویی در عرصه جهانی، اقدامات صهیونیست ها در فلسطین اشغالی است.

۵- نقش خانواده در اسلام را بنویسید.

خانواده کانون رشد فضیلت ها و محل تربیت نسل های خلق، توانمند و با همت است.

ی) سوالات تشریحی:

۱- دو تجربه ای که تا الان مردم ایران کسب کرده اند چیست؟ و این دو تجربه چه فوایدی داشته است؟

دو تجربه ای که بار اصلی آن بر شانه های محکم و استوار نوجوانان و جوانانی بود که پدران و مادران امروز ما هستند: یکی برچیدن نظام استبدادی وابسته به بیگانه و بر پاساختن نظامی متکی بر آرای مردم و قوانین اسلام و دیگری پیروزی در دفاع مقدس.

این دو تجربه، هم اعتقاد مردم دیگر کشورها را به تأثیر امان به غیب در پیروزی و اثرات سازنده حکومت مبتنی بر دین اسلام افزایش داد و هم آنان را نسبت به قدرت های استکباری حاکم بر جهان آگاه تر کرد.

۲- تحکیم یا سست شدن نظام خانواده چه فواید و چه ضررهایی دارد؟

تحکیم این بنیان سبب رشد فضائل اخلاقی در جامعه، کاهش فساد و جرم و حضور انسان های با فضیلت و کارآمد می گردد. اگر بنیان خانواده سست شود، فساد و تباهی گسترش می یابد و نسل هایی که از قوت و قدرت روحی کافی برخوردار نیستند، مسئولیت های اجتماعی را بر عهده می گیرند.

۳- برای اینکه کانون اصلی تبلیغ اسلام در جهان باشیم چه اقداماتی را باید انجام دهیم؟

۱- شناسایی ضعف ها و کمبودها و تلاش در جهت اصلاح آنها ۲- همراه کردن سایر افراد جامعه با خود

۳- تلاش برای پیشگام شدن در علم و فناوری ۴- استحکام بخشیدن به نظام اسلامی ۵- تقویت عزت نفس عمومی

۴- خداوند درباره روش تبلیغ رسول خدا چه می فرماید؟

به لطف و رحمت الهی با آنان [مشرکان] نرمی پیشه کردی. و اگر تو درشت خوی سخت دل بودی، بی شک از پیرامون تو پراکنده می شدند. پس از آنان درگذر و برای آنها آمرزش بخواه و در کار با آنان مشورت کن و آنگاه که تصمیم گرفتی بر خدا توکل کن که خداوند اهل توکل را دوست دارد.

۵- اقداماتی است که برای همراه کردن دیگران با اسلام می تواند صورت بگیرد را چند مورد بنویسید.

۱- تشکیل گروه های مطالعاتی خود جوش در میان خویشان و هم کلاسان و دوستان صمیمی زیر نظر یک راهنمای با تجربه

۲- تولید محتواهای رسانه ای مؤثر درباره تمدن اسلامی و شاخص های آن.

۳- تقویت معرفت دینی خود و اطرافیان

۴- حضور آگاهانه و حساب شده در فضای مجازی برای تبلیغ اندیشه

۵- برای حضور مؤثر و فعال در جامعه جهانی چه اقداماتی را انجام دهیم؟

۱- ترسیم چهره منطقی و عقلانی دین اسلام

۲- استفاده از بهترین و کارآمدترین روش ها برای

رساندن پیام

۳- مبارزه با ستمگران و تقویت فرهنگ جهاد و شهادت و صبر

۶- پیام اسلام، مطابق با چیست؟ و چگونه است؟

پیام اسلام، پیامی مطابق با فطرت انسان هاست. هر انسان روشن ضمیری که جویای حقیقت باشد، وقتی دعوت قرآن را به عقلانیت، عدالت، دوری از ستمگری و ستم پذیری، پاکدامنی، معنویت و تقوا می شنود، به طور طبیعی جذب آن می شود.

۷- مهم ترین عوامل استحکام نظام اسلامی چیست؟

استحکام پایه های اقتصادی و تلاش برای کاهش فقر، توسعه عدالت در همه ابعاد، تقویت اتحاد ملی، انسجام اسلامی و مشارکت عمومی و عمل به وظیفه مقدس امر به معروف و نهی از منکر، از مهم ترین عوامل استحکام نظام اسلامی است.

۸- چرا میان یک پیام و روش تبلیغ آندر اسلام باید تناسب منطقی باشد. چرا؟

زیرا حق را نمی توان با روش های نادرست به دیگران رساند. دین اسلام یک دین منطقی و استدلالی است و هر آموزه و حکم آن بر اساس حکمت الهی تنظیم شده است. چنین دینی را نمی توان با تعصب های جاهلانه یا با روش های فریبکارانه تبلیغ کرد و نظر مردم را به سمت آن جلب نمود. ما باید از همان روش هایی که خداوند، در قرآن کریم به پیامبر گرامی اش آموزش داده، استفاده کنیم و بهره ببریم.

۹- یکی از رسالت های اصلی انبیا را بنویسید و چرا گروهی از اهل باطل زیر بار این حق نمی روند؟

یکی از رسالت های اصلی انبیا، مبارزه با ظلم و برقراری عدل و گسترش حق و حقیقت بوده است. اما باند هوشیار باشم که همواره گروهی از اهل باطل هستند که نه تنها زیر بار حق نمی روند، بلکه سد راه حق جوی می شوند؛ زیرا گسترش عدالت، منافع آنها را تهدید می کند. این گروه ها تا همه را تابع خود نکنند و بوغ اسارت بر گردن دیگران نیفکنند، آرام نمی گیرند.

موسسه کنکوری IDNovin

بابت بیش از ۵۰ رتبه برتر

در سال‌های ۹۸ و ۹۹

با طرح رتبه شو آیدی نوین، رتبه شو

۰۲۱ - ۲۸۴ ۲۵۴

@IDNovin_com

دانلود گام به گام

تمامی پایه ها

ویژه همه رشته ها

IDNovin.COM

